

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 13 ДЕКЕМВРИ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 289 (6393)

www.duma.bg

Изложба

Красотите по Дунава
през окото на фотографу

Стр. 25

Пак излъгани

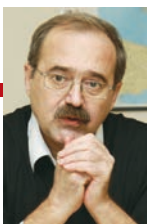
Железничарите на протест,
искат си безплатните карти

Стр. 6

Стратегия

Михайлов чака Платини
у нас преди конгреса на БФС

Стр. 31

Няколко
ДУМИЮрий
БОРИСОВЕй,
публиката!

ГЕРБ отхвърлиха пред-
ложението да се създаде
парламентарна анкетна
комисия, която да проучи
скандалите във фонд "На-
учни изследвания". Напълно
логично. Абсолютно в те-
хен стил. Това мнозинство
създава анкетни комисии
само тогава, когато
трябва да изрови или съчи-
ни компромати срещу свой
политически опонент. И
никога, когато ярки факти
ясно говорят за произвол,
шурбаджанщина и дейст-
вия срещу общественя ин-
терес.

Преди дни Ангела Мер-
кел отказа да се опроща-
ва гръцки дълг преди па-
рламентарните избори в
Германия през 2013 г. За-
щото се притеснявала от
немския данъкоплатец.
Нямало как да му обясни,
че той ще бъде лишен от
едни милиони. Предста-
вяте ли си? Тя се притесня-
вала... Трудно ѝ е било да
обясни... Страхувала се,
че ако същият този данъ-
коплатец я заподозре, че
тя го ощетява, можел да я
накаже с бюлетината.

По нашите родни земи
няма толкова притесне-
ние. Защото за управя-
ващите ние не сме данъ-
коплатци, а публика. Пуб-
лика, която дъвче пуканки
и пълни очите си с екшъни,
политически сапунки и
управленски кеч. За разлика
от данъкоплатеца, публиката
не иска скучни разчети и
банални съпоставки. Тя
иска актьорски усмивки и
каубойски изстрели. Това,
че някакви самозванци ци-
нично се подиграват на
цялата научна общност и
на данъкоплатците, като
гушкат едни пари, публи-
ката може да го пусне
покрай ушите си. И геро-
ите няма от какво да се
притесняват. Нищо, че и
у нас идват избори. Теат-
ралната пиеса се играе,
билетите са платени.
Всичко е окей.

16% от пушачите вече не ходят на ресторант

Половината пълнолетни са зависими от тютюна

Близо 1/5 от пушачите
(18%) ходят по-рядко в за-
ведения, а други 16% изобщо
са спрели да посещават за-
ведения след 1 юни, когато
бе наложена пълна забрана
на тютюнопушенето на закрито.
Това показват данните от
национално представително
проучване на НЦИОМ. Столи-
чаните, образованите и хора-

та на средна възраст по-чес-
то от останалите спират да
ходят в заведения.

42% от пълнолетните бъл-
гари посочват, че пушат. По-
често това са мъже, хора на
възраст между 30 и 49 г., а
46% от анкетираните твърдят,
че никога не са пушили (глав-
но жени и възрастни хора).
Около 12% от запитаните

се определят като бивши пу-
шачи. От тях 61% твърдят, че
отказват им от тютюнопушене
е техен личен избор, 52%
изтъкват здравословни при-
чини като основание за от-
каза си от пушене, 37%
твърдят, че са оставили тютюна
поради финансови при-
чини и само за 4% забрана-
та е била причина за отказ

от цигарите.

През последните дни се
разрази доста разгорещен
дебат около идеята за отмя-
на на пълната забрана.
Очаква се днес парламен-
тарната комисия по здраве-
топазване на свое заседание
да разгледа проекта за ча-
стична отмяна.

Стр. 5

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Десетки родители поискаха оставката на образователния министър Сергей Игнатов на протест вчера. Те се събраха в градинката зад сградата на Народното събрание, за да протестират срещу Закона за предучилищното образование

Стр. 4

МАЙКАТА НА ДЕПУТАТКА ОТ ГЕРБ ЩЕ ОБУЧАВА ЕЛЕКТРОННО РОМИ, ФИРМАТА Ѐ НЯМА ДОРИ САЙТ

Стр. 2

ISSN 0861-1342

9 1770861 1340151

Снимка
ПРЕСФОТО/БТА

Ученици от 13 професионални гимназии от Пловдив украсиха 13 елхи в центъра на града вчера. Проявата бе организирана от Националния альянс за работа с доброволци. Елхите ще красят града по време на коледните и новогодишните празници

РЕШЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ ОТ 8 ДЕКЕМВРИ 2012 г.

На основание чл. 39, т. 1.2 от Устава на БСП и в изпълнение на Решение на 48-ия конгрес на БСП от 19 и 20 май 2012 г. и Решение на НС на БСП от 27 октомври 2012 г. свиква заседание на 48-ия конгрес на БСП на 16 февруари 2013 година, от 11,00 часа в зала №1 на НДК при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обстановката в страната и дейността на БСП за участие в изборите през 2013 г.

Докладва: СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ

2. Приемане на политически документ за участието на БСП в "Парламентарни избори 2013".

Докладва: СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ

3. Приемане на допълнения и необходими промени в Устава на БСП.

Докладва: РУМЯНА СИДЕРОВА

Детският образ е широко използван в рекламите

Телевизията не е електронна бабачка, но оказва влияние върху възпитанието на децата, признава Георги Лозанов

Павлета ДАВИДОВА

За широката употреба и експлоатация на детския образ в търговски съобщения в българския ефир алармиха отново експерти от Съвета за електронни медии по време на дискусия, посветена на защитата на децата от неблагоприятно медийно съдържание. След наблюдение на телевизионните реклами СЕМ е регистрирал, че детският образ се използва из-

ключително често като символ за просперитет и бъдеще. От регулатора алармират, че подрастващите често се явяват главен герой в търговските съобщения, насочени за възрастни. Сред нарушенията, отчетени от СЕМ, е и забързането на дикторския глас, който съобщава важна информация, свързана с лекарствени продукти.

Представители на Агенцията за закрила на детето съобщиха, че също извършват контрол над телевизионните рек-

лами, които съдържат детски образи. Те припомниха, че законът забранява деца да участват в търговски съобщения, промотиращи генетично модифицирани храни. Има санкции и за родители, допуснали малчугани да се снимат в реклами, които може да окажат лошо влияние върху децата. "Не мисля, че телевизията е кой знае какъв възпитател, тя не е електронна бабачка, но може да предпази децата от вредни влияния", коментира председателят на СЕМ Георги

Лозанов. Мнението му срещна подкрепата на експерти от Българската агенция за безопасност на храните, Комисията за защита на потребителите, Държавната агенция за закрила на детето, Националният съвет за саморегулация, Комисията за защита на потребителите, които се включиха в кръглата маса.

Увеличен прием на въглехидрати, мазнини и червено месо за сметка на рибни ястия, плодове и зеленчуци се наблюдава не само при децата, но и при възрастните, отчитат от Дирекцията за опазване на общественото здраве към МЗ. Оттам смятат, че би могло да се на-

прави списък на нездравословните храни. От дирекцията допълниха, че стъпка в тази насока са списъците с препоръчителни храни в училищата и детските градини. Експертите обаче обясниха, че изискванията в подобен списък не биха могли да са задължителни, а по-скоро ще действат за "създаване на здравословни навици" и това не означава, че не трябва да се консумират въобще. Националният съвет по саморегулация подчерта, че самите производители на напитки и хранителни продукти трябва да съобразяват рекламните си послания и да се саморегулират.

Млади социалисти от Шумен отбелязаха геня на правата на човека

Ръководствата на организации на хората с увреждания в Шумен и общинските съветници, членове на МО в БСП-Шумен, отбелязаха съвместно Международния ден за защита на правата на човека вчера. Участие в срещата с ръководствата на Съюза на инвалидите, Съюза на слепите и Съюза на глухите взеха

общинските съветници Павел Караиванов и Лили Петрова, както и областният председател на МО в БСП Анатоли Стоянов. Участие в кампанията, която МО в БСП проведе, взе и областният и общински председател на БСП Иван Иванов.

Представителите на хората в неравностойно социално положение споделя

лиха притесненията си, че срещат трудности в пълноценната реализация на потенциала, който имат. Като първи реални стъпки след проведената среща бе поет ангажимент както от Областния и Общинския председател на БСП, така и от общинските съветници за подобряване на маркировката и

достъпа до основните общински сгради, както и около клубовете на инвалиди и Клуба на слепите. В края на срещата бе постигнато съгласие за бъдещи съвместни действия между МО в БСП-Шумен и организациите на хората с увреждания в областта с младите хора с увреждания.

БЪЛГАРСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ ОБЩНСКИ СЪВЕТ НА БСП - РАЗГРАД

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС
ДО СТАНОЙКА СТАМОВА

ЧЕСТИТ 80-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ!

Уважаема другарко Стамова,
От името на Общински съвет на БСП - Разград, на Изпълнителното бюро и лично от мое име най-сърдечно Ви поздравяваме по повод рождения Ви ден. От върха на своята 80-та годишнина Вие имате пълно основание да погледнете с удовлетворение и гордост извървяния от Вас път. В личен и професионален план Вашият живот е изпълнен с постижения и успехи, които Ви носят обичта и уважението на всички, имали честта и удоволствието да работят и общуват с Вас. Пожелаваме си и напред да имаме Вашата подкрепа, активно участие и значителна роля в общата ни работа за утвърждаване на авторитета и влиянието на Разградската организация на социалистите. Приемете нашите пожелания за здраве, радостни събития, топлина и обич в живота Ви!
Честит юбилей!

14.12.2012 г.
Разград

С уважение: Елка Неделчева
Председател
на ОбС на БСП - Разград

Погозират Гугушева в конфликт на интереси

Подозренията в конфликт на интереси от страна на вече бившата кандидатка за конституционен съдия Галя Гугушева започнаха да се увеличават. След вчерашното й извънредно изслушване председателят на етичната комисия към ВСС Ясен Тодоров обяви, че е силно вероятно тя да е допуснала подобно нарушение.

От комисията по предотвратяване на конфликт на интереси към ВСС са установили, че Гугушева не е попълнила правилно и пълно своя декларация по Закона за

конфликт на интереси, тъй като не е вписала, че синът ѝ е адвокат. Зам.-председателката на Апелативната специализирана прокуратура се оправдала, че синът ѝ не се занимавал с наказателно право. Ясен Тодоров заяви, че в понеделник ще се разбере дали Етичната комисия ще предложи да се образува дисциплинарно производство срещу Гугушева.

Основна тема на дискусии при изслушването ѝ, което трая повече от 2 часа, са били сигналите за имотното ѝ състояние. "Няма нищо в моя живот, което да ме притес-

нява. Всички, които подадоха сигнали срещу мен, не се явиха очи в очи да застанат и да кажат претенциите си", коментира след заседанието на комисията Гугушева. Тя заяви, че ще коментира ситуацията едва след като приключи проверката срещу нея.

Ръководителят на Апелативната специализирана прокуратура Борислав Сарафов внесе във ВСС предложение за освобождаване на Гугушева от поста ѝ като негов заместник. Той поиска и преназначаването ѝ като редови прокурор в АСП.

МАЙКАТА НА ДЕПУТАТКА ОТ ГЕРБ ЩЕ ОБУЧАВА ЕЛЕКТРОННО РОМИ, НО НЯМА ДАЖЕ САЙТ

Майката на депутатката от ГЕРБ Вяра Петрова, станала известна със схеми за източване на пари по европрограми, е спечелила и проект за електронно обучение на деца от малцинствата, без дори фирмата ѝ да има сайт.

Финансирането е по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", а сумата е 180

471,50 лева. Проектът за платформата е на фирмата на майката на Петрова Нели Димитрова Симова, сдружение "Насърчаване на заетостта", и е в списъка с одобрените проекти по схема "Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства", публикуван на сайта на Министерството на образованието.

На 7 ноември след разкритията за източването на европрограми от близки на Вяра Петрова, лично министърът на образованието Сергей Игнатов е одобрил 59-те проекта, включително този на фирмата на депутатската майка. В същия ден БСП внесе сигнал за източване на 200 хил. лв. чрез дейности, сред които фиктивно

обучение, до Комисията за конфликт на интереси. Комисията установи, че чрез семейството си Петрова е усвоила приблизително 700 хиляди лева по европейски програми.

На 30 ноември Вяра Петрова подаде оставка като депутат пред Изпълнителната комисия на ГЕРБ и като координатор на партията в Карнобат.

България

Цитат на гения

Работя много и се уморявам много. Пътят до Осло е 3,5 часа и толкова обратно - 7 часа. Още 20 часа съм летял с граждански полети до Щатите и обратно

Бойко Борисов почти си призна, че е спал по време на връчването на Нобеловата награда за мир в Осло

www.duma.bg

ГЕРБ не допусна проучване на безобразията в научния фонд

С процедурни хватки мнозинството осуети и анкетната комисия, и изслушването на министъра и учените в ресорната комисия

Велиана ХРИСТОВА

С гласовете на ГЕРБ, ДСБ и част от независимите депутати в НС вчера бе отхвърлено предложението на Любим Местан и 62-ма депутати да се създаде анкетна комисия за проучване на нарушенията във фонд "Научни изследвания" на МОМН (ФНИ) и източването на парите към приятелски кръгове, което вдигна на протест цялата научна общност. Единственият аргумент на изказалите се от ГЕРБ и ДСБ бе, че в следобедните часове предстои изслушване в ресорната комисия на НС на министър Сергей Игнатов, шефовете на фонда и протестиращите учени. По-късно мнозинството удължи времето за пленарно заседание заради Изборния кодекс, така бе отменено и изслушването в комисията. Всичките ви аргументи нямат пукната цена, в момента 50 учени чакат изслушване в комисията, реагира Валентина Богданова (БСП), а независимият Георги Терзийски заяви, че това е лицемерие, но Цеца Цачева му отне думата.

Намалихте парите за научни проекти от 60 млн. лв. през 2008 г. на едва 15 млн. Сега и кризата не ви е алиби, понеже общите разходи в бюджета са увеличени от 25 на

Снимка Мариета ТОМОВА

Сергей Игнатов гледаше мрачно по време на дебатите вчера

30 млрд. лв. обърна се Местан към управляващите. Игнатов води грешна и граничеща с престъпност политика, а парите във фонда се разпределят безнаказано по безочлив начин, каза той. МОМН отговаря на учените с репресии, прате-

ни са чиновници да душат във вузове и институти за нарушения при проекти в предишни сесии на ФНИ, и то целево там, където са организаторите на протестите. Това е недопустим "лов на учени" и, ако трябва, ще сезираме всички междуна-

родни институции, заяви Местан. Полицейщината, която е характеристика на тази власт, влиза вече и в територията на духа, добави той.

Твърде много са сигналите, че конкурсът е опорочен, проведен е при пълна непро-

зрачност, има лобистки интереси и всички въпроси конкретно трябва да бъдат изяснени, заяви Валентина Богданова. Тя попита защо договорите със спечелилите фирми и приближени лица се сключват и 14,8 млн. лв. се превеждат, след като уж е назначена проверка на конкурса. Богданова спомена и нарушенията на директива 800/2008 на ЕК за държавните помощи, извършени във ФНИ.

Алиосман Имамов от ДПС изреди конкретни факти на драстични нарушения във фонда, за които учените, ДУМА и други медии алармираха от няколко седмици. Според Александър Радославов от БСП цялата политика на Игнатов и правителството спрямо науката е грешна и е комплексен процес - води се война и финансово убиване на БАН, науката се ерозира, предизвикана е пълна девалвация на научните степени и длъжности, фондът е само "черешката". В отговор Сергей Игнатов заяви поредна лъжа - за пръв път било дадено право на отпадналите в конкурса да си видят рецензиите. Това всъщност се прави от създаването на фонда през 1990 г. Проверките в лаборатории на протестиращите били "грижа за парите на данкоплатците". А в отговор на казаното от Радославов, че политиката на ГЕРБ е процес, течащ от 3,5 години, министърът каза: "Да, европеизацията на България е процес!"

Борисов:

ЩО ЦВЕТАНОВ ДА НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ ПРЕМИЕР

Що да не стане премиер, всеки носи маршалския жезъл в раницата си. До това прозрение достигна премиерът Бойко Борисов, след като откри с правосъдния министър Диана Ковачева нова услуга на Агенцията по вписванията. Интересно мнение на Борисов бе в отговор на въпрос защо при по-

сещението си в САЩ Цветанов дава оценки за България и се държи като министър-председател. След като премиерът не чу достатъчно аргументи защо Цветанов се държал по този начин, той каза: "Не ме осведомяват. Много ми е слаб пресцентърът". За да се измъкне, Борисов се опита да обясни, че

коментарът му е бил шега и медиите да не го приемат от сериозната му страна. Министър-председателят отново изпадна във възхвала на качествата на Цветанов. Според него той се справял прекрасно във възхвала на качества на Цветанов. Борисов даже пожела на всеки, когато отиде в Америка, така да го посрещат както вицепремиера.

МНОЗИНСТВОТО СПАСИ БОРИСОВ ОТ ОПОЗИЦИЯТА

Веселка ВЕНКОВА

Зам.-председателят на Коалиция за България Ангел Найденов поиска изслушване на Бойко Борисов във връзка с предстоящото заседание на Европейския съвет. След като досега премиерът не е намерил време да информира поне специализираните комисии, нека отдели поне час, за да информира парламента за позицията на България, настоя Найденов. Няма по-важни въпроси, които министър-председателят да има в момента, освен тези, които предстои да бъдат разгледани на съвета. Може ли парламентът да

остане встрани, попита Найденов, но предложението му бе отхвърлено от ГЕРБ. Депутатите от мнозинството не гласуваха и искането на Румен Петков за създаване на временна анкетна комисия, която да проучи фактите и обстоятелствата по случая Коиловци. "Има неяснота по този случай. Военният министър каза, че не е имало скачане с парашут, а вътрешният министър каза, че имало. Някой лъже. Не разбирам защо Народното събрание бяга от изясняването на случая", коментира Петков и определи поведението на парламента като предателско.

АБОНАМЕНТ 2013

Избери ДУМА

МОЖЕ ДА НАПРАВИТЕ АБОНАМЕНТ В БЪЛГАРСКИ ПОЩИ ЕАД, ДОБИ ПРЕС ЕООД И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПЕЧАТА

1 месец	23 лв.	3 месеца	70 лв.
6 месеца	140 лв.	12 месеца	280 лв.

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ	1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА	6 месеца	12 лв.	12 месеца	24 лв.

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ	1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
МОНД дипломатик	6 месеца	12 лв.	12 месеца	24 лв.

Нова Време СПИСАНИЕ	1 месец	3 лв.	3 месеца	9 лв.
	6 месеца	15 лв.	12 месеца	30 лв.

АКО ПЛАТИТЕ В АБОНАМЕНТНИТЕ ПУНКТОВЕ НА БСП В СТРАНАТА, ИНФОРМАЦИОННИЯ ЦЕНТЪР ИЛИ РЕДАКЦИЯТА ПОЛУЧАВАТЕ ОТСТЪПКА

- 5 лв.	- 10 лв.	- 20 лв.
3 месеца 65 лв.	6 месеца 130 лв.	12 месеца 260 лв.

България

Десетки родители поискаха оставката на образователния министър Сергей Игнатов на протест вчера. Те се събраха в градинката зад сградата на Народното събрание, за да протестират срещу Закона за предучилищното образование. Заради студеното време малка част от събралите се родители бяха взели децата си със себе си. Те искат да се спре Законът за предучилищното образование, в който по думите им има много подводни камъни. Протестиращите носеха плакати, на които пише: "Държавата подпомага (не командва) родителите чл. 47 - КРБ", "Училището е социална услуга, а не диктатура".

Родителите надуха балони в знак на протест срещу закона и заявиха, че са категорично против въвеждането на задължително образование за 4-годишни-

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Протестиращите родители обявиха, че ако законът бъде приет, ще се обърнат към президента с искане да наложи вето

Родители поискаха оставката на Сергей Игнатов

Десетки души скочиха срещу въвеждането на задължително образование за 4-годишните деца

те деца. Те са и против въвеждането на скрининг тестове за 3-годишните деца в детските градини.

Протестиращите развяваха знаме с цветовете на дъгата и скандираха "Онче, бонче, счупено пиронче, риба шука, махай се от тук!". Те носеха табелки с надписи: "Искаме право на избор, не ни лишавайте от свободата ни ние да решаваме за нашите деца". Забелязваха се и плакати, гласящи: "Децата не са на държавата".

Родителите искат да имат избор. След като направиха задължителна предучилищната за 5-годишните, сега свалят летвата още по-надолу, обхващайки деца на ненавършени 4 години, възмуцаваха се те.

От Националната мрежа на родителите посочиха, че няма европейски директиви, в които да се казва, че

ОБВЪРЗАХА ДЕТЕСКИТЕ С ПОСЕЩЕНИЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНИ ГРУПИ

Веселка ВЕНКОВА

Депутатите приеха на първо четене промени в Закона за семейните помощи за деца, внесени от народните представители Емилия Масларова и Драгомир Стойнев. Поправките предвиждат месечните помощи за деца да се обвържат с посещение в предучилищни групи. Родителите, които не изпращат децата си в предучилищни групи, няма да получават месечните помощи. С 86 "за" и петима въздържали се депутати приеха промените, предложени от опозицията.

Подкрепяме внесените промени, защото смятаме, че това е продължение и част от политиката на ГЕРБ за децата. Те са свързани с предстоящото гласуване на Закона за предучилищното и училищното образование, заяви Катя Колева. Законопроектът подкрепиха и народните

представители от "Атака".

Д-р Хасан Адемов обясни, че основната цел на промените е ефективна интеграция на децата, навършили 5-годишна възраст. Задължително трябва да бъде записано, че когато децата нямат възможност да посещават предучилищните форми поради това, че няма достатъчно места, не бива родителите да бъдат лишавани от месечните помощи, настоя Адемов. Ако това го няма в закона, родителите няма да могат да запишат децата в детски градини и няма да имат право на месечни помощи, обоснова се зам.-председателят на социалната комсия. Според него било очевидно, че този законопроект е насочен към определена етническа група, но в големите градове таксите за детските градини са много повече от 35 лв., колкото са месечните помощи.

е задължителна намесата на държавата в образованието на децата, а има препоръки по въпроса. Родителите скандираха и "Оставте децата ни на мира".

Активистите бяха категорични, че всички деца са различни и не може държавата да ги слага като в матрица и да ги изкарва след това едни и същи.

различни и не може държавата да ги слага като в матрица и да ги изкарва след това едни и същи.

ПЛЕВНЕЛИЕВ: НЕ СЪМ ПОСЛУШЕН И ЗАВИСИМ

България няма послушен и зависим президент, а президент, който спазва конституцията. Такава оценка си направи Росен Плевнелиев вчера. Конституцията гласи, че президентският пост е надпартиен и не влиза в персонални войни, заяви Плевнелиев.

По повод изказването на вице-премиера Цветан Цветанов, че ролята на президента е протоколна, Росен Плевнелиев коментира, че той персонални войни не водил, а следвал единствено Конституцията на Република България. "Именно според конституцията, която е водеща в моето управление, в Конституционния съд трябва да влезе най-добрият и достоен кандидат", каза президентът. Според него конституцията не включва само правила, но има и морал. Във време преди избори аз ще продължавам да напомням за този морал, заяви Плевнелиев.

ЧИНОВНИК УВОЛНЕН, ПРЕВЪРНАЛ МОРЕНИ В СКИ-ПИСТИ

Началникът на отдел "Промяна на предназначението, вещни права и разпореждане с горски територии" в Изпълнителната агенция по горите Георги Котарев бе отстранен от длъжност. Причината бе, че морени и пасища на Витоша скандално са били превърнати на кадастралните карти в ски-писти. Това е станало след последните поправки в Закона за горите. Според еколози това не е необходимо за ски-сезона, но би могло да доведе до две наказателни процедури от ЕК за България. В кабинета на Бойко Борисов вчера сутринта се е състояла среща между Коалиция "За да оста-

не природа в България" и министъра на земеделието и храните Мирослав Найденов. На срещата са били обсъждани четири теми, една от които промяната в Картата на възстановената собственост на Витоша.

По-късно земеделският министър Мирослав Найденов потвърди, че в понеделник е уволнил Котарев, заради цялостното напрежение около работата на отдела. Найденов заяви, че е разпоредил проверка и ако направените промени в начина на ползване на морените и пасищата в КВС са неправилни, както твърдят еколозите, те ще бъдат анулирани.

ДАЗД: ВСЕ ОЩЕ СА МНОГО ДЕЦАТА В ИНСТИТУЦИИ

Все още са много децата, които се отглеждат в институции, като качествените здравни и образователни услуги не се предоставят за всички деца, които имат нужда, а участието на детето при изработването на политики не е ясно регламентирано. Това са част от основните проблеми в изпълнението на Националната стратегия за детето. За да има качествени промени в системата за закрилата на децата, трябва се положат сериозни усилия и да се поставят изпълними цели, заяви председателят на Държавната агенция за закрила на детето Калин Каменов.

www.duma.bg

кратки

Почина гетето, ранено от пиратки

Седмгодишното момче, което беше тежко ранено от взрив, възникнал при игра с пиратки в село Тюркмен, е починало. Това съобщиха от университетската болница "Свети Георги" в Пловдив вчера. В продължение на 10 дни детето беше в кома с изключително тежки наранявания. Въпреки серията от сложни операции, които са били направени, състоянието на детето е останало тежко. ДУМА припомня, че то пострада, докато играло с двама свои връстници. Тримата хвърляли пиратки в шахта между два изоставени обора, използвана за дезинфекция на животни, при което възникнал мощен взрив.

Младеж с опасност за живота след катастрофа

Младеж е с опасност за живота след катастрофа на пътя Карлово - с. Дъбене. Около 16 ч. във вторник лек автомобил "Опел Вектра", управляван от Г.К. на 23 години от Баня, при движение с несъобразена скорост в завой се блъснал в крайпътното дърво. Шофьорът, който е бил без предпазен колан, е настанен в болница в Пловдив.

Автобус се обърна в Дупница

Автобус се обърна на бензиностанция "Петрол" между дупнишките села Джерман и Усойка. Всички екипи на Спешен център-Дупница бяха вдигнати вчера сутринта заради сигнала за инцидента. "За щастие няма пострадали хора. В автобуса са били само шофьорът и един пътник", каза директорът на Спешен център-Кюстендил Ангелия Георгиева. Тя потвърди, че няма тежки пътни инциденти през денонощието, но е оказвана помощ на хора с травми след падания.

ВМЗ-СОПОТ ПРЕД ЕФЕКТИВНА СТАЧКА

Докато ВМЗ-Сопот е заплашен от ефективна безсрочна стачка заради забавени от месеци заплати, удължен е срокът за подаване на обвързваща оферта в конкурса за продажбата на предприятието. Това става ясно от съобщението на Агенцията за приватизация и след-приватизационен контрол във вторник, когато от 11,15 до 12,15 ч. над 2500 оръжейни работници проведоха предупредителна стачка на алеята пред административната сграда на завода. Ако не бъдат изпълнени поставените искания (изплащане на забавените заплати), днес работниците и служителите от "ВМЗ" ЕАД - гр. Сопот ще започнат ефективна безсрочна стачка. Съгласно споразумение между дружеството, КНСБ и КТ "Подкрепа" до края на ноември трябваше да ни бъдат платени остатъкът от заплатата за септември и аванс за октомври, обясни Димитър Атанасов от синдиката "Подкрепа". Досега обаче работниците са получили само по 60 лв. от заплатата за септември. Никой от ръководството на завода не е разговарял вчера с протестиращите.

Единственият кандидат да купи предприятието софийската фирма ЕМКО ще има време до 4 януари да направи оглед на активите на дружеството и да се среща с ръководството му и с представителите на приватизационното ведомство и на икономическото министерство. Предложението си за закупуване на целия капитал на ВМЗ-Сопот потенциалният нов собственик трябва да внесе до 15 ч. на 11 януари 2013 г.

България

www.duma.bg

Един от трима пушачи е намалил цигарите

69% пушат колкото и преди забраната от 1 юни

Едва 28% от пушачите са намалили цигарите в резултат на забраната за пушене на закрити обществени места. Това сочат данните от национално представително изследване на НЦИОМ, проведено между 30 ноември и 6 декември 2012 г. В проучването са участвали 1000 души от 86 населени места. В същото време 69% от запитаните пушачи твърдят, че сега пушат точно толкова, колкото и преди влизането в сила на забраната.

От НЦИОМ твърдят, че 42% от пълнолетните българи пушат, като по-често това били мъже,

хора на възраст между 30 и 49 г. и роми, а се ограничавали хората на възраст между 50 и 59 г. и заможни респонденти. Млади жители на големи градове признават, че посещават заведения, в които се пуши въпреки забраната. Близко 1/5 от пушачите ходят по-рядко в заведенията, а други 16% изобщо са спрели да посещават заведенията. Столичаните, образованите респонденти и хората на средна възраст по-често от останалите спират да ходят в заведенията.

Когато са в заведение на закрито, половината от пушачите излизат навън заради цигарите, а само 15% се

въздържат да пушат, докато са в заведението.

Само за 4% от бившите пушачи причина за отказа им от пушене е забраната от преди 6 месеца. 61% от участвалите в изследването бивши пушачи твърдят, че отказът им е тежък личен избор. Според НЦИОМ този отговор може да се тълкува и като стремеж за налагане на личния избор над принудата. 52% от бившите пушачи изтъкват здравословни причини като основание за отказа си, а 37% се отказали по финансови причини (в този случай става дума за по-възрастни и бедни хора).

Още идната седмица да се

обсъди и гласува окончателно в пленарната зала отмяна на пълната забрана за пушене на закрито, настояват независими депутати. Кирил Гумнеров и Стоян Иванов са вносителите на промяната в Закона за здравето, която връща стария по-либерален режим за цигарен дим в заведенията със зоните за пушачи и непушачи. "Нека дадем глътка въздух на рестораторите в България, нека дадем хубав коледен и новогодишен подарък на всички заети в бранша българи, които сега живеят в несигурност относно доходите и работата си", каза Гумнеров.

Стоян Иванов каза, че от "Не

на Европейския съюз" имат намерение да предложат създаването на специален фонд за превенция и борба с тютюнопушенето. В този фонд се предвижда първоначално да постъпват 5%, а впоследствие 10% от приходите от акцизи върху цигарите у нас. По думите на Иванов първоначално набраната сума ще бъде от порядъка на 80-100 млн. лв, а впоследствие 200 млн. лв. годишно.

Депутати от мнозинството, които са "за" отпадането на талнатата забрана, вече обявиха, че най-вероятно измененията ще бъдат одобрени на първо четене в залата.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Юнашка сурвачка с дължина близо три метра изработваха деца от Благоевград вчера. Тя ще бъде подарена на кметството за коледните и новогодишните празници

ЗАТВАРЯТ ДЕТСКИЯ ДОМ В ШИРОКА ЛЪКА

Аида ОВАНЕС

От 1 януари да бъде закрит Домът за медико-социални грижи (ДМСГ) в с. Широка лъка, предлага МЗ в проектопостановление на МС. До 14 декември министърът на здравеопазването трябва да определи състава на ликвидационна комисия и да сключи договор с членовете ѝ до 14 януари 2013 г., а до 1 юли комисията да извърши всички дейности по ликвидацията на дома. Разходите за ликвидацията на лечебното заведение, включително за обезщетенията по Кодекса на труда, се изплащат от бюджета на МЗ, което поема и активите, пасивите, архива, както и другите права и задължения на закрития дом.

След закриването на дома в част от сградите община Смолян ще разкрие Център за социална рехабилитация

и интеграция (ЦСРИ) на деца и лица в неравностойно положение, който се очаква да бъде финансиран като държавно делегирана дейност. Новата структура ще бъде с капацитет 40 места и персонал 12 щатни длъжности, е записано в предложението на МЗ.

През 2012 г. в ДМСГ в Широка лъка са отглеждани 15 деца, като 2 от тях са реинтегрирани в семейството си, 4 деца са настанени в приемно семейство, 5 деца са осиновени и 4 деца са настанени в Центрове за настаняване от семеен тип. Бюджетът на дома за т.г. е 239 602 лв., като до края на ноември за функционирането му са разходени 210 026 лв. По щатно разписание институцията има 28 длъжности, но към 1 декември са били заети 20,5. Очаква се в новоразкриваната ЦСРИ да бъде ангажирана част от персонала.

ТЪРСЯТ МЯСТО ЗА 25 000 БАЛИ СТОЛИЧЕН БОКЛУК

Столичната община ще разговаря с екоминистерството и ще се търси възможност 25 000 тона бали с боклук да бъдат складираны на старото депо край с. Долни Богров. Това стана ясно на заседание на финансовата комисия към градския парламент, която разгледа план-сметката за почистването на града през следващата година.

Около 50 000 тона бали със софийски боклук все още стоят на площадките за съхраняване на отпадъци. От тях 23 000 тона ще бъдат извозени и складираны на регионалното депо край Ловеч. "София има сключен договор с местната община и по него плаща по 23 лв. на тон за депо-

ниране", заяви пред съветниците зам.-кметът Мария Бояджийска. Имало заявен интерес от страна и на други кметства, които искали да приемат пакетиран боклук, и в момента се водели преговори.

Силно са намалени средствата за транспортиране и складиране на балите в бюджета за 2013 г. За целта там са заложили около 3 млн. лв. Досега градът е дал над 90 млн. лв. за опаковането, съхранението и транспортирането на боклука на депа в страната

Последните останали бали с боклука на София ще бъдат депонирани през 2013 г. и площадките за съхраняването им ще бъдат закрити.

СЪДЪТ НЕ ПУСНА ЧЕЦИ ОТ АРЕСТА

Софийският градски съд отказа да пусне от ареста Николай Русинов-Чеци, който е единственият обвинен за убийството на Яна Кръстева в Борисовата градина. Чеци, който бе задържан в края на април и оттогава е в ареста, е с най-тежката мярка за неотклонение "задържане под стража". Според съда обаче има опасност той да се укрие и да извърши престъпление, ако е с по-лека мярка. Магистратите посочиха, че към момента не може да се обсъжда наличие на обосновано предположение, тъй като делото е в съда и е насрочена дата, на която то да тръгне - за края на януари 2013 година. Русинов може да обжалва решението на СГС в 7-дневен срок пред Софийския апелативен съд.

ДУМА припомня, че Яна Кръстева бе открита мъртва и полугола под дърво в закътана част на Борисовата градина на 10 юли 2011 г. Тя е била бита и удушена часове след рок концерт на стадион "Българска армия" предишната нощ.

Кафе

създадено да задоволи и най-високите изисквания на истинските ценители на еспресото

SPETEMA

caffè

Икономика

Железничарите на протест, искат си безплатните карти

3000 подписа срещу орязването на социалната им придобивка са събрали служителите на БДЖ и НКЖИ

Нротестен митинг на железничарите пред Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) организираше синдикатите на 19 декември (сряда) от 12,00 ч., съобщават от КНСБ и "Подкрепа". Решението е взето на съвместно заседание на двата синдиката във вторник.

Поводът е неспазен ангажимент от страна на МТИТС, който е бил поет на среща, състояла се на 22 ноември в министерството. На синдикалните организации на железничарите е било обещано, че в първата седмица на декември ще бъде получен отговор на на вънесени от тях конкретни предложения за правото на настоящите и бившите железничари да пътуват преференциално в системата на БДЖ.

Напрежението сред тях расте поради факта, че отново поетите ангажименти от екипа на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията Ивайло Московски и мениджмънта на "Холдинг БДЖ" ЕАД не са изпълнени,

посочват синдикатите.

Те припомнят, че МТИТС и БДЖ са поели ангажимент да предоставят икономически ана-

лиз за необходимостта от драстичното повишаване на цената на железничарските карти, която в момента е 560 лв. (втора

ЛЕВИЦАТА: МОСКОВСКИ ДА КАЖЕ КОЙ ИЗМИСЛИ НОВОТО РАЗПИСАНИЕ

Веселка ВЕНКОВА

Новото разписание на влаковете не е в интерес нито на гражданите, нито на БДЖ, заявиха депутатите от Коалиция за България. Социалистите ще настояват Ивайло Московски да обясни в парламентарната комисия по транспорт защо разписанието се въвежда точно сега. "Това е нов удар върху железопътния транспорт", категоричен бе депутатът Румен Такоров. България е единствената държава в ЕС, в която през последните години пътниците в жп транспорта намаляват за сметка на автобусния превоз. "Това е точно обратно на изискванията на ЕС", добави Такоров и уточни, че за деветте месеца на 2012 г. с 12,3% са занижени превозите в жп транспорта. Корнелия Нинова даде пример от избирателния си район, припомняйки, че през март се срути мостът, свързващ Петрич с останалия свят. "Обещанието на правителството беше, че до март-април мостът ще бъде възстановен, но и до днес мостът не работи. Единствената възможност на хората от селата да се придвижат до Петрич беше влак. В момента заради разписанието и тази възможност им е отнета. Хората от селата нямат алтернатива", каза Нинова. Новото разписание е необмислено и през зимата поставя на изпитание много хора, посочи тя.

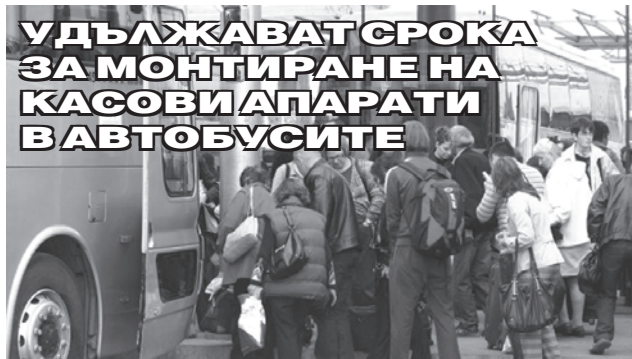

класа, за една година), като предложението е от 1 януари 2013 г. тя да стане 4485,60 лв.

Тъй като продължават манипулациите, че преференциите на бившите и настоящите железничари се ползват от стотици хиляди български граждани, структурите на КНСБ и "Подкрепа" и Инициативният комитет на пенсионерите железничари ще представят истинските факти за това на протестния митинг, се казва в съобщението на двата синдиката.

И депутатите от Коалиция за България се обявиха вчера сре-

щу отнемането на картите за безплатно пътуване на работещите в железопътния транспорт. Петър Мутафчиев подчерта, че са събрани над 3000 подписа с искане да бъде спряна тази процедура и да се преговаря с представителите на работещите в БДЖ и НКЖИ. "Не приемаме мотивите, с които се отнемат картите. В момента напрежението в железопътния транспорт е много голямо по отношение на отнемането на това право на работниците. Ще настояваме да бъде отменена тази процедура", добави Мутафчиев.

Веселка ВЕНКОВА

Закон за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози внесоха депутатите от Коалиция за България вчера. Предложението им е да се удължи с шест месеца срокът за монтиране на фискални апарати в междуселищните автобуси. Допълнителните шест месеца, които предлагаме, ще помогнат на фирмите да организират по-добре работата си, защото в противен случай ще настъпи хаос в автомобилните превози, заяви депутатът от левицата и бивш транспортен министър Петър Мутафчиев.

Той припомни, че едва през ноември т.г. Държавната агенция за метрологичен и технически надзор одобри техническите изисквания към фискалните устройства и автобусните превозвачи, извършващи междуселищни и международни автобусни превози няма да успеят да закупят и монтират устройствата. Не смятаме, че може да има проблеми с финансовата дисциплина, защото билетите, които и сега се издават, също са фискални документи, припомни Петър Мутафчиев.

Парламентарната група на ГЕРБ обаче е внесла предложения за промени в Закона за автомобилните превози, с които се въвежда удължаване на срока с три месеца. На брифинг в Народното събрание депутатът от ГЕРБ и председател на транспортната комисия Иван Вълков заяви, че монтирането може да бъде извършено в този срок. Той нарече спекулативно предложението на левицата, тъй като 6-месечният срок щял да изтече седмица преди изборите и щял да даде възможност да бъде "спретнат един политически протест". Затова считаме, че това е крайно неудачен срок, който не е мотивиран с нищо друго, за разлика от мотивите, които ние сме внесли в нашия законопроект, обясни Вълков.

Изплатиха 4,46 млн. лв. субсидии на фермери

0

бщо 3548 стопани получиха вчера 4,46 млн. лв. средства по Схемата за национални доплащания за крави с бозаещи телета, съобщиха от Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ).

Помощта се определя въз основа на броя на животните, които реално се отглеждат в стопанството, и са заявени за подпомагане храните (БАБХ).

През октомври ДФЗ изплати субсидии от над 63 млн. лв. на животновъдите. Това бе първият транш от предвидените за годината общо 140 млн. лева за сектора. Предстои изплащането на 40 млн. лв. по схемите за мляно говедовъдство и овцевъдство, финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието. В началото на 2013 г. ще започне и вторият транш на директните плащания за животновъдите. Всеки стопанин може да провери размера на финансовата помощ на сайта на Държавен фонд "Земеделие" www.d fz .bg/ "Система за индивидуална справка по Директни плащания".

ЗАВОД ЩЕ ПРАВИ БЛОКЧЕТА ОТ ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕЦ „БОБОВ ДОЛ“

Завод за газобетонни блокчета, който ще използва изцяло отпадъчната пепелина след изгарянето на въглищата в ТЕЦ "Бобов дол" и гипса от серочистващата инсталация, ще бъде изграден край ТЕЦ "Бобов дол" след спечелен проект по европейска програма. Това съобщи изпълнителният директор на централата Владимир Владимиров.

Първоначалните проучвания сочат, че себестойността на газобетонните блокчета ще бъде конкурентоспособна на пазара, а същевременно те ще отговарят на изискванията за строителство, посочи Владимиров и уточни, че за продукцията ще бъдат търсени пазари и извън страната. В зависимост от

0,1% дефлация през ноември отчете НСИ

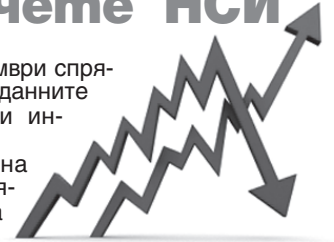
Дефлация от 0,1% през ноември спрямо предходния месец отчетат данните на Националния статистически институт (НСИ), огласени вчера.

Инфлацията от началото на годината (ноември 2012 г. спрямо декември 2011 г.) е 3,8 на сто, а годишната инфлация за ноември 2012 г. спрямо ноември 2011 г. се забавя до 3,9% от 4,4% през октомври.

Понижението през ноември се дължи на спад на цените на хранителните продукти и безалкохолни напитки с 0,3% и поевтиняване на транспорта с 1,7% на месечна база заради по-ниските цени на горивата. Спад има и при цените на жилищното обзавеждане и домакинските уреди, които са поевтинели с 0,4%.

В същото време облеклото и обувките са поскъпнали с 1,3%, разходите, свързани с жилищата, като сметки за вода, електроенергия, газ и т. н., са нараснали с 0,4%.

Хармонизираният по методологията на Евростат индекс на потребителските цени за ноември 2012 г. спрямо октомври е 99,8%, т.е. месечната инфлация е минус 0,2%. Годишната инфлация за ноември 2012 г. спрямо ноември 2011 г. е 2,7%.

С 30% ЩЯЛ ДА ПОСКЪПНЕ ТОКЪТ ОТ ВЪГЛИЩНИТЕ ЦЕНТРАЛИ

Енергийната стратегия на България, която беше създадена преди 2 години, не е актуална и към днешна дата трябва да бъде ревизирана. Това каза енергийният експерт Иван Хиновски пред България он ер.

Очаква се с около 30% скок на цената на електроенергията от въглищните централи още от следващата година. Причина за това са и ограничението за парниковите емисии, обясни Хиновски. По думите му цената на микса електроенер-

гия трябва да скочи с минимум 8%.

Според експерта трябва да има избор и един потребител да може да закупува електроенергията от различни доставчици. В областта на газа обаче нещата са много по-тежки, защото общественият доставчик е един, каза още Хиновски. Говори се, че вторият субект, с който може да се договорят газови количества, е "Овергаз", но аз не съм сигурен колко скоро това ще се случи, коментира още той.

СКРЪБНА ВЕСТ

На 11.12.2012 година ПОЧИНА на 90-годишна възраст нашият скъп баща и дядо

НИКОЛА ИВАНОВ КОСТУРСКИ

ПОКЛОН ПРЕД СВЕТАТА ТИ ПАМЕТ!

Поклонението ще се извърши на 14.12.2012 г. от 12.00 часа в Ритуалната зала на Централните Софийски гробища

От семейството

Практично земеделие

www.duma.bg

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Изнесохме с 6.3% повече зърно

За изминалата седмица търговията със зърнени и маслодайни култури в страната се колебае от слаба до умерена в зависимост от региона и вида на зърното. По-активно е движението при пшеницата с високи и ниски хлебопекарни качества, което се обяснява с изкупуването им както за вътрешния пазар на страната, така и за експорт. Търсенето на останалите видове зърно се определя като нормално за този период на годината и не се отчитат резки колебания на изтъргуваните обеми.

За последната седмица цените на ечемика, рапицата, царевичата и черния маслодаен слънчоглед се задържат устойчиво на нива от началото на месец ноември, докато при пшеницата продължава възходящият тренд на из-

купните цени в страната. Динамиката на цените на международните пазари, повишаването на цените на горивата, минералните торове и препарати до голяма степен ще определят движението на цените на вътрешния пазар.

В каре - сиво
Средните цени за страната през седмицата (към 3.12.2012 г.) са на нива: пшеница с високи хлебопекарни качества - 459 лв./т без ДДС; пшеница с ниски хлебопекарни качества - 437 лв./т без ДДС; фуражен ечемик - 401 лв./т без ДДС; пивоварен ечемик - 400 лв./т без ДДС; царевича - 415 лв./т без ДДС; слънчоглед - 851 лв./т без ДДС и рапица - 880 лв./т без ДДС.

В началото на месец декември се отчита повишение на количеството зърно напуснало страната спрямо същия период на миналогодишната

реколта при пшеницата и ечемика съответно с 6,3% и 0,4%, докато при царевичата, рапицата и черния маслодаен слънчоглед отбелязваме спад, съответно с 81,9%; 63,4% и 5,2%.

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за наблюдаваната седмица възлизат на 115 355

т, което е с 72 267 т повече от предходния отчетен период. По видове зърно и зърнени продукти са, както следва: 87 182 т пшеница; 3433 т ечемик; 670 т черен маслодаен слънчоглед; 9551 т царевича; 13 000 т рапица; 21 т овес; 324 т шарен слънчоглед; 828 т кориандър; 21 т карго; 254 т ориз; 71 т брашно.

СТАТИСТИКА

ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеницата реколта 2012 година за периода 1.07.2012 - 3.12.2012 г. е в размер на 1 696 257 т (1 611 640 т за ЕС и 84 617 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница възлиза на 1 595 300 т, което е с 100 957 т. повече за настоящата година или ръст с 6,3%.

ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик напуснало страната от реколта 2012 година за периода 1.07.2012 - 3.12.2012 г. е в размер на 293 389 т (84 113 т за ЕС и 209 276 т за трети страни). Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал на 292 200 т, което е с 1189 т повече за реколтната 2012 година, или ръст с 0,4%.

ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевича реколта 2012 г. напуснало страната за периода 1.09.2012 - 3.12.2012 г. е 94 651 т (88 069 т за ЕС и 6582 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 522 800 т, което е с 428 149 т повече за миналогодишната реколтната година, или спад от 81,9%.

СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2012 г. напуснало страната за периода 1.09.2012 - 3.12.2012 г. е 282 884 т (240 999 т за ЕС и 41 885 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 298 500 т, което е с 15 616 т по-малко за реколтната 2012 година, или спад от 5,2%.

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

АКТУАЛНА ЦЕНОВА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ 3.12.2012 Г.

Цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества за реколта 2012 година през изтеклия период бележат отново покачване в сравнение с предходната седмица и са в рамките на 450 до 480 лв./т за различните области на страната. В областите в близост на пристанищата (Варна, Добрич и Шумен) цените с лекота достигнаха до 490 лв./т без ДДС. Средната цена на пшеницата с високи хлебопекарни качества в страната за периода е на ниво от 459 лв./т. без ДДС, което представлява ръст от 10 лв./т спрямо последната седмица на месец ноември.

За същия период на предходната година средните цени на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите на 290-330 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 306 лв./т без ДДС.

При пшеницата с ниски хлебопекарни качества изкупните цени през наблюдавания период бележат покачване и са в диапазона 430-460 лв./т без ДДС. Средната изкупна цена за страната е на равнище от 437 лв./т без ДДС, с 9 лв./т повече в сравнение с предходната седмица.

За сравнение през миналогодишната реколта, средните цени на пшеницата с ниски хлебопекарни качества бяха в рамките на 280-300 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 290 лв./т без ДДС.

Цените на пивоварния ечемик за последната седмица не търпят изменение в сравнение с предход-

ната седмица и са в границите от 390 до 410 лв./т без ДДС. Средната цена на пивоварния ечемик в страната остава на равнище от 400 лв./т без ДДС, без изменение спрямо предходната седмица.

За същия период на предходната година средните цени на пивоварния ечемик бяха в границите на 350-360 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 354 лв./т без ДДС.

Цените на фуражния ечемик през изтеклия период са без изменение от миналата седмица и се движат в рамките на 380-410 лв./т без ДДС. Средната цена на фуражния ечемик в страната за отчетния период са без промяна - 401 лв./т без ДДС.

За сравнение през миналогодишната реколта средните цени на фуражния ечемик бяха в рамките на 340-350 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 346 лв./т без ДДС.

Цените на рапицата се стабилизирала и са в рамките на 870-890 лв./т без ДДС. Средната цена за страната е 880 лв./т без ДДС, което представлява спад с 1 лв./т в сравнение с предходната седмица.

По същото време на предходната година, средните цени на рапицата реколта 2011 година са били в границите на 780-800 лв./т. без ДДС, при средна цена за страната от 790 лв./т без ДДС.

При черния маслодаен слънчоглед изкупните цени се стабилизирала и се движат в диапазона от 840-880 лв./т в областите Враца и Монтана до 910-920 лв./т без

ДДС за областите на Добрич и Варна. За периода средната цена за страната остана без промяна - 851 лв./т без ДДС.

За сравнение през миналогодишната реколта средните цени на черния маслодаен слънчоглед бяха в рамките на 630-680 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 640 лв./т без ДДС.

Цените на царевичата-зърно са в рамките от 390-430 лв./т в областите Видин и Враца, до 450-500 лв./т без ДДС в областите Стара Загора, Хасково и Пловдив. Средната цена за страната за последната седмица е 416 лв./т без ДДС, което представлява минимален спад от 1 лв./т спрямо края на месец ноември.

По същото време на предходната година, средните цени на царевичата реколта 2011 година са били в границите на 290-330 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 311 лв./т без ДДС.

При брашната на едро средните цени на трите основни типа брашна през изминалата седмица отбелязаха увеличение. Средните цени на брашната по типове са, както следва: на тип "500" е 773 лв./т; на тип "700" е 731 лв./т; тип "1150" е 717 лв./т. Средната цена на брашното на дребно е на ниво от 1,14 лв./кг с ДДС, с 0,01 лв./кг повече от миналата седмица.

За сравнение през същия период на миналата година средните цени по типове бяха следните: на тип "500" е 644 лв./т с ДДС, на тип "700" - 623 лв./т с ДДС и тип "1150" - 575 лв./т с ДДС.

ПРОГНОЗИ

Очаква се поевтиняване на зърнените и маслодайните култури през 2013 г.

Големият участник на зърнения пазар, международната компания Rabobank, оповести своите прогнози за добивите и динамиката на цените на основните селскостопански стоки през следващата година. Според тях, махалото на цените на зърнените култури, освободено от лошата реколта и високите цени за зърното през изтичащата година, се връща в обратната посока. През първата половина на 2013 г. цените на пшеницата и царевичата ще останат относително високи. Пазарните условия ще допринесат за значително увеличаване на площите, ръст на реколтата и като следствие, поевтиняване на продукцията през втората половина на 2013 г.

ПШЕНИЦА

Площите с посевите с пшеница в САЩ ще се увеличат до 5-годишен връх от 17,56 милиона хектара, включително чрез намаляване на посевите с памук, по-малко печеливш към днешна дата продукт. Общо реколтата от пшеница в световен мащаб, според очакванията на Rabobank, ще се увеличи с 59 милиона тона в сравнение с предходната година и ще достигне до 698,6 милиона тона, а експортният потенциал ще се увеличи значително, най-вече за сметка на САЩ, страните от Черноморския регион и Южна Америка. Всичко това ще предизвика срив в цените на зърнените култури през втората половина на 2013 г.: американската пшеница - от 330 дол./т до 257 дол./т, а европейската пшеница от 290 евро/т до 200 евро/т, което са средните стойности от предходните години.

ЦАРЕВИЦА

Площите, засети с царевича през следващата година в САЩ, ще достигнат максимума за последните 77 години - 39,5 милиона хектара. Добивите от царевича в Южна Америка също трябва да нарастат. Общо реколтата от царевича в световен мащаб за 2013 г. може да достигне 953,5 млн. тона, с 127 милиона тона повече в сравнение със сегашната. Това ще до намаляване на цената на американската царевича от 314,94 дол./т до 236 дол./т.

Земеделски кооперации

www.duma.bg

ППК „Старт 93“ - с. Караманово, обл. Русе

Михаил Билев:

Липсва държавна политика към земята

Правителството трябва да се обърне с лице към българското село, казва председателят на кооперацията

□ Откога, г-н Билев, съществува кооперацията и какво основно отглеждате?

- Земеделска кооперация „Старт 93“ е наследник на всички предшествващи кооперативни форми в с. Караманово. Тя е учредена през 1993 г. Още първата година започнахме да обработваме 15 хил. дка земя, а през годините достигнахме до 22 хил. дка. В момента обработваме 17 хил. дка. Хората застаряват, продават си земи, младите отиват в големите градове или в чужбина.

Нашата кооперация отглежда главно зърнено-житни култури - пшеница, ечемик, слънчоглед и царевица. Застъпен е отрасъл животновъдство - имаме около 200 крави, за които отглеждаме люцерна и царевица. Сеем рапица, а от няколко години отглеждаме и зеленчукови култури - домати, пипер, лук, дини, бамба, фасул. Отчетохме добри резултати. Добивите от декар на основните посеви са също добри - към 400 кг за пшеницата и ечемика, към 300 кг за слънчогледа и царевицата. Можем да получим и по-високи добиви, но продължителната суша ни попречи. За сметка на това пазарът тази година е много-добър, качеството също.

□ Колко души работят в кооперацията и каква е средната работна заплата?

- В кооперацията работят 85 души - механизатори, животновъди, зеленчукопроизводители, административен персонал. Средната работна заплата е около 450 лв. Само механизаторите са със 600-700 лв., но в двата месеца на жътва заплатата им стига дори до 2000 лв. Дълбоко в себе си вярвам, че няма друга възможност, свързана със земята, чрез която хората да се препитават. Всички, наети в кооперацията, са на трудови договори, малка част от работниците са сезонни. Мисля, че хората са доволни.

□ Тази година качеството на пшеницата е по-добро от м. г. и затова цените се качиха. Вие на каква цена я продадохте?

- Да, цените се качиха. □ Всичко ли продахте или задържате още?

- Не, има и малко задържано, другото е резерва, не е фактурирано, но ние за цените сме се разбрали с фирмите, с които работим.

□ На колко?

- 400 лв. за тон. □ Каква рента дадохте на член-кооператорите?

□ А имате ли текущество, в смисъл вашите хора да отиват към по-големите арендатори, които дават по-висока рента?

- Да има, но те са малко. Отиват тези, които живеят в града - в Бяла, Свищов. Виждате, арендаторите не дават повече рента. Те дават по 40-45 лв. рента, но на 10% от хората.

□ А договорите с член-кооператорите за колко време се подписват?

- Имаме едногодишни и петгодишни.

□ През последните години кооперациите изкарват печалба. Вие с каква печалба приключихте годината?

- Приключихме годината без никакви задължения. Очакваната печалба е около 450 до 500 хил. лв. Както вече казах, нямаме задължения, но нямаме и натрупани средства заради социалния ефект, който гони кооперацията.

□ Разкажете малко по-подробно?

- Поддържаме зеленчукова градина, в която работят 30-40 човека. Тя е с нулев резултат или губеща, защото е трудоемка, а пък в същото време на пазара продукцията която излиза - домати, пипер, зеле, краставици са на цени, които не могат да покрият разходите. А и работната ръка е недотам квалифицирана. Това означава, че производството се осъществява и себестойността се качва. И със животновъдството е така - кравите са губещи при тези цени на мляко, и все повече нарастващите изкупни цени.

□ Всъщност кооперацията ли е единствената, която осигурява препитание на хората в Караманово?

- В кооперацията хората са заети според квалификацията.

□ Да разбираме ли, че няма безработица?

- За членовете на кооперацията ние решаваме въпроса. А иначе за населението - една част са заангажирани, но не са и малко тези, които са по програмата за заетост.

□ А освен фурната, за която се знае, какво друго поддържате?

- Наложил се да изкупим базата на бившето РПК, търговската кооперация - ресторант, лятна градина, фурна, която ремонтирахме преди 2 години. Предстои откриване на стол, кухня за хранене на хора и т.н. Всичко това не беше толкова лесно, защото нашите възможности са скромни. Целта беше да се запази материалната база, да се запази в приличен вид центърът на Караманово и хората да имат работа.

□ Вие давате и в натура на хората?

- Да. Кооперацията извършва услуги за всички кул-

тури на тяхната земя, като стойностите, които те заплащат, е размерът на себестойността на произведената продукция. Например от слънчогледа даваме олио, също така даваме и от другите култури. Хората, които отглеждат животни, получават ечемик, пшеница, царевица, за да ги хранят. Това ги облекчава. От няколко години от зеленчуковите градини кооператорите си правят зимнината. Разбира се, всяка година е различно.

□ А с техниката как стои въпросът?

- Техниката си е наша собственост. В най-тежките години на икономическата криза сме правили най-големи инвестиции под форма на техника за кооперацията. Имаме закупен трактор 260 к. с. на стойност 260 хил. лв., закупен с наши средства. По европейските програми не сме направили нищо, нито с САПАРД, нито мерките за селскостопанските райони, защото схемите са много тежки и тровави. От 1997 г. досега сме пуснали в експлоатация над 10 нови машини, от които два големи комбайна и три големи трактора, работим с още седем малки трактора и др. инвентар. Машинно-тракторният ни парк е почти напълно обновен, разбира се, има какво още да се желае.

□ Новата техника дава по-бързо производство. С нея се изискват и по-квалифицирани кадри.

- Така е. Общо взето, е добре, но ще се случат още доста неща.

□ Какво имате предвид?

- На път сме да създадем едно малко предприятие - мандра, за преработка на сирене, кашкавал, кисело мляко. Също така искаме да създадем още едно малко предприятие, в което да преработваме зеленчуците, които отглеждаме.

□ Докъде сте стигнали в това намерение?

- Засага оставаме все още с намерението. Нещата досега не се случиха не защото е липсвала идея и инициатива. Като се върнем в годините назад още от основаването на кооперацията през 1993 г., минахме през няколко обединения. Така от три земеделски кооперации остана една. Това си има плюсовете, но и своите минуси. Трябваше да извървим определен път, за да се стабилизираме, каквато е „Старт 93“ в момента. Виждате само центъра на Караманово - нашата кооперация го направи. Това, което се случва тук, за нас е много важно. Например читалището, аз имам слабост към тази дейност. Те нямат собствена сграда и са под наем. Ние го издържаме. В него има 4 състава, от 2 години има един квартет „Зорница“ към ЗК „Старт-93“ с цел да популяризира името на коопера-

МИХАИЛ БИЛЕВ е роден на 19 април 1954 г. По професия е агроном. Има следдипломна квалификация по икономика. Работил е като участъков агроном, дълги години е бил председател на Профкомитета на АПК - гр. Ценово. Бил е агроном в с. Караманово, ръководител на зърно-фуражната бригада. От 1993 г. и досега е председател на ППК „Старт 93“ в с. Караманово.

цията. Там са 4 жени, които полагат много труд и добре се изявяват, участват в различни музикални събития, доставят удоволствие на много хора. Другият състав е смесена фолклорна група, едно младо момче е ръководител, който свири на йоника, акордеон, в него участвам и аз, и в Русе участвам към един състав на читалище „Георги Бенковски“. Към читалището има женска фолклорна група, група за стари градски песни, смесена фолклорна група и квартет към земеделската кооперация. Четири са съставите. И театрален състав имаме, моята съпруга го води, изнасят спектакли.

□ Как прогаватے продукцията - с договори, или работите с определени фирми?

- Работим главно с определени фирми: „Агроком“-Велико Търново, „Пестицид“ и „Плиска“ - Шумен, „Фода Комерс“ - Свищов, „Агроном“ - Добрич, от които получаваме главно семена. Спокойни сме с тези фирми. Те са наложили с годините и са коректни към нас, нямаме претензии, че ще ни подведат в цената. Партньорството ни укрепна и се затвърди.

□ Какво стана с обещанието на правителството да намали акциза на горивата?

- Нищо не стана. □ А за помощите, които довършително щяха да се отпуснат?

- Още чакаме. □ Значи абсолютно нищо...

- Нищо не са дали. Вие

сигурно по-добре знаете от мен, да не би аз да съберам неволно.

□ Добре според вас какво трябва да се промени в работата на Министерството на земеделието, за да може все пак една кооперация да работи по-нормално, на печалба?

- Преди всичко правителството, трябва да има правилна политика, държавническо отношение към земеделските кооперации, а не такова, което да обслужва и да гони конюнктурни и комерсиални цели. Това, не. Трябва да се обърне с лице към българското село, към земята на собствениците, с лице към кооперациите, които изпълняват толкова много социални функции, които са от полза за хората. Защото при тяхното отсъствие и както са на изчезване кооперациите, няма кой да направи нищо за хората от село. При арендаторите има много малко работни места, защото те не държат губещи отрасли като животновъдство, зеленчукопроизводство. Но причината не е в тях, пак опираме до липсата на държавна политика към земята. Държавата трябва да се обърне и към земята, трябва да има съвсем друго отношение. Земята не трябва да се парцелира по този начин, тя трябва да остава в съвкупност и да се предоставя на онези, които създават социални, икономически и други предпоставки в полза на хората.

Страницата подготвиха
Петрана СОМЛЕВА
и Ива КОСТАДИНОВА

Свят

СНИМКИ БГНЕС

След новината, че Северна Корея е изстреляла балистичната ракета с далечен обхват, вълна от протести зaley Южна Корея, а президентът на страната свика спешно съвещание по безопасност. "Използването на балистични технологии е провокационна стъпка, която нарушава режима на неразпространение и резолюциите на ООН, и представлява заплаха за регионалната сигурност. Това е още един пример за безотговорното поведение на Северна Корея", заяви говорителят на Съвета за национална сигурност на САЩ Томи Витор

Еврокомиссията ще следи Скопие за добросъседство

Македония остана без дата за преговори с ЕС

Македония очаквано остана без дата за започване на преговори с ЕС. Това бе решено от Съвета по общи въпроси и външни отношения на ЕС.

Външният министър на България Николай Младенов съобщи по БНР, че другите участници в Съвета са взели предвид и българската позиция по този въпрос.

Македонските власти получават срок до пролетта да подобрят добросъседските си отношения. Този процес ще бъде подложен на оценка от Европейската комисия, преди евентуално да предложи дата за започване на преговори за членство в ЕС на бившата юго-република.

Това решение се съдържа в заключенията от заседанието на Съвета на министрите на ЕС. В решението си Съветът на ЕС се е съобразил с декларацията, направена от България за готовността на Македония за започване на преговори с ЕС и нуждата от подобряване на отношенията със съседните страни.

Съгласно текста на точка 42 от заключенията на съвета "с оглед на евентуално решение на Европейския съвет за започване на преговорите за присъединяване на бившата югославска република Македония, Съветът на ЕС

ще разгледа, въз основа на доклад, който ще бъде представен от Комисията през пролетта на 2013 г., осъществяването на реформите в контекста на диалога на високо равнище във връзка с присъединяването (HLAD), както и стъпките, предприети за подобряване на добросъседските отношения и за постигане на взаимно приемливо решение на въпроса за името под егидата на ООН".

Заклученията на срещата в Брюксел във вторник вечерта трябва да бъдат потвърдени от лидерите на ЕС в четвъртък. Сегашият президент на Република България Росен Плевнелиев и премиерът Бойко Борисов бяха категорични по-рано, че страната ни подкрепя европейската перспектива на Република Македония, но българската подкрепа не е безусловна и зависи от изпълнението на критериите за членство, сред които приоритетно място заемат добросъседските отношения.

Според президента и министър-председателя перспективата за еврочленство ще се отключи не чрез пропаганда и "маркетингови кампании", а чрез реални действия за засилване на добросъседските връзки между България и Македония. За да се постигне напредък в тази посока, България предложи на Македония двете страни

да подпишат Договор за добросъседски отношения, приятелство и сътрудничество върху принципите на Декларацията от 1999 г., да се постигне договореност за съвместно честване на бележити личности и събития от общата ни история и да се прекрати антибългарската кампания и подмяната на исторически факти.

Липсата на дата за преговори с ЕС за Република Македония разбираемо е централна тема както за печата, така и за електронните медии в Скопие. Според държавната информационна агенция МИА "Гърция е успяла в намеренията си да попречи на Македония да получи дата за преговори. Според МИА решението е взето под натиск на Гърция и отчасти на България. Проправителствените вестник "Вечер" и Телевизия "Сител" обвиняват България за провала в Брюксел. "България работи за Гърция" е заглавието във "Вечер". В "Дневник" предава информацията на МИА и акцентира, че под натиск на България е включен параграф за изграждането на добросъседски отношения. "Утрински вестник" от своя страна предава думите на гръцкия външен министър Димитрис Аврамопулос, че решаването на спора за името остава ключен въпрос и условие за започването на преговори на Република Македония с ЕС.

И Швеция остава извън банковия съюз

Швеция най-вероятно ще се присъедини към Великобритания и ще остане извън европейския банков съюз, съобщи FT. Финансовият министър на Швеция Андерс Борг изрази опасенията си заради подготовения банков съюз и посочи, че страната му смята да стои встрани от него в близко бъдеще. Стокхолм също има притеснения за ролята на Европейската централна банка (ЕЦБ) в банковия надзор.

Борг посочи, че Швеция е готова да подкрепи плана за единния банков надзор, но при

условие че интересите на държавите от Европейския съюз, които не са членки на еврозоната, бъдат адекватно защитени пред единния европейски банков орган, който ще координира работата на националните надзорни органи.

Дори и този въпрос да бъде решен обаче, остават съмненията, че споразумение може да бъде постигнато в рамките на година, какъвто срок си постави европейската общност, тъй като споровете между Франция и Германия остават на дневен ред, отбелязва изданието.

АРЕСТУВАХА ЗА КОРУПЦИЯ НАЙ-БОГАТИЯ СЪРБИН

Мирослав Мишкович, милиардер и смятан за най-богатия човек в Сърбия, близък до всички правителства на страната от 1990-а насам, е бил арестуван по обвинения в корупция, съобщи сръбската агенция БЕТА.

Бизнесменът и синът му Марко Мишкович, заедно с още седем души, са заподозрени в отклоняване на средства в размер на 30 млн. евро по време на приватизацията на редица сръбски предприятия, свързани предимно с пътното строителство.

Мирослав Мишкович натрупва състоянието си по време на режима на Слободан Милошевич и наложените над Югославия международни санкции и ембарго, припомнят международните наблюдатели. Бизнесът на Мишкович, чието състояние се изчислява на милиарди евро, покрива почти целия Балкански регион и засяга сфери като производство и продажба на хранителни продукти, търговия с недвижимо имущество, търговия на дребно и застраховане.

www.duma.bg

кратки

Атина иска още пари от ЕС

Гърция съобщи, че е привлякла оферти на стойност 31,9 млрд. евро въз основа на схемата за изкупуване на дълга, обвързана с отпускането на спасителна помощ от ЕС и МВФ, необходими на страната за предотвратяване на банкрута. Но агенцията за управление на дълга съобщи, че за завършването на процедурата ще се нуждае от 11,29 млрд. евро от Европейския механизъм за стабилност, спасителния фонд на ЕС, или с 1,29 млрд. евро повече от първоначално представените пари за операцията.

ЕП одобри проектобюджета за 2013 г.

Европейският парламент даде зелена светлина на проектобюджета на ЕС за 2013 г., при условие че държавите членки се ангажират да гарантират изплащането на забавените плащания през 2012 г., съобщи председателят на парламента Мартин Шулиц. Проектът се отнася до предоставянето от страните членки на 6 мрд. евро за бюджета за 2012 г., за да се финансират множество програми, включително стипендиите на студентите по програма Еразъм, и проектобюджета за 2013 г., поправен от държавите членки, които намалиха с 5 млрд. евро исканията на комисията.

Турция признава дипломите ни

През следващите дни Турция ще започне признаването на дипломите от българските университети от страна на турските институции. Това заяви г-р Гьокхан Четинсая, председателят на Съвета за висше образование на Турция. От сайта на Съвета са махнати и препоръките към студентите да не идват да учат в България заради нелегитимността на дипломите в Турция.

Референдумът в Египет с две дати

Спорният референдум за Конституцията в Египет ще се проведе на две различни дати, съобщи египетската държавна телевизия. Централната избирателна комисия на Египет обяви, че гласуването, първоначално планирано само за 15 декември, ще се проведе в събота и седмица по-късно - на 22 декември.

Фигжи маха Елизабет II от парите си

Фигжи премахва от купюрите и монетите на националната си валута образа на британската кралица Елизабет II, който ще бъде заменен с растения и животни, характерни за тихоокеанската островна държава, предаде БГНЕС. Новият дизайн на националната валута е ключов момент за бившата британска колония, която е независима от 1970 г., а през 1987 г. след военен преврат се обяви за република.

Около 289 двойки се бракосъчетаха на вчерашната дата - 12.12.2012 г., в Куала Ломпур, Малайзия

Свят

www.duma.bg

Путин: Навлизаме в епоха на глобални промени

Русия споделя идеалите на демокрацията, но не и стандартите, които се налагат на страната отвън, заяви руският президент в посланието си до Федералното събрание

Президентът на Русия Владимир Путин произнесе традиционното си - девето поред - обръщение към Федералното събрание - парламента на Русия. Всъщност това е първата подобна реч (символично започнала точно в 12 ч. на 12. 12. 2012 г.) на руския лидер след преизбирането му през март за трети мандат, което последва след политическите протести през зимата срещу т. нар. фалшификации на парламентарните избори и корупцията в държавата.

В посланието си Путин изрази предположението, че някои опозиционни политици работят в полза на чужди интереси срещу заплащане, и подчерта, че това е неприемливо. В обръщението си към парламента на страната той засегна силно патриотичната тематика, като заяви за необходимостта да се запази руската национална идентичност. Той призова за сериозно отношение към поощряването на демографския ръст, като посочи, че семейството с три деца трябва да се превърне в норма за страната.

Русия споделя идеалите на демокрацията, но не и стандартите, които се налагат на страната отвън, заяви Владимир Путин. "Ние споделяме универсалните демократични принципи, които са приети в целия свят. Обаче руската демокрация представлява властта именно на руския народ, с неговите собствени традиции за народно самоуправление, а не реализацията на стандартите, които ни се налагат отвън", посочи руският лидер.

Русия няма да върви по пътя на тоталитаризма, подчерта той. "Опитите на държавата да се намесва в сферата на убежданията и възгледите на хората безусловно са проява на тоталитаризъм. За нас това е абсолютно неприемливо, затова ние не смятаме да вървим по този път", заяви руският ли-

дер, като подчерта: "Ние не трябва да действаме чрез въвеждане на забрани и ограничения".

Путин обърна внимание и на принципите на многопартийност, които трябва да се изведат на нова висота, като посочи, че "държавата е длъжна да се стреми към осигуряването на равен достъп на всички политически партии до средствата за масова информация". Той също така изрази мнението, че в Русия трябва да се разработят правила за политическа конкуренция. "Ние трябва да съставим своеобразен списък с правила за добросъвестна политическа конкуренция", посочи той.

Особен акцент в посланието на президента бе поставен върху тезата, че Русия трябва да въведе ограничения за чиновниците да притежават сметки в чуждестранни банки, а също така ценни книжа и акции. "Какво доверие може да има към един чиновник или политик, който произнася гръмки слова за благо на Русия, а държи своите средства в чужбина?", посочи Путин. "Призовавам да подкрепите законодателните предложения за ограничаване правата на чиновници и политици да притежават в чужбина сметки, ценни книжа и акции", заяви той. "Ако човек е избрал държавната служба, той трябва да е готов за подобни ограничения, за обществен контрол и за изпълнение на специални изисквания, както това е прието в практически всички държави по света", заяви Путин. Заедно с това той посочи, че държавният чиновник трябва да се отчита за стойността на придобитата собственост и за произхода на доходите. "Собствеността според закона трябва да бъде декларирана, а чиновникът трябва да се отчита за нейната собственост и за произхода на доходите, които са позволили извършването на дадена сделка", заяви Путин. В тази връзка той даде поръчение на правителството да създа-

де система за извеждането на руската икономика от офшорките и съкращаване на измамите в общественния сектор.

"След пет години страната трябва да стане напълно независима по отношение на всички видове хранителни продукти, а впоследствие да се превърне в един от най-големите световни доставчици, призова президентът. "Русия притежава повече от половината плодородни земи на планетата - 55%. В близките четири-пет години трябва напълно да осигурим своята независимост по отношение на всички основни видове продоволствия. След това Русия трябва да се превърне в един от най-големите доставчици на хранителни продукти в света. Това открива пред нас колосални

нови възможности", подчерта той.

Руският лидер поръча на правителството съвместно с администрацията на държавния глава до април следващата година да разработи система за публичен мониторинг на качеството на здравеопазването, образованието и науката. "Принципиално важно е обществото да има възможност обективно да оценява състоянието на социалната сфера и науката. За тази цел трябва да се привлекат най-добрите професионалисти и да се проучи чуждестранният опит", подчерта той. Путин посочи на правителството иконкретния срок от две години за създаването на система за оценка качеството на професионалното образование.

Неравенството в Китай се заглъбочава

Коефициентът на Джини за Китай е достигнал притеснително високо ниво, сочи академичен доклад от миналата седмица, обръщайки внимание на този индикатор за неравенството, който правителството не е следило от години, пише сайтът Caixin Online. Коефициентът е бил 0,61 през 2010 г, показва докладът на Центъра за изследване на финансовото състояние на домакинствата към Югозападния университет за финанси и икономика в китайския град Чънду.

Средната стойност за държавите, наблюдавани от Световната банка, за същата година е била 0,44. Коефициентът приема стойности между 0 и 1, като колкото по-близо е до единица, толкова по-голяма е бездната между богати и бедни. Стойности над 0,4 обикновено отразяват сериозно неравенство. Последните данни на Китайското статистическо бюро от 2000 г. сочеха коефициент на Джини от 0,41. През миналата година бюрото обяви, че индикаторът е малко по-висок от този за 2000 г., но не разкри конкретна стойност.

Докладът на Центъра за изследване на финансовото състояние на домакинствата отбелязва, че толкова висока стойност е рядка в глобален план, но посочва, че е естествено за бързо развиващите се икономики да отчитат силно неравенство.

По-рано тази година изследователският център установи, че на 10% от китайските домакинства се пада 57% от целия разполагаем доход в страната. По места коефициентът е по-висок там, където има по-силна пазарна конкуренция. Пенсионните доходи обясняват голяма част от неравенството в доходите между големите градове и по-малките населени места в Китай, сочи академичният доклад. През 2010 г. само 35% от населението извън градовете е било осигурено с държавна пенсия, която е била средно по 160 долара на месец. За големите

градове цифрите са съответно 87% покритие и 440 долара пенсия на месец.

Докладът изтъква, че правителството може да намали коефициента на Джини до 0,4 в рамките на няколко години, ако използва над 600 млрд. долара от миналогодичния бюджетен излишък и от неразпределени печалби на държавните предприятия.

Дъблин облекчава глъжниците

Ирландското правителство се съгласи с тройката кредитори, че трябва да се фиксира законно "вратичка", която да предотвратява взимането на имотите на длъжници, изпаднали в несъстоятелност. Според правителството законът за личния фа-

лит, който ще влезе в сила до края на годината, ще осигури адекватна защита за семейните домове.

Законопроектът има три законови механизма. Първият позволява отписване на дълг до 20 хил. евро след 3-годишен период, ако длъж-

никът не притежава никакви активи и доходи, както и реална перспектива за възможно изплащане на дълга. Според втория, който се отнася за дългове над 20 хил. евро, след не повече от 5 години останалата неизплатена част от дълга се отписва. Третият ме-

ханизъм, отнасящ се основно за ипотеки, позволява споразумение между длъжника и кредитора, според което длъжникът ще плаща колкото е способен за не повече от 6 години. Акцентът при третия вариант е върху това длъжникът да запази имота си.

Състоянието на Мандела се пообрява

Здравословното състояние на героя от борбата срещу апартейда Нелсън Мандела се подобрява и лекарите са доволни от това как протича лечението на неговата белодробна инфекция. Това съобщиха официални представители на южноафриканското правителство.

"Докторите, които се грижат за президента Мандела, съобщиха, че има напредък през последното денонощие и изразиха задоволство от това как той реагира на лечението", се казва в изявлението.

94-годишният държавник е вече пети ден във военна болница в Претория, където се лекува от белодробната инфекция. Той има дългогодишни проблеми с белите дробове. По време на престоя си в затвора преди десетилетия Мандела боледува от туберкулоза.

РУСКИ УЧЕНИ С РЕВОЛЮЦИОННО ОТКРИТИЕ

Руски учени откриха природно явление, което досега не бе известно и дори не е предсказвано теоретически. Откритието вече е признато за сензационно и обещава да извърши истинска революция във фармакологията и медицината. Оказва се, че лекарствени вещества могат да бъдат ефективни и в свръхниски дози, а следователно може да се създават ефективни препарати, които да се използват например при лечение на левкемия, предаде ИТАР-ТАСС.

Това съобщи на заседание на президиума на Руската академия на науките ръководителят на изследователския екип академик Александър Коновалов. Докладът му носи името "Образуването на наноразмерни молекулярни ансамбли (наноасоциати) във високоразредени водни разтвори". Известно е, че при разреждането на даден разтвор с вода той губи свойствата си с увеличаването на количеството вода. Обаче в хода на шестгодишните си изследвания руските учени успяха да установят, че на тези класически представи се подчиняват едва 25% от разтворите. Докато останалите 75% "се държат неклассически и техните свойства неочаквано се променят", отбелязва академик Коновалов. При съвсем нищожни концентрации някои разтвори получават физикохимични и биологични свойства, които според научните представи не би трябвало да съществуват.

Интервю

www.duma.bg

ГЕРБ в Оряхово няма капацитет да реши проблемите

Жителите на общината по никакъв начин не са почувствали, че са част от Европа, казва общинският съветник от БСП

Интервю на Светла ВАСИЛЕВА

□ *Господин Петранов, вие сте втори мандат общински съветник. Как малка община като Оряхово оцелява и оцелява ли?*

- Със съжаление трябва да кажа, че малки общини като Оряхово оцеляват изключително трудно. Причините за това според мен са няколко. Една от най-важните е абдикирането на държавата от малките общини, като цяло, и от Северозападна България, в частност. Липсата на работа за младите хора води до обезлюдяване. Това от своя страна пък създава остър дефицит на качествени кадри, което силно намалява възможностите за създаване на успешни проекти по различните европейски програми и още повече се увеличава пропагата между "богатите" и "бедните" общини. Разбира се, тук трябва дебело да се подчертае и силно развитата шуробаджанацията, която владее малките градове като Оряхово. "Силните на деня" в преобладаващата част от случаите се обграждат с верни кадри, а компетентността е на едно от последните места по значение. Това грозно явление придоби особена сила след последните местни избори. Огромни са проблемите и при усвояването на средства по европейските програми. Ще ви дам един прост пример - това лято трябваше да започне рехабилитация на един от общинските пътища в трагично състояние. Един проект за няколко милиона лева. За съжаление при обществената поръчка са допуснати нарушения и Комисията за защита на конкуренцията отмени заповедта на кмета за обществената поръчка. Това води до ново забавяне и дори до риск да не бъдат усвоени навреме парите по проекта. И това е съвсем малка част от нарушенията, които се вършат както по време на мандата на настоящия кмет, така и на предишния и които доведоха община Оряхово почти до фалит.

□ *За какво не стигат парите, отпуснани от бюджета? А за какво винаги се намират средства?*

- Средствата, с които разполага община Оряхово за една година, са около 5 милиона лева. Това включва както делегираните от държавата дейности, така и собствените приходи. Средствата не достигат за много неща, но най-вече за ремонт на улиците както в общинския център, така и в останалите шест населени места от общината. Чистотата също не е на нужното ниво. По страшното обаче е друго. Оскъдните средства от собствени приходи не се използват целесъобразно. Отново ще подкрепя думите си с пример. В началото на този мандат една от първите грижи на кмета и председателя на Общинския съвет бяха да вдигнат собствените си възнаграждения. Основен приоритет в община Оряхово станаха футболните отбори - община Оряхово финансира ЧЕТИРИ футболни отбора. Между другото председателят на Общинския

съвет е президент на един от тези клубове и съответно издържа щедро финансиране, което дори преди месец-два беше увеличено. Още в първите месеци от встъпването в длъжност започнаха и командировките в чужбина. Председателят на Общинския съвет се разходи до Божи гроб и дори няколко дни след като се върна се разхождаше из града с еврейска шапчица. Човек просто остава без думи...

□ *Какви са проблемите на жителите на Оряхово днес?*

- Основният проблем е липсата на работа. Този проблем се задълбочи след закриването на реактори от I-ви до IV-ти на АЕЦ "Козлодуй", тъй като голяма част от населението на общината работи там и в обслужващите централата фирми. Негативно влияние оказа и закриването на местната болница. Тук искам да разсея една заблуда на управляващите - оряховската болница беше закрыта от сегашното ръководство на общината, тъй като беше отказано всякаво финансиране на закъсалото финансово здравно заведение. Разбира се, вина има и предишното общинско ръководство, но болницата спря да функционира, когато стана ясно, че сегашният кмет и Общински съвет нямат никакво намерение да помогнат за излизане от тежкото положение. Дори на съдебното заседание, когато МБАЛ Оряхово ЕООД е обявена в несъстоятелност, не е присъствал нито юрист от общината, нито представител на Общинския съвет. Интересите на болницата в това съдебно заседание е защитавал временно изпълняващият дейността управител, който по

лансираха пред оряховския Общински съвет тази идея, но тя не беше приета. Като гледам как една след друга фалират общинските болници, имам чувството, че всичко това става по определен сценарий. Абсолютно по един и същи начин - влагат се пари в грандиозни проекти, било то ново строителство, било като в Оряхово изграждане на нова парна инсталация за 600 000 лева, огромни заплати за няколко месеца на управителите и избрани лекари, и накрая логичен фалит. Управляващите се правят на ни лук яли, ни лук мирисали, въпреки че специално за случая с оряховската болница бяха изпращани многобройни сигнали до всички възможни държавни органи, включително до депутати от ГЕРБ! Накрая се появяват "спасителите" от управляващата партия и откриват едно мизерно филиалче, като проглушават ушите на хората колко много правят за тях.

□ *Спомняте ли си какво обеща ПП ГЕРБ преди почти 4 г. на гражданите на Оряхово? Изпълнено ли е или не?*

- Аз лично си спомням обещанията, тъй като бях кандидат-кмет от БСП и следях предизборните обещания на опонентите си. Предизборният слоган на ПП ГЕРБ беше "Градим Оряхово". Вече повече от година след встъпването в длъжност на новите управници абсолютно нищо не е изградено, а дори напротив - дупките по улиците са все повече и по-големи, бездомните кучета по-гладни, хората, ровещи в кофите за боклук, все повече...

□ *Стана ли общинската администрация по-диалогич-*

Николай Петранов:

Инж. НИКОЛАЙ ПЕТРАНОВ е възпитаник на математическата гимназия във Враца и на Техническия университет в София. Работил е като конструктор на силови трансформатори в ИЕТ-София, инженер по поддръжка в Република Южна Африка, системен администратор в ОББ АД, управител на i-Център Оряхово, консултант по компютърни мрежи и мрежова сигурност. Зам.-председател на Общинския съвет в Оряхово мандат 2007-2011 г. В момента е общински съветник от квотата на БСП.

че по един проект, за който плаща ЕС, може да има тайни и сезирах службата за борба с измамите ОЛАФ. Отговорът не закъсна и при одита на проекта от Държавната финансова инспекция бяха съставени 26 акта за административни нарушения и докладът беше изпратен до Прокуратурата. Про-

въпреки че председателят на Общинския съвет е от друга партия, то той е много необходим, за да се крепи мнозинството.

□ *До какво води практиката на вземане на решения "на подпис", която не е патент само на община Оряхово?*

- Практиката за вземане решения "на подпис" е много разпространена в последната година в Общински съвет гр.Оряхово. Почти всеки месец имаме такива. За мен това е опит без никакви дебати да се приемат решения "на тъмно". Изобщо темата за прозрачно управление е много широка. За съжаление в община Оряхово дори не се спазва Законът за местното самоуправление и местната администрация и по-точно неговият чл.44, ал.1, т.18, който задължава кмета на общината да изпраща на Общинския съвет административните актове, както и договорите и техните изменения и допълнения, издадени в изпълнение на актовете, приети от съвета, в тридневен срок от издаването или подписването им. На въпроса ми защо не се спазва законът, един от зам.-председателите на Общинския съвет коментира, че "Кметаът не изпълнявал закона, тъй като ако изпращал договорите, аз съм можел да злоупотребя с тях". И това го казва човек с юридическо образование, действащ адвокат. Може би има какво да се крие от обществото. Като това, че беше отдадена под аренда общинска земеделска земя за 10 лв./дка годишно и ТОВА ЗА СРОК ОТ ТРИДЕСЕТ И ПЕТ ГОДИНИ! Без да се индексира наемната цена с процента на инфлация! Първите 8 години цената е гарантирана, а за останалия период се индексира с 4%!

На стр. 23

Силните на деня се обграждат с верни кадри, а компетентността е на последните места по значение

време на съдебното заседание е заявил, че е "назначен за управител едва от няколко дни". В момента в сградата на "МБАЛ - Оряхово" ЕООД работи така нареченият "филиал на врачанската болница" с две отделения. Аз обаче мисля, че това е просто за "замазване на очите" и печелене на гласоподаватели за изборите през лятото. Как иначе бихме си обяснили, че хората, които се "погрижиха" да стопират всички инициативи на предишния Общински съвет за подпомагане на болницата, сега помпозно откриват филиал?

Между другото идеята на управляващите за филиали на областните болници в малките общини изобщо не е нова. Още в началото на 2010 г. депутатът от управляващата партия д-р Янко Здравков и един от бившите зам.-министри на здравеопазването, г-н В. Митрев,

на с гражданите и бизнеса? Колко струва проектът за превръщането на администрацията в "разбираема" и кой го плати?

- Това е един от неуспешните проекти на предишния кмет. "Разбираема администрация в диалог с гражданите и бизнеса за прозрачно управление". В Оряхово в замяна на помпозното име прие гражданственост едно друго име - проекта "Чантичките". Това стана тъй като по проекта се изработиха чантички за документи, химикалки и т.н., които се раздаваха под път и над път. По този проект се обнови официалният уеб сайт на община Оряхово. Воден от любопитство, зададох на разработчиците на сайта един прост въпрос - Колко ви платиха за сайта на община Оряхово? Отговорът беше, че било търговска тайна. Аз не смятам,

ектът струваше над 500 000 лева и последвалата финансова корекция беше близо половината от сумата. В крайна сметка нито администрацията стана по-разбираема, нито по-прозрачна, а данъкоплатците от община Оряхово платиха за безобразията на кмета и екипа му.

□ *Има ли конфликти на интереси в общината?*

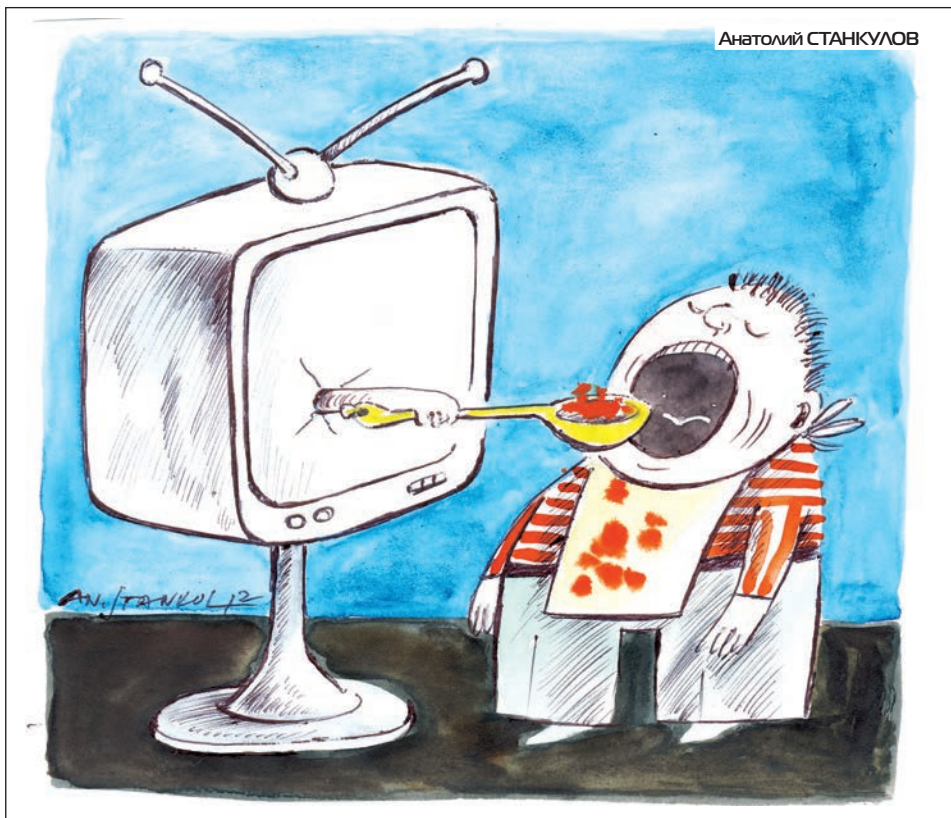
- Аз вече споменах за някои от тях. Например самият председател на Общинския съвет е президент на футболен клуб и внася докладна от свое име за допълнително финансиране на клуб, с който има споразумение и е картоктиран в него и води заседанието по тази точка. Това е класически пример за конфликт на интереси, но въпреки моите опити да сезирам съответната комисия при Общинския съвет нищо не се получи.

Общество

ПАВЛЕТА
ДАВИДОВА

Само преди дни стана известно, че българчетата са се засилили да покоряват челни места в класации по затлъстяване. Увеличава се броят на пухкавите малчугани на училищните скамейки, докато управляващите са захванали поредната реформа в образованието и се канят да променят часовете по физическо възпитание. В същото време от СЕМ се опитаха да направят дискусия и да задълбаят в темата - дали телевизионните реклами оказват неблагоприятно влияние у хранителните навици

Анатолий СТАНКУЛОВ

Екранна диета за подрастващи

на подрастващите. Различни агенции, дирекции, комисии и институции започнаха да обясняват как следят търговските съобщения и се грижат за българчетата. В цялата дандания обаче се оказва, че няма ясна визия какво точно трябва да се направи, за да се ограничи прекомерният прием на вредни вещества, които залива все повече български домове.

Докато някои институции се опитват да градят "здравословни навици" в училища и детски градини със списъци какво е препоръчително да има в лавките и столовете, министри ведро се

включиха в кампания на верига за бързо хранене и чинно приготвиха по няколко сандвича. Хората, отговарящи за социалната, здравната и земеделската политика, бяха показани по всички телевизии, вестници и новинарски емисии, докато слагат салатка в хлебчетата. В същото време специалисти почти крещат, че българите пренебрегват готвените ястия и хапват сандвичи на крак. В ефира обаче шестват особи, които правят сандвичи, макар и прокламирани за "здравословни".

Телевизията не е електронна бавачка, констатираха вчера експерти и подчертаха, че

родителите са тези, които трябва да възпитават децата и да им разясняват кое е правилно и кое не. Колкото и да са отговорни родителите, трудно ще успеят да се борят с влиянието на медиите, които в желанието си да привлекат повече средства всекидневно пускат реклами на енергийни напитки, сокове, вафли и чипсове с безброй Е-та и консерванти... Когато всички деца пред блока са "въоръжени" с калорийни бомби, обилно поръсени с шоколад и какво ли още не, ябълката, която има детето ви, едва ли ще е най-изкусителният десерт.

Бонбони и шоколад, енергийни напитки, алкохол и лекарства шестват по всяко време в телевизионния ефир. Сериозни или забавни, шарени или едноцветни, рекламните послания се въртят нонстоп, а децата седят омагьосани пред неспирния поток от послания, търсеци поредната си жертва.

Необходима ли е екранна диета за децата или отново усилията да създадем здравословни хранителни навици у подрастващите са поредният бутафорен напън? Предстои да разберем. В следващия епизод от живота на децата ни.

По-големи светци от папата

АИДА
ОВАНЕС

Поспорихме вчера с колеги кой е по-опасният убиец - дрогата, алкохолът или така хулените напоследък цигари. Поспорихме дали изпушването на 20 цигари една след друга от водач на автомобил е предпоставка за ПТП или изпиването на 50-100 г алкохол, или поетият наркотик. Сетих се и за своеобразния протест на българския режисьор Андрей Слабаков, който се канеше след забраната от 1 юни да яде шпек и кашкавал пред любимите си доскоро заведения. Тогава той заяви, че "хилядите консерванти, подобрители, стабилизатори и ГМО

в нея (храната) са много по-сигурен начин да бъдем пратени на Оня свят, отколкото папирозите".

Сецям се и за първите няколко дни на забраната, когато пред парламента бяха изнесени огромни пепелници и вкупом депутати и журналисти пушеха в центъра на европейската столица. Тогава мина група от детска градина и малчуганите се споглеждаха, шушукаха, а някои дори с пръстчетата сочеха групата пушачи. Е, дали това е добър пример за подрастващите?

Не ще и дума, че цигарите убиват (както всичко прекалено). Няма две мнения, че не може въведена преди половин година забрана да бъде отменена единствено заради воплите на ресторантьори и хотелиери. Нещо повече - България се усети да въведе въпросната забрана, едва когато другите цивилизовани държави започнаха вече да се отказват от нея. Но със си-

гурност отстъпването от забраната с български адрес е акт на осигуряване на солидна предизборна подкрепа в лицето на бизнеса. Та дори са впрегнати и социологически агенции, за да бъде тезата "подплатена" с "доказателствен материал". В навечерието на големия дебат в парламента за връщането на старото положение - разделяне на заведенията на половина за пушачи и за непушачи, излезе национално представително проучване. То показва, че у нас за има-няма половин година само ромите са останали подвластни на лошия навик, а "заможните" вече се отърсват от него и 16% са се отказали да ходят на заведения, защото не могат да пушат!

Че дебатът "за" и "против" пушенето е чиста проба политически, става ясно и от изказвания на премиера. Точно преди година (16 декември 2011 г.) Борисов заяви пред министрите: "Все повече тютюнопушенето е признак и на

лошо възпитание, на недобросъвестно отношение към здравето и не на последно място - неуважение към околните." Миналата седмица той очевидно отстъпи от позициите си: "В ресторантите не трябва да се пуши поне до 20 ч.", и даде да се разбере, че няма нищо против след 22 ч. да се пуши. А вчера следобед пак заяви, че е категорично против връщането на старото положение.

Както би казал наше-нецът - те такава фурнаджийска лопата кат нашто правителство нема!

С този дебат за пореден път управляващите отклоняват вниманието от съществените проблеми на нацията - осигуряване на адекватна здравна грижа за хората в отдалечените райони, гарантиране на адекватно образование на децата, намиране на работа на младите, на що-годе поносим живот за българите, решили да не напускат страната си.

Датата

13

www.duma.bg

1294 - ПАПА ЦЕЛЕСТИН V АБДИКИРА ОТ ПАПСТВОТО.

Роден с името Питро Анджелиарио, той е отшелник, който е избран за глава на католическата църква, на 5 юли 1294 г. и според някои е първият, отказал се от папския престол по своя воля. След смъртта си е канонизиран за светец. Той е последният папа, носещ името Целестин.

1466 - УМИРА ДОНАТЕЛО, ИТАЛИАНСКИ СКУЛПТОР (Р. ОК. 1386 Г.).

Роденото му име е Донато ди Николо ди Бето Барди. Един от най-прочутите италиански скулптори от епохата на ранния Ренесанс, основоположник на индивидуалното скулптурно изображение. Една от най-прочутите му творби е бронзовата статуя на Давид.

1557 - УМИРА НИКОЛО ТАРТАЛИЯ, ИТАЛИАНСКИ УЧЕН МАТЕМАТИК (Р. 1499 Г.).

Публикува множество книги, сред които първите италиански преводи на Архимед и Евклид. Той е и първият, използвал математически методи за изследване на балистични криви. Негов принос е методът за решаване на кубични уравнения и формулата на Тарталия за изчисляване на обем на тетраедър по разстоянията между върховете му.

1642 - ХОЛАНДСКИЯТ МОРЕПЛАВАТЕЛ АБЕЛ ТАСМАН ОТКРИВА НОВА ЗЕЛАНДИЯ.

След като скицира частично бреговата линия, той напуска района, без да има възможността да стъпи на брега. Над сто години изминават преди пристигането на следващите европейци - през 1769 г. Джеймс Кук, британски изследовател, и Жан Франсоа, командир на френски търговски кораб, пристигат едновременно в Нова Зеландия. От края на 1790 г. нататък китоловци, търговци и мисионери се заселват по крайбрежието.

1797 - РАЖДА СЕ ХАЙНРИХ ХАЙНЕ, НЕМСКИ ПОЕТ (УМИРА 1856 Г.).

Огромна популярност му носи неговата "Книга на песните". Публикува остри сатирични политически стихотворения и статии срещу деспотизма в родината си, поради което пруският парламент забранява творчеството му. Нацистите също го забраняват, а книгите му са публично горени. Това сякаш е в подкрепа на пророчеството му: "Там, където горят книги, по-късно ще горят и хора."

1879 - ОСНОВАНО Е ПЪРВОТО ЗЕМЕДЕЛСКО УЧИЛИЩЕ В БЪЛГАРИЯ.

В специален доклад от 12 декември 1879 г. Григор Начович, временен министър на финансите, обосновава необходимостта от отварянето на земеделски образцови чифлици, в които земеделците да се изучава практически. В отговор на 13 декември 1879 г. излиза указ на княз Александър I Батенберг за организирането на "Образцов чифлик" (Русе) като нисше практическо училище с пръв управител и учител по земеделие Георги Андреев Георгов и иконом-счетоводител Петър Жълтов.

1903 - РАЖДА СЕ КАРЛОС МОНТОЯ, ИСПАНСКИ КИТАРИСТ (УМИРА 1993 Г.).

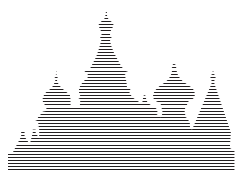
Наследява таланта на баща си Рамон, който е изпълнител на фламенко. Карлос Монтоя е пионер на съвременния стил фламенко, като допринася изключително за популяризирането му в световен мащаб. Въдъновени от стила му групи като "Джипси Кингс" превръщат съвременното фламенко в световна мода.

2002 - НОВО РАЗШИРЯВАНЕ НА ЕС.

Европейският съюз обявява, че Кипър, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша, Словакия и Словения ще станат пълноправни членки на съюза на 1 май 2004 г.

РАЗПРОСТРАНЯВА СЕ
С ВЕСТНИК ДУМА

Русия и България

Действащи лица

Доктор Леонид Рошал знае как да запази духовното здраве на нацията

СТР. 05

Има питане

Женска работа ли е космонавтиката? Специалистите не знаят

СТР. 04

АЛМУТЪЛ/ЛЕВОНТИЕВА

Туризм

Приказният Горен Алтай чака гости. Местната атракция са ездитните коне

СТР. 08

ЧЕТВЪРТЪК, 13 ДЕКЕМВРИ, 2012

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА

Въпрос с особено значение Русия ще води нова национална политика

Ще говорим на 278 езика

Бъдещата стратегия на националната политика бе дискутирана от членовете на Обществената палата на Русия и Съвета на обществените палати.

ГАЛИНА БРИНЦЕВА
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Досега националната политика на Русия се базираше на стратегия, приета през 1996 г. За 16 години настъпиха големи промени в държавата и обществото, както и в сферата на международните отношения. И според твърденията на специалисти днес повечето от тях се оказаха отживелица. А за една страна, чиито граждани говорят на 278 езика и на чиято територия живеят представители на 193 етнически общности с характерната за всяка една материална и духовна култура, е неприемливо.

Новата стратегия на държавната национална политика е подготвена от работна група към Съвета по международните въпроси при президента на Русия, а в изготвянето на документа се включва активно и цялата общественост: във всички региони на страната са проведени множество „кръгли маси“, конференции, брифинги, като всички предложения и забележки са изпратени на работната група.

Сред основните приоритети при изготвянето на документа като най-важен е посочен откъдето от политизиране на националния въпрос и акцентиране върху културата на всеки народ в държавата, опазване

Руската култура е сплав от множество течения и традиции. Тя е невъзможно да бъде разделена, без да се разруши основното – културното наследство на страната

на изконните етноси и единение на народите на Русия.

Една от най-горещо обсъжданите теми засяга предотвратяването на етническите конфликти. И по-специално проблемът с мигрантите, тяхното адаптиране и интеграция. Най-важната част от стратегията на държавната национална политика на Русия, според участниците в дискусиата, е пълното деполитизиране на въпроса за етноса и съсредоточаване върху развитието на етническото и културното многообразие.

Един от основните моменти в новата стратегия е укрепването на гражданското един-

КОМЕНТАР

Културата ни е уникална

Валерий Тишков
ДИРЕКТОР НА ИНСТИТУТА
ПО ЕТНОЛОГИЯ

На първо място не трябва да забравяме собствения си руски опит и да го прилагаме. Шо се касае до опита на останалия свят, от него трябва преди всичко да почерпим самата

идея, че нацията не представлява монокултурна общност от хора, а мултиетническо, мултиконфесионално единство. Защото не може да разделим руската култура на чеченска, руска, еврейска, мордовска и т. н. Единната история и култура е фундаментът, върху който стъпва всяка нация.

ство на обществото, разработчиците на документа предлагат под нация и държава да се

подразбира не национална държава, а мултиетническа държава цивилизация.

ПОТА ВЕЛЕ

Срещи и раздели

Юрий Савцов
РЕДАКТОР

В продължение на повече от две седмици в Русия протекоха Дните на духовната култура на България. Сам по себе си мащабен, празникът на изкуствата бе доукашен и с Дните на съвременното българско кино. Най-много ми допаднаха две неща: първо, липсата на каквато и да било показност и, второ, големият искрен интерес на моите сънародници към интелектуалната страна на българския живот. Аз имах щастието да се сдобия с билети за спектакъла „Шинел“ на театър „Кредо“ и заедно с претъпканата зала още веднъж да преживяем трагичната съдба на Башмачкин. Честно мога да заявя, че рядко съм имал възможността да наблюдавам такава актьорска игра, каквато ни показаха Нина Димитрова и Васил Василев-Зуека. А това бе само епизод от многоцветната панорама, която българите разгърнаха в Москва, Санкт Петербург, Новгород, Челябинск... И още нещо се видя: руската публика копнее за среща с България. Без значение какви са времената, натрупаната от двата народа памет за съвместно преживяното никъде не е изчезнала. Единственото, което се иска – да опазим това свято огънче.

НОВИНИ

Само със самолет

ИТАР-ТАСС

Всички жители на труднодостъпните региони, връзката с които се осъществява само с въздушен транспорт, от следващата година ще получат отстъпка от цената на билетите. Тя ще е в размер на 34% и ще важи за 100 вътрешни линии, действащи в 4 региона. При това ще се запазят и субсидиите от федералния бюджет за 50% отстъпка за ученици и пенсионери.

Като цяло от хазната ще се отпуснат 29 милиарда рубли, за да бъдат обезпечени жителите на отдалечените региони с евтини самолетни билети. Освен това правителството планира да стартира комплекс от мерки за развитието на малката (леката) авиация. Те са заложили в специална подпрограма.

Инспекция отвъд океана

В рамките на международния договор „Открито небе“ група руски офицери цяла седмица извършваше наблюдателни рейдове със самолет Ту-154М Лк-1 над секретни обекти в САЩ. Главната цел на руските проверяващи бе да се уверят, че американските генерали не прехвърлят свои войски в райони, удобни за осъществяването на агресия срещу съседни държави. Маршрутът с дължина 4 250 километра бе с начало авиобазата „Тревис“ в щата Калифорния.

Съдружество Дните на духовната култура на България преминаха с успех в Москва

Духовните връзки не са отслабнали

На тържественото откриване в Большой театър взеха участие най-добрите международно признати оперни певци на България.

СВЕТЛАНА СМЕТАННИНА
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

„Културата прилича на политиката, но това са все пак различни неща“ – отбеляза министърът на културата на България Вежди Рашидов при откриването на Дните на духовната култура. Политическите разногласия, възникващи между Русия и България, не трябва да оказват влияние

върху културния обмен между двете страни, а още повече не трябва да го спират, особено като се има предвид, че духовните връзки между народите на двете страни датират от много векове.

За Дните на духовната култура на България организаторите се постаряха да изберат най-доброто. Беше много приятно, че фестивалът не се ограничи само в рамките на столицата. Например камерният ансамбъл „Софийски солисти“ изнесе концерт във филхармонията на Велики Новгород. В Челябинск Дър-

жавният куклен театър от Пловдив представи няколко спектакъла. Разбира се, в Москва и Санкт Петербург културната програма беше много по-обширна и разнообразна. В галерията на Зураб Церетели бе открита съвместна изложба на двама български художници – Георги Трифонов и Стоян Цанев. В концерта, който бе организиран в Большой театър, взеха участие най-добрите български оперни изпълнители Крассимира Стоянова, Владимир Стоянов, Камен Чанев.

Един от „гвоздеите“ на фестивала бе концертът на мъжкия ансамбъл за българска православна музика „Иван Кукузел Ангелогласни“ в Храма на Христос Спасител. Вечерта преди това те пяха и в Санкт-Петербург.

Участниците в ансамбъла „Иван Кукузел“ в московския храм „Христос спасител“

Вектор След няколко години една трета от служителите ще работят дистанционно

Работата ще дойде в дома ви

Очаква се, че след две години броят на руските фирми, които ще могат да предложат дистанционна работа на своите служители, ще нарасне четири пъти.

ОКСАНА ГОНЧАРОВА
ВЕСТНИК "ВЕДОМОСТИ"

Данните от проучване на агенцията Vanson Bourne сочат, че към 2020 г. фирмите планират да намалят офисните си пространства с една пета.

Новите работни пространства ще предлагат само 7 работни места за 10 служителя, като всеки работник ще разполага с достъп до фирмената мрежа средно от 6 различни устройства.

След осем години, се казва в проучването, една трета от служителите в Руската федерация вече няма да работи в офис. Вместо това те ще работят от вкъщи (38,4%), на площадките, където се реализират проектите (26%), или на територията на клиентите и партньорите (31%).

Очаква се, че хората ще ползват фирмените приложения, данните и допълнителните услуги от мобилни устройства, докато са в хотела, на

PHOTOXPRESS
Служебните задължения ще можете да се изпълняват откъдето ви е удобно, стига да имате компютър

летището, в кафенето и по време на пътуване.

20 процента от всички руски компании, участвали в анкетата на Vanson Bourne, вече ползват този мобилен начин на работа, като се очаква към края на 2014 г. процентът им да нарасне до 83 на сто.

Новият стил на организация на работното място намалява

допълнителните разходи за персонал (32%) и недвижими площи (34%), спомага за привличането (27%) и задържането (23%) на висококвалифицирани кадри.

„Например някои от служителите в софтуерната компания „Яндекс“ като специалистите по поддръжката, медия

планьорите (специалистите, които отговорят за медийното планиране на рекламните кампании), вече отдавна са преминали на дистанционна работа“, казва представителят на компанията Очир Манджиков. Но това не включва хората, чиято работа зависи от постоянното общуване с колегите.

„При нас тези случаи са еди-

нични – например ако разработчикът заминава в друга държава и желае да запази работата си при нас – обяснява Манджиков. – В страните, където сме сформирали екип от няколко души, веднага се стремим да осигурим офис, защото хората трябва да са заедно, за да общуват постоянно, което по принцип си е най-ефикасният начин за комуникация“, казва представителят на компанията „Яндекс“.

„Дистанционната работа е нещо като облага, удобна възможност, която работодателят предоставя на своите служители – коментира Настасия Савина, директор човешки ресурси на друга софтуерна компания – АВВУУ.

Концепцията за „дистанционна работа“ е общоприета световна практика, отбелязва Владимир Химанич, директор по персонала в представителството на „Майкрософт“ за Русия.

Развитието на IT-индустрията в страната ни също позволява на фирмите да увеличат броя на „мобилните служители“, но засега руското трудово законодателство не урежда въпроса относно този вид заетост, подчертава той.

Армия Петият полк С-400 се готви за бойно дежурство Сваля всичко, което се движи

До края на годината в Южния военен окръг на бойно дежурство ще застъпят разчети със зенитните системи С-400.

ЮРИЙ ГАВРИЛОВ
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Колко опасно е оръжието, което получават военните, може да се съди по резултатите от неговите изпитания на полигоните Ашулук и Капустин Яр в Астраханска област. Комплексът, наричан на Запад Growler - „Мърморко“, успява с една ракета да сваля цел, летяща със скорост 2800 метра в секунда, а с друга да

ИТАР-ТАСС
С-400 застъпва на бойно дежурство

порази обект на височина 56 километра. Бойните характеристики на „Триумф“ действително правят впечатление. В момента никоя друга система за ПВО не може едновременно да работи по 36 цели, летящи на десетки километри от позициите на ЗРК. Не случайно в чужбина, особено в Китай, има засилен интерес към С-400.

Дължината на полета на тези ракети е разчетена само на 135 километра и конструкторите на „Триумф“ се опитват да постигнат повече. Неотдавна стана известно, че за

системата С-400 се разработва далекобойна управляема ракета с възможност за поразяване на цели на разстояние повече от 250 км.

Въобщие „четиристотничката“ е проектирана така, че тя също да може да прихваща батлистични цели, хиперзвукови ракети и други съвременни и перспективни средства за въздушно нападение. Тоест да действа не само като „чиста“ система за ПВО, но и като елемент на нестратегическата ПРО. Задачата ще бъде решена с попълването на арсенала на С-400 с далекобойния боеприпас с принципно нова самонасочваща се глава. Планира се на една пускова установка да бъдат монтирани 4 такива ракети.

Сигнали от Тбилиси

Новият министър-председател на Грузия Бидзина Иванишвили направи първата крачка в посока реанимиране на отношенията с Москва. Той заяви, че в грузинското правителство ще се появи нов пост на специален представител по въпросите на взаимоотношенията с Руската федерация. Тази крайно трудна и много чувствителна за Тбилиси задача легна на плещите на политолога и дипломата Зураб Абашидзе.

От 2000 до 2004 г. Абашидзе беше посланик на Грузия в Руската федерация.

ДЕТАЙЛИ

Няма да познаем метрото

През 2014 г. столичният метрополитен ще започне закупуването на по-съвременни композиции: вагоните ще имат климатици, интернет и информационни монитори. Скоростта на влаковете трябва да нарасне от 80 на 100 км/ч. В час пик част от седалките ще се вдигат за по-голяма вместимост. Планира се до 2020 г. да бъдат заменени 4,5 хиляди вагона.

Игрища с подгряване

За една година в Москва ще бъдат построени 3 нови футболни игрища с изкуствено покритие и с подгряване. Първото, с дължина 105 м и ширина 70 м, ще се появи на кръстовището на улиците „Николай Старостин“ и „Салтиковска“. В съседство ще има зала за минифутбол. Адресът на второто игрище (100 м. х 64 м.) е Олимпийското село. На третото – ул. „Новорязанска“. На тях може да се играе футбол целогодишно.

Русия помогна на САЩ

Два самолета ИЛ-76 натоварени с хуманитарна помощ излетяха от летище в Подмосковието на специален полет за САЩ. Те са собственост на Министерството на извънредните ситуации на Русия. Специалните полети са организирани по поръчение на руското правителство: за Америка бяха изпратени повече от 50 тона вълнени одеяла – точно това е поръчката, направена от американската страна.

Носят си печатната машина

Сътрудници на Главното управление по противодействие на екстремизма обезвреди международната религиозна организация „Партия за ислямско възрождение“. Тя е призната за терористична и е забранена на територията на Русия. От МВР съобщиха, че е конфискувано печатарско оборудване и фалшиви банкноти на стойност повече от 400 хиляди долара.

ЧУЖДИТЕ МЕДИИ ЗА РУСИЯ

les Echos

МОСКВА ЗАЩИТАВА „ГАЗПРОМ“
ФРАНЦИЯ

Руският вицепремиер Аркадий Дворкович предупреждава Брюксел за последиците от признаване вината на руската държавна компания. „Появяване, че евентуалните последици за нас ще засегнат и тях“ – отбелязва Дворкович. И добавя, че „първо, „Газпром“ има газ. И Европа така или иначе се нуждае от него. Ако поради регулаторни рискове „Газпром“ прекрати доставките на газ в нужните количества, цените в Европа ще се повишат“.

IL FOGLIO

ИЗРАЕЛ НАМЕРИ ПРИЯТЕЛ
ИТАЛИЯ

В културата се случват символични събития, които бележат епохален преврат. Сред тях можем да отнесем тържественото откриване на еврейския музей в Москва, който е най-големият в Европа. Това събитие обявява пред света, че в Русия се случват големи промени. По повод този тържествен случай главният равин на Русия Берл Лазар подчерта, че това е начало на нова фаза и, обръщайки поглед назад, заяви, че „досега евреите в Русия не са живели толкова добре“.

УАНОО!

МАДОНА НЯМА ДА ХОДИ НА СЪД
САЩ

Руският съд отказа да удовлетвори иска срещу поп певицата Мадона за предполагаемите щети, нанесени на непълнолетните по време на концерта в Санкт Петербург, когато певицата защити правата на гейовете. Решението е прието след еднодневно заседание подобно на фарс. По време на заседанието съдията заплаши журналистите с изгонване от залата, ако продължават да се смеят толкова силно. Мадона не присъства на заседанието и отказа коментари.

В В С

НЕ ИСКАТ ДА БЪДАТ „ЧУЖДИ АГЕНТИ“
ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

На 21 ноември в Русия официално влязоха в сила поправките в закона за организациите с нестопанска цел, по-известен като „закона за чуждестранните посредници“. Експертите предполагат, че главната цел на закона е да накарат обществениците „да се държат коректно“. Ръководителят на руската правозащитна организация „Московска хелзинкска група“ Людмила Алексеева, заявява, че ще бойкотира закона за „посредниците“ и не се страхува от репресии.

Le Monde

ДА СВАЛИМ ЛИ ПАМЕТНИЦИТЕ НА ЛЕНИН?
ФРАНЦИЯ

Партията на руските либерал-демократи предлага на общинските власти да проведат референдуми, за да се допитат до мнението на руснаците, както беше през 1991 г. по повод връщането на историческото име на Ленинград – Санкт Петербург. Депутатът Александър Курдюмов предлага статутите да се денонсират и изпратят в музеите или продадат на колекционери. И с получените средства от продажбата може да се построят например нови паркове.

ФОТОФАКТ

Казак без кон и шашка

В Москва казаците започнаха да патрулират в центъра на града. Патрулът е от осем казаци и един полицейски служител. Те ще следят за обществения ред.

СИМПАТИИТЕ НЯМАТ МЯСТО В ПОЛИТИКАТА

→ **Ободор Лукянов,**
АНАЛИЗАТОР

Втората победа на Обама бе посрещната в Москва с много голям ентузиазъм. За разлика от последните години, когато руските управници не бързаха да поздравят колегите си, сега и президентът, и премиерът бяха едни от първите. Със сигурност противниците на Барак Обама не ще пропуснат да изтъкнат, че руснаците се радват понеже смятат американския лидер за слаб и удобен. Но това едва ли е така, по-скоро Кремъл се придържа към мнението, че всеки президент, който да е той, прокарва собствената си политика и въпросът е само тактически. Но с Обама просто се работи човешки: той е модерен, адекватен, не е зациклил на човешките права (напълно очевидно е, че Обама максимално се старее да отбягва тази тема и я засяга, само когато американската публика не схване премълчането) и в крайна сметка просто държи на думата си.

Москва посрещна втората победа на Барак Обама с много по-голям ентузиазъм

Москва се измори от това всички неформални споразумения с Буш и сподвижниците му да не остават без внимание и в даден момент точно това срина взаимоотношенията. Може да се каже, че Обама направи хитър ход: вместо разполагането на радар в Чехия и ракети прехващачи в Полша, той предложи много по-сложен многоетапен план. Най-малкото Вашингтон реши да коригира плановете именно заради позицията на Москва, без да предизвиква остра криза, каквато се разрази по повод на НАТО. И Русия оцени това, въпреки че проблемът с ПРО остава все така нерешен. Желанието на Обама да избегне конфронтацията и предизвикването на криза и стремежът те да бъдат сведени до минимум е това, което най-вече импонира на Русия, понеже е рядко срещана черта у американските президенти.

Именно човешките качества на Обама будят симпатия у обитателите на Кремъл. Що се отнася до същинските политически перспективи, то там не цари особен оптимизъм.

Обама, който според думите на американския посланик в Русия Майкъл Макфол има желание да посети страната идната година, вероятно мисли да приложи същия дневен ред, който имаше ефект преди три години. Ядреният арсенал е все още голям и може да се обсъди съкращаването например

на тактическите бойни глави. Работата относно Иран не е приключена, тогава защо да не се опита ново договаряне на по-строги санкции. С Афганистан ситуацията е същата... И все в този дух.

Но Москва няма интерес от ядрените съкращения, сегашният им брой я устройва напълно. Иранската тема ще се дискутира другояче – опитът в Либия още повече отказа Русия от идеята на Съвета за сигурност на ООН за налагане на санкции. С Афганистан нещата са ясни до постигане на обещаното, но след това нищо не се знае – нито статутът, нито мандатът, нито броят на оставащите американски войски. Като цяло ситуацията е нова.

Има възможност за напредък по модела на «рестартирането», ако изникне нов набор от теми, който да предложи пространство за взаимно обвързване. Това може да бъде ситуацията в Азия, Арктика,

Близия изток (макар че последното е обременено с множество противоречия), някои икономически проблеми. И встрани остава въпросът за противоракетната отбрана. За американците ПРО е като религия така, както е за руснаците стратегическата стабилност на базата на гарантирано взаимно унищожение. Обещаната от Обама гъвкавост обаче може да се прояви в протакане на процеса (например да отложи реализацията на плана, предвиден до 2018 година) и съгласие за по-голяма прозрачност на проекта за Москва. Сам по себе си Обама не може да бъде отхвърлен от Москва. Но при липсата на нов дневен ред личните симпатии няма да помогнат.

Целият текст четете на:
<http://www.gazeta.ru/column/lukyakov/4844857.shtml>

Авторът е известен руски журналист международник

ШОЙГУ И ДВА НА ПОМОЩ

→ **Виктор Литовкин,**
ЖУРНАЛИСТ

Напоследък основна тема в Русия са промените в ръководството на въоръжените сили. След скандала с кражбата на милиарди рубли в едно от военните подразделения президентът изпрати в оставка министъра на отбраната Анатолий Сердюков и връчи поста на бившия министър на извънредните ситуации и гражданско управление на войската на три звена (окръг – армия – бригада), тежките и трудното подвижни дивизии, които пропуснаха войната в Чечня и августовските военни действия в Южна Осетия, са реформирани в бригади с висока бойна готовност. Шестте военни окръга и четирите флота се преустроени в четири окръга по посоките на света – запад, юг, център и изток. Всички войски, разположени на тяхна територия, с изключение на ракетните войски със стратегическо предназначение и войските за въздушно-космическа отбрана, преминават на подчинение на един командир. Всички учения включват не само сухопътните войски, но и авиацията, флота, ПВО, ВДВ и морската пехота при провеждане на военноморски учения, които на практика не са прекратявани дори за седмица. Корабите ни кръстосват световния океан, летците покриват Атлантическия, Северния ледовит и Тихия океани. И жилищният въпрос намира своето решение. Днес без покрив са останали само 14,5 хил. души при все още 54,5 хил. през януари тази година.

Какво означават промените във висшето военно ръководство на руската армия

данската защита Сергей Шойгу. За началник на Генералния щаб на Въоръжените сили на Русия вместо генерал Николай Макаров е назначен генерал-полковник Валерий Герасимов, сменени са и заместник-министрите. Засега президентът, премиерът и новият министър се въздържат от авторитетна оценка на реформите в армията и флота, провеждани през последните четири години под ръководството на Анатолий Сердюков и Николай Макаров, не изтъкват добрите и полезните последици за военната организация на държавата, нито сочат кое е недопустимо и се нуждае от промяна и корекция.

Известна е само общата оценка, която Владимир Путин дава в статията, публикувана през март тази година. В нея той изразява удовлетворението си от хода на реформата въпреки грешките и необходимостта от някои поправки.

Сердюков заедно със съзниците си в ръководството на Генералния щаб поеха чистенето на авгиевите обори. Създаде се нова система за

управление на войската на три звена (окръг – армия – бригада), тежките и трудното подвижни дивизии, които пропуснаха войната в Чечня и августовските военни действия в Южна Осетия, са реформирани в бригади с висока бойна готовност. Шестте военни окръга и четирите флота се преустроени в четири окръга по посоките на света – запад, юг, център и изток. Всички войски, разположени на тяхна територия, с изключение на ракетните войски със стратегическо предназначение и войските за въздушно-космическа отбрана, преминават на подчинение на един командир. Всички учения включват не само сухопътните войски, но и авиацията, флота, ПВО, ВДВ и морската пехота при провеждане на военноморски учения, които на практика не са прекратявани дори за седмица. Корабите ни кръстосват световния океан, летците покриват Атлантическия, Северния ледовит и Тихия океани. И жилищният въпрос намира своето решение. Днес без покрив са останали само 14,5 хил. души при все още 54,5 хил. през януари тази година.

Но не трябва да забравяме и пропуските на екипа на Сердюков. Бъркотията с военното образование, ликвидацията на «излишните» поликлиники и болници, длъжностите на прапоршчиците и мичманите, назначенията на амбициозни жени с лоша професионална подготовка на водещи длъжности в департаментите на Министерство на отбраната.

Сега пред бившия спасител Шойгу и новият му екип стои задачата да продължи положителните неща, постигнати от Сердюков, и да поправи допуснатите. Дали Шойгу и екипът му се справят с тези задачи, ще стане ясно след време.

Авторът е един от водещите военни наблюдатели

ТАКА УМИРАТ БРАКОВЕТЕ – БАВНО И МЪЛЧАЛИВО

→ **Наталья Радулова,**
ЖУРНАЛИСТ

Никога не съм знаела как да отговоря на въпроса „Защо се разведохте?“. Защото хората очакват някакъв еднозначен, кратък отговор. „Е, добре, – казва ти някой от любопитстващите, – разбираемо е, че все по-рядко сте намирали теми за разговори. Но откъде накъде се разведохте?“

Истината е, че болшинството от бракове умира не с театрални викове и скандали, не с ултиматуми, а просто двама души бавно се отдалечават

един от друг, без да си кажат нито дума. И те абсолютно забравят какво е да бъдат заедно, докато в един момент не разберат, че тяхното семейство се е разпаднало и няма връщане назад.

Ако нищо не се предприеме, то подводните течения започват бавно и неусетно да отнасят мъжа и жената в различни посоки. Той все повече е ангажиран в работата, ти все повече се доверяваш на приятели, отколкото на него. Би трябвало, разбира се, да се подкрепяте, да си прощавате обидите, да търсите компромиси, така да се каже, да гребете заедно, задружно. Но защо?

Очевидно при нас нещо поначало не е наред. За нас е естествено да не се старееш

„Нищо – казваш си ти, и с лека усмивка наблюдаваш как някога любимият човек се отдалява все по-надалеч и по-надалеч. – Нека бъде така.“ „Не искам да се напрягам – казва ми мой познат, който се намира в такова състояние пред развод. – И защо всички ми казват, че над отношенията

трябва да се работи? Що за любов е това, ако заради нея трябва да се „оре“?“

Този младеж е убеден, че в брака или всичко ще бъде наред от само себе си или ще има „несходство в характеристиките“. При това той не „копае“ в офиса, за да се развива неговата фирма. Той „копае“ във фитнеса, за да не загуби форма. А у дома – не се напряга. Един друг мой познат строго съблюдава правилото: един ден в седмицата трябва да се посвети на съпругата. Събота – това е техният ден за романтика. Строго, по графика. Съпрузите карат децата при баба и дядо, после отиват на

кафе, пият си капучиното, разговарят, обсъждат проблемите. Или се разхождат в парка. Или гледат филм, притиснати един към друг. Работят върху отношенията си. Държат се здраво за ръцете – та нали течението е толкова силно.

За какво им е всичко това – за да са заедно. За да останат най-добри приятели. За да пазят любовта. А ние, неудачниците и непукистите, гледаме ги и не разбираме – за какво да се напрягам. „И защо въобще го търпиш?“ – казваме ние на жената, когато в това идеално семейство се случат недоразумения. „Тя не е единствената“ – намеждаме

на мъжа, потупвайки го по рамото. Естествено, ние разбираме защо тя търпи и защо той не затръшва вратата – добре е, когато до теб е надежден човек, никой не е отменял чашата вода на стари години и въобще...

Очевидно при нас нещо поначало не е наред. За нас е естествено да не се старееш. Затова ние с радост се женим, с тъга наблюдаваме как бракът ни се разпада и когато ни попитат за причините за развода, вдигаме рамене: „Просто на мен не ми върви“.

Авторът е кореспондент журналист „Огоньок“

Поглед върху ситуацията Продължаването на човешкия род в извънземното пространство е невъзможно

Без женска топлина космонавтите страдат

По информация от Роскосмос, до конкурса за подбор на космонавти са допуснати няколко жени (точният им брой, както и в предишните времена, се пази в тайна).

АНДРЕЙ КИСЛЯКОВ
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Световната космонавтика си остава предимно мъжка професия. Ако в другите космически държави жените в скафандри все по-често покоряват „големи висоти“, то в родината на пилотираните космически полети тази тенденция засега не се наблюдава.

А през това време историята на женския отряд на руските космонавти навърши вече половин век. През 1962 г. от хилядите претендентки са били избрани пет: инженер Ирина Соловьева, математиката-програмистка Валентина Пономарьова, тъкачката Валентина Терешкова, учителката Жанна Йоркина и секретарката-стенографка Татяна Кузнецова.

Жените преминавали през пълната програма на проверките. Устойчивост на организма към въздействието на високи температури се проверявала в термокамера. Облечена в летен гащеризон, изпитваната била вкарвана в камера с температура 70 градуса и влажност 30%, и са я държали в нея дотогава, докато температурата на тялото ѝ не се вдигнала с два и половина градуса, а пулсът ѝ не се учуди до 130 удара в минута.

За безтегловност женският отряд летял с изстребител МиГ-15 (спарка). С един полет самолетът успявал да постигне три-четири „горки“ (фигура от пилотажа – бел.пр.), на всяка от които безтегловността продължавала около 40 секунди. На една от „горките“ е

трябвало да напишеш трите си имена, да поставиш дата и да се подпишеш; на другата – да ядеш от тубичка; на третата – да произнесеш по радиостанцията дадена фраза.

Морските изпитания също били тежки – да се отработят действията на космонавта в случай на приводняване. Скафандърът не бил ушит по мярка, а бил един за всичките – технологичен, при това с големи размери, за човек с ръст 168 – 170 см. Между другото женската група се делила на „дълги“ – Терешкова, Кузнецова и Йоркина – с ръст 164 см, и „къси“ – Пономарьова и Соловьева – 161 сантиметра.

Трябвало да се имитира откачането на парашута, а ключалките се оказвали назад и някъде встрани. И всичко това в надут скафандър и с ръкавици.

След държавния изпит по общокосмическа подготовка се състояло официалното представяне на женския отряд пред генералния конструктор Корольов, който достатъчно рязко изказал неудовлетвореността си от състава на групата.

На 16 юни 1963 г., облечени в скафандри, на стартовата площадка пристигат Терешкова и Соловьева. По-рано, когато обличали Ирина в скафандър, херметичната обвивка в района на врата се скъсала. Наложило се скафандърът спешно да бъде заменен с този на Пономарьова. Ако се бе скъсал скафандърът на Терешкова, то заради разликата в ръста неговата замяна би била невъзможна, и тогава първата в света жена – космонавт би могла да бъде Ирина Соловьева.

През трите денонощия, докато траел полетът на Терешкова, цялата женска група се

Казват, че Терешкова по време на полета се е чувствала, меко казано, недобре

3 ФАКТА

1 Сергей Павлович Корольов казваше, че полетът на Терешкова преди всичко е едно от най-ярките доказателства за равноправието на съветските жени.

2 НАСА отмени изискванията си заради Джон Глен, който нямаше научна степен, но не „свали летвата“ по отношение на летателните часове за жените.

3 Полетът на Ирина Пронина е трябвало да постави рекорд за продължителност на женски полет, но преди старта тя е заменена с Александър Серебряков.

намирала на космодрума. На 19 юни корабът „Восток“ и летецът-космонавт Терешкова, всеки със своя парашут, благополучно се приземили близо един до друг. Към този момент вече всички в отряда знаели, че по време на полета Терешкова се е чувствала, меко казано, неразположена и че не успяла да изпълни всички точки от полетното задание.

Външно триумфалният полет на Терешкова не разколебал увереността на Корольов в женската космическа професионална непригодност. Окончателно отрядът е разформирован едва след смъртта на генералния конструктор през есента на 1969 г. поради „невъзможност за неговото използване“.

След разформироването на женския набор в Центъра за подготовка на космонавти останала само Терешкова. Тя се причислявала към отряда до 1997 г., но това било само формално.

В Ракетно-космическата корпорация „Енергия“ за полети с орбиталните станции са били набрани осем жени, но само две от тях – Светлана Савицка – дъщеря на маршал – и Елена Кондакова – жена на Валерий Рюмин – космонавт и заместник генерален

Условията в космоса не влияят добре на женския организъм

директор на „Енергия“ – са имали късмета да летят в космоса.

До 2004 г. последната жена, останала в отряда на космонавтите, бе Надежда Кужелная. Тя нямала високопоставени роднини и независимо от това, че е смятана за специалист от висока класа, по времето на десетгодишния си престой в отряда така и не осъществява полет в космоса.

Сега в отряда на Роскосмос има само една жена – Елена Серова, но нейната космическа съдба не е ясна. Тя е в отряда от 2006 г., но досега не е назначена за нито един полет...

Между другото, резултатите от изследванията за влиянието на космоса върху здравето на жените са далеч от оптимизма. Руският експерт в областта на космонавтиката, кандидатът на медицинските науки Ростислав Беледа, който 14 години е работил като главен сексопатолог в Централната научноизследователска авиационна болница и е убеден, че космическите полети оказват негативно влияние върху всички функции на жизнената дейност на женския организъм и особено на такива уязвими, каквито са репродуктивните.

След полет в космоса не е забременяла нито една от американските жени-космонавти.

ЦИФРИ

18

жени са се подготвили за полет в цялата история на съветската и руската космонавтика и само три от тях са били в космоса.

4

жени вече са загинали в космоса – при катастрофата на корабта „Челинджър“ и при завръщането на „Колумбия“.

Що се отнася до продължаването на рода в орбита, то след дългогодишни изследвания международната научна общност е достигнала до неотетешителния извод за невъзможността на процеса на този етап.

Огледало Мъдрата жена никога няма да признае, че именно тя е реалният глава на семейството

„Кой е финансовият министър в семейството? Съпругата.“

През последните 15-20 години в руското семейство настъпва значителни промени. Една от тях – дължността на домашен „финансов министър“ – сега се заема от жената.

СВЕТЛАНА СМЕТАНИНА
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Точно това се посочва в неотдавнашното изследване на Висшата школа по икономика. Дори съвместното управление на семейния бюджет най-често означава, че мъжът не само че носи вкъщи заработените пари, но и делегира на жена си правото да решава как да бъдат похарчени. Просто тра-

дицията е такава, че за всички стопански въпроси отговаря жената. Върху нея пада и поддържането на дома, и обезпечаването на семейството с всичко необходимо.

Когато в средата на 90-те години британските експерти провеждат изследване на тема „Кой управлява финансите в руското семейство?“, 80% от анкетирания отговарят, че го правят заедно. След 15 години резултатът се променя значително: 45,6% заявяват за равноправно участие в разпределението на семейния бюджет, 25% получават моделът за женски приоритет, 23%

– за приоритет на мъжете. (Ако съпрузите са с образование над средното, по-скоро в тяхното семейство ще се наблюдава равноправно упра-

Жените-домакини престанаха да бъдат екзотика както в съветско време

вление на финансите). Преходът от «демокрация» към «диктатура» на мъжа или жената се обяснява просто: много рязко се промени ниво-

то на доходите в руските семейства. Според автора на едно ново изследване на управлението на семейните доходи в руските семейства Диляра Ибрагимова, доцент в катедрата по икономическа социология на научноизследователския университет при Висшата школа по икономика, през 90-те години все още господства системата, характерна за повечето съветски семейства: двамата съпрузи работят и получават приблизително еднаква заплата.

През 2000-те години за никакво финансово равенство не може да се говори. Проме-

нат се не само доходите на мъжете и жените, но и статусът им по отношение на работата. Жените-домакини престанаха да бъдат екзотика както в съветско време. Неработещите мъже при успешни бизнес лейди отдавна вече никого не учудват.

При това в някои руски семейства мъжът може да се счита за главен при решаването на финансови въпроси само номинално. Мъдрата жена никога не си признава, че именно тя реално е глава на семейството, за да не накърни самолюбието на съпруга си. Професорът от МГУ Анна Павлов-

ская, която дълги години се занимава с изследването на руския бит и характер, е уверена, че дори успешната, добре печелеща жена при общуването със съпруга си ще се старее да запазва подчертано зависимо положение.

В Русия има семейства, в които съпрузите освен отделни доходи, имат и различни разходи. Такива семейства са 4%.

Както сочат анкетите, удовлетворение от подобна стратегия изпитват доста малко двойки – за разлика от онези, които все пак заедно разпределят доходите си.

ВЪПРОС – ОТГОВОР

Многопартийността се завърна

За това как анализаторите оценят перспективите през партийното строителство в Русия, разказва социологът и директор на "Левада-центра" **ЛЕВ ГУДКОВ**.

НАТАЛИЯ БАШЛИКОВА
СПИСАНИЕ "КОММЕРСАНТ-ВЛАСТ"

По принцип нашето общество търси ли партийна реформа?

Търсене има. То е достатъчно широко, макар засега да не е точно формулирано. То е предизвикано както от раздражението срещу старите политически лидери, така и от протестните настроения, които дадоха импулс на очакванията, че всеки момент ще настъпи консолидация на демократичния спектър на силите на много широка основа, включвайки и някои умерени националисти.

Във вашите анкети срещу създаването на нови партии се изказват над половината респонденти, а 66% смятат, че Русия няма нужда от повече от три партии.

Това е традиционната инертна маса на поддръжниците на т.нар. стабилност. А аз имам предвид именно другата част, която очаква промени и която подкрепя протестните мероприятия. Това е също една доста солидна част от гражданите – от 20% до 30%. Това са поддръжници на промените, хора, които в течение на последните две години са се изказвали за необходимостта от реформи, подкрепяли са антипутинските лозунги, макар да изхождат от различни идеологични позиции. Те са готови при определени условия да подкрепят широка коалиция или нова партия.

От какво се страхува инертното мнозинство? От демократията? Или просто не е им интересно политиката?

Действително, абсолютното мнозинство руснаци споделят отвращението си от политиката или отчуждаването си от нея: при 60% от тях разговорите за политика ги навеждат на отрицателни мисли и те не биха желали да участват в политически дела. Такъв е преобладаващият тон и властта се възползва именно от това. Режимът се крепи върху създаването на атмосфера на изкуствена липса на алтернатива и поддържането на населението в състояние на апатия. Над 80% от гражданите смятат, че те не са в състояние да повлияят върху приемането на решения в сферата на политиката. И въпреки това около 30% са готови да подкрепят нова „истинска“ партия.

Какво конкретно може да събуди тези граждани?

Продължителна стагнация в икономиката или остра икономическа криза. От друга страна, и без това вече се прояви прослойка от хора, сформирала се през годините на стабилност. Това са хора, които са по-обезпечени, предприемчиви, независими от държавата, сами пробивали път в живота, и които изискват по-голямо уважение към себе си и по-голямо

На снимките: Владимир Путин говори пред форум на "Единна Русия". Михаил Прохоров – лидер на партията "Гражданска платформа".

Колко партии са необходими?

Към момента в Русия действат вече 40 партии. Още около 200 заявления чакат своя ред в Министерството на правосъдието. На 25 партии беше разрешено да участват в есенните избори. По данни на Фонда за развитие на гражданското общество в регионалните избори са взели участие 16 нови партии, в изборите за общински асамблеи в регионалните центрове – 11. Най-активни на регионалните избори по количество регистрирани списъци бяха ДПР на Андрей Богданов, „Комунисти-

представяне на интересите им в политиката. Днешното положение явно не ги устройва. Тяхната маса ще продължава да нараства, макар и бавно.

Как оценявате шансовете на новите партии, които са над 160 по брой подадени заявления за създаване?

За по-голяма част от тях няма да се разчуе. Телевизията ще говори за тях или с ирония, или с негативна оценка и в много голяма степен с интонация на дискредитиране. Затова мисля, че населението надали ще запомни някаква информация за тях.

Коя част от тях може реално да постигне нещо?

Ние имаме опита от 1990-те години, когато на политическата сцена се появиха над 120 политически движения и партии. От тях в избирателните списъци попадаха от 12 до 14. Общественото мнение е способно да задържи в полето на вниманието си този обем. Всъщност те са по-малко, не повече от 5 или 7 партии. Мисля, че горе-долу това съотношение ще продължи и за следващите години. Техният успех зависи от това доколко активно те ще успеят да заявят за себе си, каква програма ще издигнат и дали ще имат достъп до държавната телевизия. Интернетът и пресата, даже и независимата не са достатъчни.

те на Русия", „Зелените", КПСС, „Градовете на Русия". На местните избори по пет списъка регистрираха „Зелените" и „Комунистите на Русия", по четири – ДПР, КПСС и „Съюз на гражданите". Самите избори, на които се явиха новите партии, бяха белязани преди всичко с ниска избирателна активност. Според резултатите от изборите от 14 октомври нито една от новите руски партии не влезе в регионалните парламенти по партийни списъци.

На какъв сегмент от избиратели могат да разчитат новите партии?

На населението на големите градове. Това е базата на модернизацията, на социалните промени. Това са нови хора, които се издигнаха през последните години и които изискват реформи, и то не само политически. Те разбират, че сегашният режим блокира възможността за по-нататъшно развитие на страната. Режимът от своя страна притежава един много съществен ресурс и собствена социална база – това е индустриалната Русия, запазена от държавния

Политически активна почивка

Бурният политически живот породи сред младежите мода на особен вид активна почивка – политическия туризъм в руските региони.

МАРИЯ ПОРТНЯГИНА
СПИСАНИЕ "ОГОНЬОК"

„Курортно" място сега може да стане всяко едно кътче в страната. В последно време това е Москва.

– Специално планирах отпуската си така, че да попадна в Москва на „Марша на милионите" и да покажа, че и извън столицата има неравнодушни

социализъм: малките и средни градове, държавният сектор, пенсионерите и други хора, получаващи средства от бюджета, които се страхуват от реформи, изпитват носталгия по миналото и за които плановият вариант по отношение на представите им за държавно устройство. Това е голяма маса от населението, която числено превъзхожда броя на модернизаторите.

Какъв процент от електоралното поле могат да завземат новите партии?

Новите партии ще представят много широк спектър. По-голяма част от тях ще са екзотични, непредставяващи никой, и затова надали ще стигнат сериозен процент. Например националистите ще наберат не повече от 2-4%. За да получи подкрепа, партията трябва да има поне 5-7% – примерно толкова, колкото набра известният милиардер Михаил Прохоров на президентските избори. Ако той сериозно се заеме със систематична работа, то и сега ще има потенциал – около 18%.

Кога все пак може да очакваме кардинални промени?

Очевидно промените назреват, макар да не изглеждат достатъчно определени.

хора – обяснява идването си жителката на Уляновск Татьяна С. – Регионалните активисти докарват в столицата своя ресурс – масовостта – появява Алексей Макаркин, вицепрезидент на Центъра за политически технологии. – За тях идването тук е възможност да се завържат запознанства в Москва. Но е възможен и насрещен поток: столичната опозиция, която често е обвинявана в откъснатост от останалата Русия, е заинтересована да излиза в регионите.

Появява се търсене и ето че

Партийните каси: тука има, тука не

ЦИК обнародва данните за финансовото състояние на 19 политически партии, от които 12 нови.

ДАРЯЯ МАРТИШЧУК
КОМЕРСАНТ

Според данни на Централната избирателна комисия за второто тримесечие на 2012 г. имуществото на политическите партии – Министерство на правосъдието регистрира вече 31-та партия – взети заедно възлиза на 1,593 млрд. рубли. По традиция най-богатата от тях е „Единна Русия" – по сметката ѝ са постъпили 1,083 млрд. рубли.

Опозиционните партии, дори взети заедно, не могат да се мерят с нея по партийна каса. На второ място след „Единна Русия" е Комунистическата партия на Русия – комунистите имат 275 млн. рубли. Следва ги либерално-демократическата партия, която разполага с два пъти по-малко средства от комунистите (127 млн. рубли).

„Справедлива Русия" и „Па-

триотите на Русия" са получили съответно 59 млн. и 43 млн. рубли. От „старите" партии най-малко е получила „Яблоко". За едно тримесечие партийците са събрали едва 93 хил. рубли. „Яблоко" е застигната от новата партия „Руски всенароден съюз" начело със Сергей Бабурин. Партията е успяла да натрупа почти 66 хил. рубли.

Останалите 11 партии, регистрирани по опростените правила (в сила от април 2012 г.), не отчитат постъпления пред ЦИК. „Съществуваме едва от седмица. Засега нямаме пари, но ще се стараем. Ще акумулираме средства. Който има повече пари, ще победи" – заяви председателят на Руската екологична партия „Зелени" Анатолий Панфилов.

Лидерът на Народната партия на жените в Русия Галина Хавраева е убедена, че ситуацията ще се промени при откритие на регионални сметки, „и тогава ще има постъпления". „Иначе при нас всичко е наред", заявява тя.

за политическите туристи е създадена специализирана „туристическа агенция". Двама самарски фотографи, Николай Хижняк и Албина Расколникова, организират обединението „Росдесант", което събира доброволни дарения за пътувания до „горещи точки", две от които са Москва и Астрахан.

Според отчетите, публикувани на страницата на сдружението в социалната мрежа, за месец те успяват да съберат над 380 хиляди рубли и да изпратят в двата града около

200 души. Със събраните средства подбират оптимални маршрути, определят сроковете за „посещения", купуват железопътни и автобусни билети, а на някои дават пари за бензин.

В политическата туристическа среда е прието да се обменят ценни знания – къде, какво и по колко, как може евтино и удобно да се настаниш в града. Във форумите на социалните мрежи се обсъждат цените в хотелите, установяват се контакти за съвместно наемане на квартира.

СЪБЕСЕДНИК

ЛЕОНИД РОШАЛ

Не е просто да си независим

ЗНАМЕНИТИЯТ ДОКТОР СМЯТА, ЧЕ ЗДРАВЕТО НА НАЦИЯТА ЗАПОЧВА СЪС ЗДРАВЕТО НА ДУШАТА

Леонид Рошал е световно известен детски хирург. Директор е на Московския НИИ по спешна детска хирургия и травматология, професор, лауреат на различни награди – това е само приложение към името. Приложение, което като цяло не е задължително. Защото името е самодостатъчно.

Вече над двадесет години той лети до различни точки на планетата, бързайки натам, където се възпаляват двете хронични, неизлечими „болести“ на човечеството – войната и катастрофата. Доктор Рошал помага на ранени деца в Близкия изток, Югославия, Чечня, Румъния, Абхазия, Нагорни Карабах... Спасявал е пострадали при земетресения момичета и момчета в Армения, Индия, Япония, Египет, Турция, Афганистан... През 2003 година става един от създателите, а по-късно е съпредседател на общественото движение „Лекари срещу тероризма“. Първата акция на тази организация е обръщението към американските власти с молба да осигурят „зелен коридор“ за евакуацията от Ирак на осакатени от бомби и куршуми деца. Под негово ръководство работи Международният благотворителен фонд за помощ на децата при катастрофи и войни: бригадата за спешна помощ е готова при първия повик на Рошал да замине за която и да е точка на земното кълбо. Удостоен е с международната награда „Гълъб на мира“, „За активна гражданска позиция, проявена при спасяване и защита на деца в период на международни конфликти, терористични актове и военни действия“.

Притежавате несметно количество награди, звания, титли. Това важно ли е за самочувството ви?

Абсолютно не е важно. Сега например започнах да се отнасям много предпазливо към обществените награди. Защото някои от тях имат комерсиална съставляваща. Избират например „Човек на годината“. Сред лауреатите се оказват петима-десетима обществено значими личности, които през годината са се проявили блестящо и са постигнали нещо сериозно. Но в този списък непременно ще откриете и няколко персонажа, на всеки от които е било казано: „Искате да станете „Човек на годината“ според версията на нашата организация на вестника или списанието – трябва да платите“. Цената на подобен „успех“ е двадесет, петдесет, сто хиляди долара...

Вие сте удостоен с титлите „Личност на годината“, „Европеец на годината“, „Гордост на Русия“, „Национален герой“... Нормалният човек, който все още не се е самозабравил от съзнаването за собствената си важност, не може да приема подобни знаци на обществено внимание другояче, освен с известно снушение.

Разбира се, аз оценявам трезво своите заслуги и не се омайвам от себе си. Но съществува например наградата „Свой път“, която е учредена от благотворителната фондация „Владимир Висоцки“. Ето получаването на тази награда ми беше приятно.

Трудно ли ви е да следвате „своя път“? Не ви ли спохваща съблазънта да кривнете по общия „път“?

Не, подобна съблазън никога не съм чувствал. Аз съм като котката, която скита самичка. Не принадлежа към нито една партия. Казвам винаги това, което мисля. Не мога да бъда заставен да се подпиша под колективно писмо. Дори и да споделям патоса на подобно писмо, все пак няма да го подпиша. Мога да напиша нещо само от свое име. Може би дори по-рядко. Но да бъдеш независим е много трудно. Трудно е в която и да е страна, но в Русия е особено трудно. Защото получаваш удари от дясно и отляво. Чел съм какви ли не неща за себе си в интернет...

Странно е да се чуват от вас подобни роптания. Все пак сте човек, обичан от властта. Обичан?!

Ами да. Достатъчно е дори само това, че вие сте добре приетан в големите кабинети.

И това означава обичан? Е, какво, да не би с коляно да отварям тези кабинети? Между първите лица в държавата и мен стои мощен апарат, който ме недолюбва и често ми причинява неприятности. Критикувах ги един път... Какво говорите!

Въпреки това в последно време тук там може да се чуе: „Властта използва моралния авторитет на доктор Рошал за своя цел, а той ѝ позволява“.

Властта нито веднъж не ме е използвала. Защото е невъзможно да бъда използван. От никого. Никога. Ако позицията ми съвпадне с тази на властта – казвам „да“. Ако не съвпадне – казвам „не“. Тоест казвам това, което мисля. Който и за каквото да ме моли.

Нека да поговорим за събитията на Дубровка. Как попаднахте там?

Не ми се говори за това.

Омръзна ли ви?

Не че ми е омръзнало. Тук тази дума е неуместна. Просто ми е тежко да си спомням. Ако имате конкретен въпрос, ще ви отговоря.

Според вас оправдано ли е било използването на газ?

Абсолютно оправдано. Ако мои роднини, не дай боже, бяха там и бяха ме попитали дали да се използва газ или не, аз бих отговорил: трябва. Ние загубихме сто и тридесет души, това е ужасна трагедия, но останалите седемстотин все пак останаха живи. Разбирам чувствата на хората, чиито близки и роднини загинаха при използването на газ. Но ако не бяха тези мерки, целият театрален център би могъл да полети във въздуха. Аз бях там вътре, видях бомбите, разговарях с Бараев... Терористите не искаха да умират, да не би да бяха дошли там с вътрешната готовност за смърт? И ако бяха разбрали, че всеки момент ще започне щурм, те, без да се колебаят, биха задействали своите взривни устройства.

Тези събития породиха множество версии, предположения, нитоже... Вече не знаеш каквото да вярваш. Истина ли е, че там сте зашили ръката на един от терористите?

Истина е.

Вие сам ли предложихте помощ или ви помолиха?

Когато в края на краищата ме пушнаха там, най-напред ми казаха: един от нашите е с повредена ръка, оперирайте го, ако обичате. А аз донесох със себе си медикаменти, та нали това ми даваше възможност да вляза в залата, да поговоря със заложниците, да разбера с какво мога да им помогна. Някой се нуждаеше от капки за очи, на друг – гастритът се бе обадил, трети пък страдаше от респираторна инфекция... А и бандитите също ме помолиха да им помогна. И аз се съгласих. Направих операция и превръзка. Разбирате ли, при лекарите има закон: на бойното поле да се помага на всеки. Дори на престъпника. Нека после го съдят, нека дори го осъдят на разстрел. Но ти си длъжен да изпълиш лекарската си мисия. След повторни посещения в театъра успях да осигуря на заложниците медикаменти и други необходими неща.

Когато в Беслан сте се подготвили да отидете на преговори с терористите, сътрудниците от ФСБ се опитвали да монтират в дре-

КОМЕРСАНТ

ДОСНЕ

➤ **ПРОФЕСИЯ:** ЛЕКАР

➤ **ВЪЗРАСТ:** 79

Леонид Михайлович Рошал е роден в град Ливни, Орловска област, на 27 април 1933 г. в семейство на военен летец. През 1957 г. завършва московския медицински институт със специалност педиатрия, бил е изпратен да работи като участъков детски педиатър. 20 години работи в научноизследователски институт. През 1970 г. защитава докторска дисертация. От 1981 г. оглавява отделението по неотложна хирургия и травматология в НИИ по педиатрия при Научния център за здраве на децата на РАМН. Професор, автор на над 200 научни статии и 7 книги.

Властта нито веднъж не ме е използвала. Защото е невъзможно да бъда използван

хите ви микрофотоапарат. Това също ли е истина?

Такова нещо не е имало.

Вас ви викат за помощ или вие сам решавате каквото да летите с вашата лекарска бригада?

Сам решавам. А когато съм взел решение, звъня в страната, където протичат събитията, и изяснявам обстановката. Никога не вярвам на съобщенията в пресата. Журналистите ту преувеличават, ту намаляват мащабите на бедствието. По-често – преувеличават, за да може тяхната страна да получи международна помощ. А аз се старая да получа максимално точна информация. Мога да позвъня във всяка страна, на всеки детски хирург: „Привет! Какво е положението при вас?“ В разговорите с колеги въпросите се решават значително по-бързо, отколкото чрез държавните структури. Много оперативно винаги ни помагат МВНР и по-

солствата на Русия в страните, в които долитаме. За което им изказваме нашата огромна благодарност.

При тези пътувания някога изпитвали ли сте истински страх? Веднъж имаше такъв случай.

Не бих казал страшен, но доста неприятен. Това се случи, когато летяхме за Беслан в малък двумоторен самолет. Времето беше ужасно. Разрази се буря. Мълнии проблясваха около нас и съвсем наблизко. Нищо не се виждаше. Летците ме настаниха в кабината. Дадох ми наушници. Чувам, че разговарят помежду си, уж на шега: ето сега мълния ще попадне в самолета и край с нас. Помислих си: „Глупаво е някак си да се умира така“. А по-късно, когато благодарение на уредите приближихме Беслан, единият летец казва на другия: „Слушай, а тук има ли планини или няма?“ И след тези думи веднага започна „люлеенето“. Видях, че ризите ми станаха мокри. Страхотни момчета. Приземиха самолета като „етажерка“. Има такъв начин. Изпод ниската облачност направо изскочихме на пистата за приземяване...

Като какви хора порастват децата, преживели войната?

Нормални. Аз също съм преживял война и съм останал нормален човек.

А децата в Чечня или, да кажем, в Ирак? Нима у тях не се заражда жажда за мърт?

Времето лекува душевните травми. Макар че не би било лошо да се проведе психологически тренинг с такива деца. Те наистина са преживели шок. Но това не означава, че повечето от тях ще попаднат в лудница. Можехте ли да си представим по време на Втората световна война, че немците и руснаците заедно ще се грижат за гробовете на своите войници?

Научиха ли ви на нещо децата, които сте спасявали?

Едно момче ме научи да пия вряла вода.

Можете да пиете вряща вода? Да, аз пия вряща вода.

Веднъж някъде бяхте казал, че религията, вярата не спасяват и не могат да спасят, само вредят.

Никога не съм казвал подобно нещо. Или може да са изтъкували думите ми превратно. Казвал съм, че днес вярата, за съжаление, не обединява, а разделя народите. Дори сред мюсюлманите, хората от една и съща религия, има например сунити и шиити. И те взаимно се избиват. Враждата и омразата нямат никакво отношение към истинската вяра. А вяра задължително трябва да има. Иначе може да полудееш от невъзможността да си обясниш необяснимото. Ето ние на наша територия реставрирахме болнична църква – църквата на Иверската икона на Божията майка. За да може човек, който е оставил при нас детето си за лечение, да има възможност да отиде там, да се успокои. В такива моменти невярващите стават вярващи.

Може ли да се прибикне към състоянието, когато не е по силите ти да помогнеш?

С това никога не може да се свикне. Смъртта на дете – това е трагедия и за лекаря. В такива дни всички тук ходим като че са ни потънали гемии. Слава богу, че това не се случва често при нас.

Какво ви се отдава най-трудно? Надпреварата с времето. Трудно е да стигнеш навреме навсякъде.

След всичко, което сте видели и преживели, не сте ли загубили вяра в човечеството? Не, не съм я загубил. Все пак добротовсвета е повече. И добрите хора са повече. Но злите силиумеят да се обединяват. А добрите, за съжаление, често са разединени.

Беседата води Валерий Вижутович

ОТКРИТ УРОК

Бесталанный
– бездарен?

Марина Корольова
МОСКВА

Този въпрос на един придирчив читател вероятно ще ви се стори отначало странен: разбира се, че „бесталанный“ означава бездарен!

Ако се вгледаме, можем да видим, че самата дума вече съдържа отговора. Ако някой е „без талант“, то той е „бесталанный“, т.е. той е лишен от талант, от дар. Бездарност. Нима не е така?

Ще отвърна уклончиво: и да, и не. Наистина, всеки съвременен тълковен речник ще ви съобщи, че „бесталанный“ означава „лишен от дар“. Като пример се дава „бесталанный рифмоплет“ („бездарен стихоплемец“). Но това са съвременните речници!

Между впрочем, в него ще намерите и други сведения за думата „бесталанный“, с исторически препратки: в народно-поетичната реч „бесталанный“ е означавало нещо съвсем друго – нещастен, злочест. Дава се и пример от съвсем друг род: „бесталанная головушка“ („злочеста глава“)! Оказва се, че с думата „талант“ нашите предци не са обозначавали едно и също с нас сега. Техният „талант“ е означавал „щастие, плячка“ и тази дума в никакъв случай не

е изконно руска, не, не! Можем да проследим корените ѝ в тюркската talan (плячка), а на казахски език talan означава щастие. Има логика в това, защото те са разглеждали плячката като подарък от съдбата.

Приблизително така се отнасяме и ние към таланта в днешното ни разбиране: той се дава отгоре, това е дар от небесата, от който не е грях да се възползваш.

В това си приличаме с предците ни.

Макар че и това не е всичко!

„Талант“ е означавал не само природен дар и способност към дадено нещо, но и монета при древните гърци и римляни, за което ни напомня речникът на Дал. „Талант“ също е означавал и съдба, орис.

Дал привежда множество пословици и поговорки с думата „талант“: „кому есть талант, тот будет атаман“; „нашему Ивану нигде нет талану“; „худ талант, коли пуст карман“...

Интересното е, че и прилагателното отначало не е звучало както днес: не „талантливый“, а „таланливый“ („късметлия, на който му върви“). Имало е даже и глагол „таланить“: „рыбакам заталанило“ („на рибарите им провървя“).

Представете си, че даже е можело да се каже така: „не поталанилось мне“ („не ми провървя“)! Във всеки случай въпросът на читателя не беше нито странен, нито наивен.

Думата „бесталанный“ се оказа съвсем не толкова проста, колкото ни изглеждаше на нас, живеещите в XXI век.

Сканди Проверете речниковия си запас

1	«КРЕН» ПО ФАЗЕ					2
	САМЫЙ ЗОЛОТОЙ ФОРТ		ДВОЙНОЙ ЛУИДОР		МОКРУХА С МОЛНИЯМИ	
		3	РЕКА, РЯДОМ С КОТОРОЙ ПРОИЗОШЛА БИТВА, ПОГУБИВШАЯ БЫЛИННОГО БОГАТЫРЯ АЛЕШУ ПОПОВИЧА		ЧЕМ ПАХНЕТ ДЖИН?	
ЧТО ВЫРУБАЮТ РАДИ САХАРА?			«КРАСОТА ДВОРЦОВ ПРЕВОСХОДИТ ВСЕ, ЧТО ЗНАЕТ ПАРИЖ». О КАКОМ ГОРОДЕ ПИШЕТ СТЕНДАЛЬ?			
ТЕГУСИГАЛЬПА С ОКРЕСТНОСТЯМИ	1		КАНАТ ИЗ ПРОВОЛОКИ		САМАЯ БОЛЬШАЯ ПТИЦА ИЗ ФАНТАСТИЧЕСКОЙ ПОВЕСТИ «АЛИСА И ТРИ КАПИТАНА» КИРА БУЛЫЧЕВА	ОЦЕНКА КВАЛИФИКАЦИИ
			ВЕЛИКОСВЕТСКИЙ ПРАЗДНИК			
ПРОИЗВЕДЕНИЕ ГЛИПТИКИ	ДРЕВНЕРИМСКИЙ ЛЕТОПИСЕЦ	КАКАЯ ПТИЦА КАЖДЫЙ ДЕНЬ НАВЕЩАЛА ПРИКОНЬЯНОГО К СКАЛЕ ПРОМЕТЕЯ?	ИНДИЙСКИЙ МЕЧ		ЧТО ГОТОВЯТ ГЕРОИНИ НОВЕЛЛЫ «ТРЕТИЙ ИНГРЕДИЕНТ» АМЕРИКАНЦА О. ГЕНРИ?	
			ПРОКРУСТОВО МЕРИЛО		2	
СВОБОДА НАСИЛИЯ	СОВЛАДЕЛЕЦ ЕВРАТА	КАКУЮ ЧАСТИЦУ ПОЗАИМСТВОВАЛИ ИЗ РОМАНА «ПОМИНКИ ПО ФИННЕГАНУ»?			ПАРТНЕР ПО КОММУНАЛКЕ	
		«О АВГУСТ МОЙ, КАК МОГ ТЫ ... ТАКУЮ МНЕ В ГОДОВЩИНУ СТРАШНУЮ ОТДАТЬ!»				
		«ОБЛАКО В ДЕПРЕССИИ»			ЧЬИ РЕЧИ МЕДОТЧИВЫ?	ТОВАР БАХЧЕВОДА
«СИПЛЫЙ КАНАДСКИЙ МЕНЕСТРЕЛЬ» СРЕДИ ФАНАТОВ «ЧЕЛСИ»			РЯДОВОЙ В ОФИСЕ	КТО ОТКРЫЛ ТЕРМОДИФУЗИЮ?		
	КРУПНАЯ ПРОТАЖА					
3		4	КТО ПРИДУМАЛ ШАРИКОВУЮ РУЧКУ?		ПОЭТ В ДРУЗЬЯХ У ИОСИФА БРОДСКОГО	4
	НАЛОГ В ПОЛЬЗУ ПОБЕДИТЕЛЯ					

ОТГОВОРИ

По Берталанц: Тростник | Москва | Гемма | Орёл | Жаркое | Баня | Лукатурса | Смит | Ложке | Ирак | Австел | Агамс | Вест | Туча | Дыня | Кверк | Тоту | Дань. По Хопсонтова: Свбиа | Набугот | Тростник | Москва | Гемма | Орёл | Жаркое | Баня | Лукатурса | Смит | Ложке | Ирак | Австел.

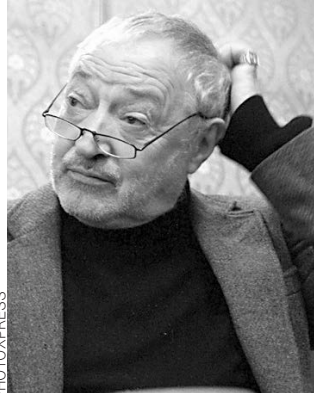
Избрани стихове от руски поети

Една от книжките на Бахит Кенжеев се нарича „Съчинител на звезди“. Доста добър мащаб, нали? Но въпросът е точно в това, че за поета е напълно нормално да се чув-

ства Създател. Поезията, добрата поезия винаги създава нови същности, с това тя е забележителна. Бахит е на 62 години, той е етнически казах, който пише на руски.

БАХИТ КЕНЖЕЕВ

Хорошо в перелетной печали жизнь, полученную зарарма, прожить – погоди за плечами, восковая старуха-зима. В смутном времени золотого года то „алло!“ в голове, то „allez!“! Спица-обод, темница-свобода, как печально на Божьей земле- А закат над Москвою заплакан, и в развалинах СССР рэкетер, комсомолец и дьякон под прощальную музыку сфер накричавшись вселенной „сдавайся“, на дорогу выходят втроем и уносятся в медленном вальсе через ночь, сквозь оконный проем... Сколь наивен ты был со своими неприятностями, шер ами! Слышшь, рифма нахлынула: иня, время, племя. Попробуй уйми, укרות их, философ неловкий, уважающий ямб и хорей, что когда-то хотел по дешевке откупиться от доли своей.

Бахит Кенжеев

***
Когда пронзительный и пестрый горит октябрь в оконной раме бокастым яблоком с погоста, простудой, слякотью, кострами еще потрескивает хворост, страница влажная рымится, но эрос сдерживает голос, и сердцу горестное снится. А где-то царствует иня речь – только я ее не знаю, заморожен своей страной, то ледяной, то лубяной.

АНЕКДОТИ ОТ МОСКВА

Полицейский тормозит машину: – Вы знак «40» видели? – Видел! – Так почему ехали на 100 евро быстрее?

Если вам надоели часы с кукушкой, разверните их к стене, и у вас будут часы с дятлом.

У землян нет денег, чтобы доставить воду в засушливые районы Земли, но есть деньги, чтобы искать воду на Марсе.

В Интернете как на курорте – все мужики холостые.

Руска кухня Млечна супа с фиде

Разбирам, че за българите „млечна супа“ звучи неприлично. Всъщност даже и в Русия няма да я срещнете често, но, повярвайте ми, за децата това е много вкусна и полезна храна, а е добра и за възрастни.

Само не мислете, че супата се състои само от мляко и фиде – тя се състои наполовина от вода. Млечната супа има достатъчно много разно-

видности. Тя може да се приготви с различни зеленчуци като картофи, моркови, ряпа и др., или с различни зърнени изделия – елда, ориз и т.н. Днес ще приготвим класическа млечна супа с фиде.

Ще са ни нужни:
Мляко – 1 литър,
вода – 1 литър,
захар – 3 супени лъжици,
фиде – 1 чаена чаша,

сол – 0,5 чаена лъжичка,
краве масло на вкус.

Начин на приготвяне:
Отначало наливаме в двулитрова тенджерата водата, а след това и млякото. Слагаме на котлона. Добавяме веднага сол и захар. Когато млякото кипне, добавяме фидето, като непрекъснато бъркаме. Варим 10 минути и изключваме. Най-добрият вариант е супата да се остави

да престои една нощ и да се яде за закуска, тъй като през нощта фидето напълно ще набъбне и ще бъде много меко и вкусно. Сервираме в чиниите и добавяме масло на вкус. Приятен апетит. (За да се избегне загаряне на млякото в тенджерата, супата трябва да се вари на слаб огън).

СНИМКА ОТ ОТКРИТИИЗТОЧНИЦИ

Готвач Юс

Далечен маршрут Руският художник Николай Ръорих търсел в тези краища следите на Шамбала

Свърхестественният Горен Алтай

Тук няма градове, с изключение на един – Горно-Алтайск, столица на републиката, а вместо промишлени предприятия има ферми за марали.

ДАРНИЯ ГОНЗАЛЕС
РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ

Неофициалната граница между „цивилизацията“ и „дивия“ туризъм в Алтай преминава през Семинския превал. До превала навсякъде може да се видят хотели с централно отопление и водопровод, а зад превала – същите са по-скоро изключение от правилото.

„Особената енергия“ на планинската държава привлича множество пътешественици от всички краища на света. Търсачите на чудеса се стремят главно към най-високия връх на Сибир, планината Белуха – една от свещените планини в света, която местните жители почитат като живо същество. За алпинистите и фотографите особено привлекателни тук са многобройните алтайски ледници – те са над хиляда и петстотин. В народните легенди те са представени като чудовища, хранещи се със сняг. Езерата в Алтай са толкова много, че републиката от толкова години наред се опитва да оспори на Карелия името „страна на хилядите езера“. Едно от най-забележителните езера е Телецкое, което по произход и строеж наподобява Байкал: скална пукнатина със стръмни брегове и малки заливи, изпълнена с кристално чиста вода. В ре-

зултат от тектонични процеси Телецкое езеро постепенно се разширява и по прогнози на учените след милиони години по размери ще задмине Байкал. Лодките, ските и разходките с кон, с които е прочут „естественният“ Алтай, за мнозина не представляват главната особеност на района. „Свърхестественният“ Алтай привлича много повече търсачи на приключения: местните шамани гадаят върху клонове от хвойна в свещения огън, разказват кайчи от селата Акташ и Уст-Кан изпълняват древни епоси под акомпанимента на топшур, а гърленото пеене в дворовете на малките селца ечи сред шума на планинските алтайски реки, които не замръзват даже при минус четиридесет градуса.

Алтай представлява едно от „местата на сила“ за етнографи и уфолози. Тук приждат даже и хора, които смятат да преживеят там приближаващия „край на света“. По време на Голямата централно-азиатска експедиция руският художник и философ Николай Ръорих е търсил в Алтай следи от Шамбала и сега стотици последователи се отправят „по местата на Ръорих“. По думите на Ръорих, будистките предания за Шамбала са послужили за основа на легендите на алтайските народи за приказната страна Бяла вода, страна на свободата, славянски рай, където направо от небето текат реки от мляко покрай брегове от сладко. Долините на реките Бухтарма и Катун в Алтай представляват на практика физическо превъплъщение на древнославянската легенда, защото там през 17-19

Кон може да се наеме на практика във всяко едно село или във всяка туристическа база

век се заселват доброволно бегълци-старообрядци. Съвременният пътешественик, който успее да се добере до алтайските села Мулта и Замулта, неочаквано попада в оазис на старинния руския живот: вместо набити алтайци го посрещат старообрядци-керражи, сякаш слезли от картини. Те са се установявали тук през XVII век, следвайки разказите за приказната страна Бяла вода, където няма земен цар, но има добро и справедливост. Мулта и Замулта са крайните райони на населените алтайски земи, като същевременно са и центрове на културното възрождение на република Алтай – тук се възстановяват древни занаяти, дърво-

резба, традиционни видове тъкане. „Питат ме къде живея, разказва жителката на старообрядното село Матрьона Уймон – а аз им казвам – на края на света: ето я моята къща, а зад къщата има канавка, погледнете вътре и ще видите, че стърчи една опашка. Що за опашка ли? Ами на костенурката, върху която се крепи светът...“

На осем километра от селищата се намира ферма за марали, където алтайците развъждат елени. През пролетта там може да се види как се режат рогата на животните – т.нар. панти. Етническия т

състав на републиката е разнообразен – по-голяма част от населението са руснаци (63%), 31% – алтайци, 6% – казахи. Въпреки разликата във вероизповеданието и традициите на народите, населяващи републиката, тя е една от най-спокойните в страната: тук се срещат шамански могили и скални православни манастири, езически светилища и старообрядни църкви.

От времето на експедицията на Николай Ръорих малко неща са се променили – Бяла вода така и не е намерена, но местните жители са уверени, че Бяла вода е именно самият Алтай, приказната земя, в които те живеят, с бурните реки и планини, по които може да се изкачиш на небето.

Един от най-популярните видове туризъм в Алтай е конният. Освен това, в някои райони на републиката може да се добереш само на кон. Кон може да се наеме на практика във всяко село или във всяка туристическа база. Туристическите фирми, ловджиите в резерватите и местни жители организират конни екскурзии за всеки вкус, от едноминутни походи и маршрути в почивния ден до многодневни пътешествия към труднодостъпни езера. Популярен маршрут е пътят към курорта „Топъл извор“ по крайбрежието на Телецкое езеро.

ЭММАНУЭЛЬ ГРИЗСИПАН (4)

РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ – Е СЪВМЕСТЕН ПРОЕКТ МЕЖДУ В. „ДУМА“ И В. „РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА“. СТРАНИЦАТА В ИНТЕРНЕТ Е: WWW.RG.RU, WWW.RBTH.RU. Е-MAIL: BG@RBTH.RU. ТЕЛ./ФАКС: +7 (495) 775 3114. АДРЕС: УЛ. ПРАВДА 24, СТРАДА 4, МОСКВА, РУСИЯ 125 993 РЪКОВОДИТЕЛИ НА ПРОЕКТА: ЕВГЕНИЙ АБОВ (РУСИЯ) И ЮРИЙ БОРИСОВ (БЪЛГАРИЯ). РЕДАКТОРИ НА ПРОЕКТА: ЮРИЙ СОВЦОВ (РУСИЯ) И ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ (БЪЛГАРИЯ). Е-РАРЕР ВЕРСИЯ НА ПРИЛОЖЕНИЕТО СЕ НАМИРА НА: [HTTP://WWW.RBTH.RU](http://WWW.RBTH.RU). РЕКЛАМА: МОСКВА – ЮЛИЯ ГОЛКОВА GOLKOVA@RG.RU; СОФИЯ – ДЕЯ ЙОРДАНОВА PR@DUMA.BG. ©2012. ФДБУ „РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА“. АЛЕКСАНДЪР ГОРБЕНКО – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕДАКЦИОННИЯ СЪВЕТ. ПАВЕЛ НЕГОИЩА – ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР. ВЛАДИСЛАВ ФРОНИН – ГЛАВЕН РЕДАКТОР. ВСИЧКИ ПРАВА ЗАПАЗЕНИ. ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ИМАТ ПРАВО ДА СВАЛЯТ И ПРЕПЕЧАТВАТ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ТОЗИ САЙТ ЕДИНСТВЕНО ЗА ЛИЧНИ И НЕТЪРГОВСКИ ЦЕЛИ. ПУБЛИКУВАНЕТО ИЛИ РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА КАКВОТО И ДА БИЛО СЪДЪРЖАНИЕ ОТ САЙТА Е СТРОГО ЗАБРАНЕНО БЕЗ ПРЕДВАРИТЕЛНО ИЗРИЧНО ПИСМЕНО СЪГЛАСИЕ ОТ „РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА“. ИЗДАНИЕТО НЕ НОСИ ОТГОВОРНОСТ ЗА НЕПОИСКАНИ РЪКОПИСИ И ФОТОГРАФИИ. „РУСИЯ И БЪЛГАРИЯ“ СЕ НАДЯВА ДА ПОСЛУЖИ НА СВОИТЕ ЧИТАТЕЛИ КАТО ЦЕНЕН ИЗТОЧНИК. НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПО-ДОБРОТО РАЗБИРАНЕ НА РУСИЯ. Е-MAIL: BG@RBTH.RU ФАКС: +359 (2) 4894313

Забравили сме да ви разкажем нещо интересно? Споделете с нас!
bg@rbth.ru

Особености на хумора: на какво се смеят в Русия

В СЛЕДВАЩИЯ БРОЙ
Декември 27

Чакаме ви на нашата фейсбук-страница

www.facebook.com/rusiaibulgaria

Лесен достъп до електронното съдържание
rbth.ru/e-paper

За реклама в изданието търсете:

В Москва
sales@rbth.ru
тел. +7 (495) 775 3114
факс +7 (495) 988 9213

В София Дея Йорданова
pr@duma.bg
тел. +359 (2) 970 52 07

На фокус

Европейската икономика през 2012-2014 година

Проф. Иван АНГЕЛОВ,
член-кор.
на БАН

ЕК предлага нереална прогноза, с която дава основание на политиците да вярват, че тяхната ограничителна политика ражда резултати

Европейската комисия (ЕК) публикува есенната си прогноза за 2012-2014 година. При нулев растеж на БВП за 2012 г. според пролетната ѝ прогноза, сега тя очаква спад от 0,3%. При прогнозиран растеж през пролетта 1,3% за 2013 г., сега се очаква едва 0,4%. (За повече подробности виж таблица 1.)

През ноември 2011 г., когато беше публикувана предишната есенна прогноза на ЕК за 2012 г., критикувах оценките, че са твърде оптимистични и че няма да се потвърдят. Интересно е да сравним двете прогнози сега (виж таблица 2.).

Потвърждава се моята оценка от преди година, че тогавашната прогноза на ЕК за 2012 г. не е реална. От девет показателя прогнозите по осем през ноември 2011 г. са по-оптимистични от очакванията през ноември 2012 г., които са по-близки до истината, понеже се правят почти в края на годината. Затова са означени с "минус" в последната колона.

Основният смисъл на всяка прогноза е да подаде

предварителен сигнал

на ръководните институции за посоката и интензивността на про-

тати от преждевременния им завой към рестриктивна политика и да формират подходяща икономическа политика за следващите години. Това е важно да се знае и при оценката на прогнозата за 2013 и 2014 г.

Растежът на БВП за 2013 г. се прогнозира да е 0,4% за ЕС и 0,1% за еврозоната, а за 2014 г. 1,6% в ЕС и 1,4% в еврозоната.

Основателни ли са тези очаквания?

Според мен - не са. Разчита

ния през 2012 г. 2,0%, за 2013 г. се прогнозира 0,8%. Очакваният сумарен БВП на трите най-големи икономики в света за 2013 г. ще е малко над равнището на 2012 г., ако се потвърдят прогнозите. При съществуващата еластичност на вноса спрямо БВП в трите страни и нарастващата несигурност в световната икономика не може да се очаква значително увеличение на техния внос от ЕС, за да "изтегли" неговия растеж.

Твърде оптимистична е прогнозата и по другите съставки на прираста на БВП. При очакван отрицателен принос на частното потребление през 2012 г. с 0,3 процентни пункта, за 2013 г. се прогнозира нулев принос. Като имам предвид драстичните ограничения на доходите в повечето европейски страни, е по-логично през 2013 г. да се очаква отрицателен принос на частното потребление. Нереални са и очакванията за

Още по-оптимистична е прогнозата за растежа на БВП през 2014 г. - 1,6%. Разчита се той да се получи от прираст на вътрешното търсене (1,3 процентни пункта) и от нетен износ (0,3 пункта). При провежданата сега силно ограничителна политика в ЕС не е възможен прогнозиранят принос на частното потребление с 0,7 процентни пункта, на публичното потребление с 0,1 пункта и на инвестициите с 0,5 пункта. При очертаващата се

несигурна конюнктура

в света едва ли може да се очаква принос на износа с 2,4 процентни пункта. Много е рисковано при сегашната сложна ситуация да се прогнозира такъв растеж за 2014 г. Не е изключено 2014 г. да е по-лоша от 2012 и 2013 г. Защото ако продължи сегашната рестриктивна политика настоящата стагнация ще

положението на пазара на труда. ЕК прогнозира спадът на заетостта да продължи през 2013 г. с 0,2%, а през 2014 г. да настъпи обрат с растеж от 0,6%. За 2013 г. се прогнозира увеличение на безработицата до 10,9%, а през 2014 г. да спадне леко до 10,7%. И тази прогноза не е реална. Влошаването по двата показателя ще е по-голямо от прогнозираното за 2013 г. и ще продължи през 2014 г.

Стагнацията на производството и намаляващата заетост са цената, която Европа ще плати за упорството си да намалява бързо бюджетния дефицит. При общ бюджетен дефицит за ЕС 4,4% от БВП през 2011 г. се очаква той да спадне на 3,6% през 2012 г., 3,2% през 2013 г. и 2,9% през 2014 г. Това може да се постигне чрез нови ограничения на доходите, на разходите за здравеопазване, образование, наука, иновации, инфраструктура, социални програми, администрация, отбрана и т.н. Част от тях са непроизводителни (администрация, отбрана), но останалите ще потискат потенциала за растеж и заетост. Проблемът не е във възможността, а в целесъобразността от такова намаление на бюджетния дефицит. За сегашните европейски лидери балансираният бюджет е по-важен от здравето и живота на милиони хора. Най-големите световни икономисти предупреждават, че балансирането на бюджета по време на криза е икономическо самоубийство. И са правич.

Макар и със затихваща интензивност, повишението на публичната задлъжнялост ще продължи поради инерционния характер на този показател. Предвидените в прогнозата ориентири (виж таблица 1.) навярно ще бъдат леко превишени. Проблемът и тук не е дали прогнозата за дълга ще бъде изпълнена, а в целесъобразността да се жертва икономическият растеж, заетостта и доходите в името на форсираното намаляване на бюджетния дефицит и на публичния дълг чрез поголовни съкращения. Защото най-здравословният начин за нормализиране на дефицита и дълга е стимулирането на растежа, заетостта и доходите. Така може да се постигне по-безболезнено и трайно увеличение на данъчните приходи в бюджета и по-голям потенциал за обслужване на публичния дълг.

Анализът ми дава основание да заключа, че и с новата си прогноза ЕК прави лоша услуга на ръководителите на ЕС и на страните членки. Тя предлага нереална прогноза, с която дава основание на политиците в ЕС да вярват, че тяхната ограничителна политика ражда резултати. Такива резултати няма да се получат, но то ще проличи в края на 2013 и 2014 година. Европа ще загуби още две години в стагнация и излишни страдания на милиони хора, които ще бъдат последвани от още и още.

Възприетият подход изправя Европа пред едно загубено десетилетие на социална и икономическа стагнация. Поради високия (около 20%) дял на европейската в световната икономика, това ще затрудни излизането на света от кризата. То ще се отрази тежко и върху икономическото развитие на България. На него ще се спра в следващ анализ.

Таблица 1. Основни показатели на есенната прогноза на ЕС

Годишна промяна в %	2009	2010	2011	2012	2013	2014
БВП	-4,3	2,1	1,5	-0,3	0,4	1,6
Частно потребление	-1,5	1,1	0,1	-0,6	0,0	1,2
Публично потребление	2,2	0,7	-0,1	0,0	-0,4	0,4
Общи инвестиции	-13,0	0,2	1,4	-2,2	0,1	2,8
Заетост	-1,9	-0,5	0,2	-0,4	-0,2	0,6
Безработица - % от работната сила	9,0	9,7	9,7	10,5	10,9	10,7
Инфлация	1,0	2,1	3,1	2,7	2,0	1,8
Бюджетен дефицит - % от БВП	-6,9	-6,5	-4,4	-3,6	-3,2	-2,9
Публичен дълг - % от БВП	74,6	80,2	83,0	86,8	88,5	88,6
Баланс на тек. сметка - % от БВП	-0,7	-0,6	-0,5	-0,2	0,4	0,6
Принос за промяната в БВП:						
- Вътрешно търсене	-3,1	0,8	0,3	-0,7	0,0	1,3
- Запаси	-1,1	0,8	0,3	-0,5	0,0	0,0
- Нетен износ	-0,1	0,5	1,0	0,9	0,5	0,3

Източник: European Commission, European Economic Forecast, Autumn 2012, p. 20.
Пояснение: Данните за 2009-2011 г. са фактически, за 2012 - очаквани, а за 2013-2014 - прогнозни. Всички данни са за промяна в сравнение с предходната година, освен ако е посочено друго. Приносът за промяната в БВП в последните три реда е в процентни пункта.

мените в конкретни икономически и други показатели в резултат на съответна икономическа политика. Тя трябва да предложи и евентуални промени в тази политика за избегване или поне смекчаване на неблагоприятни изменения и пренасочване към благоприятно развитие в желана посока. Хоризонтът на такива краткосрочни прогнози следва да е поне една година и още по-добре - две-три години, за да има възможност да се пренасочи икономическата политика. Прогноза, която се променя през няколко месеца или е с хоризонт от 1-2 месеца, е безполезна, защото лишава политиците от възможност да реагират и дори е вредна, защото ги обръква.

Прогнозистите трябва да се ръководят само от фактите. Не бива да се стремят непременно да се харесват на началниците си. Със сервилни прогнози не се помага на ръководителите на ЕС и на страните членки да оценяват действителните резул-

се растежът през 2013 г. да е само от нетен експорт, при нулев принос на вътрешното потребление и запасите. Това не е реално. Едва ли може да се очаква такъв принос на нетния експорт, защото, първо, вътрешният стокообмен в ЕС трудно ще расте поради стагнация на производството. Търговските дефицити на по-бедните страни членки не могат да поемат повече излишците на богатите страни. Второ, не може да се разчита на забележим прираст на износа от ЕС към трети страни. Най-големите търговски партньори на ЕС са САЩ, Китай и Япония. През 2011 г. износът на ЕС за Китай е бил 1904 млрд. щатски долара, за САЩ - 1497 млрд. дол. и за Япония - 788 млрд. дол. При очакван прираст на БВП в САЩ през 2012 г. 2,1%, за 2013 г. се прогнозира 2,3%, т.е. почти същият. При очакван прираст на БВП в Китай през 2012 г. 7,7%, за 2013 г. се очаква същото. При очакван прираст на БВП в Япо-

Таблица 2. Две прогнози на Европейската комисия за 2012 г.

Показатели	Прогноза от 2011 г.	Прогноза от 2012 г.	Разлика в % пункта
Прираст на БВП - %	0,6	-0,3	-0,9
Прираст на частното потребление - %	0,4	-0,6	-1,0
Прираст на публичното потребление - %	-0,2	0,0	+0,2
Прираст на инвестициите - %	0,8	-2,2	-3,0
Увеличение на заетостта - %	0,1	-0,4	-0,5
Безработица - % от раб. сила	9,8	10,5	-0,7
Публичен дълг - % от БВП	84,9	86,8	-1,9
Принос на вътр. търсене за прираста на БВП - % пункта	0,3	-0,7	-1,0
Принос на запасите за прираста на БВП - % пункта	0,0	-0,5	-0,5

Източник: European Commission, European Economic Forecasts, Autumn 2011 and 2012.

Пояснение: Първата прогноза е публикувана през ноември 2011 г., а втората през ноември 2012 г.

приноса на публичното потребление, на инвестициите и на запасите. Същото важи и за крайното търсене - при очакван отрицателен принос през 2012 г. с 0,3 процентни пункта, за 2013 г. се прогнозира положителен принос от 1,4 процентни пункта.

Ако трябва да обобщя, за 2013 г. очаквам в най-добрия случай нулев растеж на БВП в ЕС. Не изключвам дори спад между 0,5 и 0,7%.

премине в рецесия през 2013 г. и е трудно да се прецени колко продължителна ще е тя. Ако се възприеме още сега стимулиране на производството и заетостта, е възможен бавен обрат към оживление. Десните европейски политици обаче не са узрели за такава промяна в икономическата политика.

Стагнацията и дори възможната рецесия през 2013-2014 г. предопределят влошаване на

Искам гумата

Читателят преги всичко

www.duma.bg

Лошо ли беше при социализма?

Само преги 23 г. нямаше бедност, работникът беше осигурен, на почит и редовно си получаваше заплатата

АЕЦ "Козлодуй" или Първа Атомна също е "рожба" на епохата на социализма, макар днес това обстоятелство да се подминава с мълчание

Хасан ХАСАНОВ, с. Горна кула, общ. Крумовград

Защо забравихме толкова бързо за хубавите неща при социализма? Днес новоизлюпените политици по медиите толкова лошо обрисуват социализма, изкарват го едва ли не по-черен от дявола. И кои са те, дете им възстановили големи имоти от реституцията, които техните предци са заграбили от залька на бедния народ, от залька на работническата класа и в момента техните поколения влязоха в българския

парламент, гласуват закони, които им е удобно за тях.

Аз съм роден през 1942 г. в бедния Родопски край. Като дете съм изпитвал немотията и недоимъка, след военните времена, купонната система. Тогавашното правителство се принуди да събира облигационни заеми от населението, които впоследствие бяха възстановени.

През 1952г. в тогавашна Крумовградска околия се организира пионерски лагер в с. Попско, Ивайловградско. Околийският съвет задели от своя оскъден бюджет средства за

пионерския лагер. Ние, бедните чедра на Родопска планина, хапвахме, дете се казва хляб, печен във фурна, щото в повечето домове си ядяхме царевичен хляб.

Страната започна силно да се развива, бедността в Родопския край беше ликвидирана, защото имаше работа навсякъде по големите строежи - язовир "Студен кладенец", язовир "Кърджали" и "Ивайловград", Оловно-цинковия завод, родопския минен басейн. При социализма на почит бяха труженникът от полята и работникът

от заводите, фабриките и строените.

Какво е в настоящия момент - работникът е най-унизеният, с неизплатени навреме заплати и осигуровки. При социализма ние редовно си получавахме заплатите и бяхме осигурени, дори спестявахме, имаше почивни станции, където на минимални цени си отпочивахме.

Сега се говори за интеграция на ромското малцинство. При социализма и за тях имаше работа, те се грижеха за чистотата на градовете и работеха във селското стопанство

като животновъди и като каруцари и много млади придобиха професии като стругари, шлайфисти, трактористи, шофьори и др. Повечето от тях си бяха построили модерни хигиенични домове.

При социализма имаше един девиз: "Грижата за човека, първостепенна задача на партията". Имаше безплатна медицинска помощ, безплатно образование.

Пита се сегашните управници за 23 години какво са направили за човека и в името на човека?

Апел

Помощ за обществените кухни

телност и малко помощ, което е във възможностите на богатите, фирмите, магазините и фабриките. Те, вместо да хвърлят хранителните продукти с почти изтекъл срок - месни, млечни и др., по-добре да ги даряват на обществените и социални кухни и трапезарии. Хуманно е за коледните празници и Нова година и те да почувстват, че са хора, а не животни. Да ги зарадваме, за да ни благодарят за човешкия жест и за дадената помощ от богатите. Редно е и държавата да помолит и задължи богатите да отделят от своите богатства и от милионите, спечелени от тези бедни хора и от държавата.

Публично известно е, че Европейският съюз всяка година ни отпуска за бедните българи по около 50 млн. евро за хранителни продукти. Тези храни, раздавани от

социалното министерство, БЧК и Министерството на земеделието и храните, изчезнаха и бедните българи въобще не разбраха къде отидоха, но богатите фирми взеха милионите. Голяма част от тези храни бяха препродадени, откраднати или остават да плесенясват по складовете, защото няма контрол и всичко става по "български". Редно е хилядите тонове фасул, брашно, макарони, вафли и др. да се насочат и към обществените кухни за хилядите бедни и страдащи хора, които са ядрото на нашата нация. Правителството и държавата трябва реално да покажат, че се грижат за своите граждани и че правят нещо реално за тях. Вярваме, че всички ще проявят човечност и държавност. Бог да пази България!

Д-р Кирил ТАНЧЕВ, София

Тази зима в България ще функционират 134 обществени кухни и трапезарии. Те ще раздават храна на бедните, инвалидите, пенсионерите, социално слабите, самотните и хората, изпаднали в беда и риск. За съжаление храната се състои от един черпак супа, която е крайно недостатъчна да се нахрани

човек, и то за един ден?! Затова от името на тези гладувачи, страдащи и мизерстващи хиляди хора се обръщаме към богатите бизнесмени, фирми, фондации, молове, супермаркети, вериги от магазини и др., разбира се, и към правителството, да помогнат с каквото могат. Иска се малко милосърдие и състрада-

Дилеми

Какво ни гонесе демокрацията

За миналото преди повече от 23 години и по-точно за участието ни под егидата на СССР в СИВ и Варшавския договор е говорено и писано немалко. Вероятно и в бъдеще ще продължават да се водят ожесточени полемики и спорове за плюсовете и минусите вследствие на тогавашните исторически събития.

Но един е неоспоримият факт, който не може да се оспори от най-злостните врагове на Съветския съюз и социализма, това, че България и бившата ГДР във всяко отношение бяха "галените деца" на СССР, за което както приятели, така и врагове ни завидваха.

Работил съм повече от 30 години само в пристанище Лом и повече от известно ми е каква търговия е извършвана само през него между двете държави - огромните 5 млн. тона вносни и износни товари в годишен аспект. Пристанище Лом беше най-цветущото българско пристанище на Дунав, което, образно казано, се пукаше по шевове от стоки. Денонощно крановете, на брой 24,

не спираха да работят, механизацията се задъхваше и в крайна сметка докери, механизатори и ръководен състав се трудеха повече от нормалното. Когато хората не достигаха, се налагаше армията от Ломските казарми да се притичва на помощ.

Какво стана с идването на демокрацията?

Първо, ликвидира се комбинатът в Кремиковци, за което се унищожи и основната част на превозите между България и Русия по р. Дунав и Черно море. После с разпадането на ТКЗС западна и производството на селскостопанска продукция и от основен производител и износител днес ние внасяме такава от съседите си.

Целият идиотизъм на новото време е, че се ликвидирахме като селскостопанска и отчасти като промишлена държава. Това беше времето на капиталистическата самоликвидация на България под егидата на СДС, от която и днес страната ни боледува и не можем да се оправим.

Снимка: Благоевста ЦВЕТКОВА

Много от селата се обезлюдиха и жителите им станаха градски гастарбайтери. Днес тези, които не заминаха на гурбет по чужбина и остана в България, увеличават броя на безработните, достигащ до 400 000 човека.

Ето в кратко и в общи линии какво ни донесе новото време. Редно е накрая да си зададем въпроса - при хипотетично разпадане на ЕС, ще се оправим ли или ще бъдем една от пропадналите страни в света.

Георги АСЕНОВ, Лом

Предизборно

НАУКАТА В ПРЕДИЗБОРНАТА ПРОГРАМА НА БСП

Безспорна истина е, че лявото, прогресивното винаги се е борило срещу статуквото. Науката е моторът на тази борба, а резултатът - непрекъснато развитие и усъвършенстване на човешката цивилизация.

БСП се явява естествен съюзник на науката и е заинтересована от създаването на благоприятни условия за развитието ѝ, независимо дали е на власт или в опозиция.

Защо ГЕРБ и в частност Симеон Дянков водят геноцидна финансова политика срещу българската наука? Предишно ясно е, че тя е разработена и заповядана за изпълнение отвън.

Новите господари нямат интерес от успешни фундаментални разработки извън техните научни центрове. Теоретичните изследвания на нашите философски и икономически научни институти, които разкриват, че недъзите в нашето общество, особено убийственото обедняване, не се дължат на субективни фактори, а на провалилия се неолиберален модел на икономическата и социалната система, която се осъществява у нас през последните 23 години, никак не ги устройва. Затова по-добре да ги няма.

Сега, когато Националният съвет на БСП разработва предизборна управленска програма, много е важно частта за българската наука да бъде самостоятелен раздел. Да изразява ясно и убедително отношението на партията към българската наука, че то не е конюнктурно. Да е конкретна, реално изпълнима и да удовлетворява в максимална степен потребностите от възстановяване и развитие, осигуряване на достойно заплащане на научния труд, квалификация и развитие на научните кадри.

От научните институти и ВУЗ трябва да се изисква изследователската тематика да бъде в максимална степен съобразена с потребностите на икономиката, духовното развитие на хората и особено на младото поколение. Успешно да се противодейства срещу обезбългаряването и масовото опростачване.

Всичко това трябва да убеждава българския учен, че, подкрепяйки БСП на изборите през 2013 г., той гласува за собственото бъдеще и за доброто бъдеще на българската наука.

Ст.н.с. д-р Асен ГЪШЕВ, Пазарджик

□ Позиция

АЕЦ „БЕЛЕНЕ“.

ЗАЩО?

В ПОМОЩ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ДИСКУСИЯ ПО ПРЕДМЕТА НА ПРЕДСТОЯЩИЯ РЕФЕРЕНДУМ

29. ОСНОВНИЯТ АРГУМЕНТ, ИЗТЪКВАН НАЙ-ЧЕСТО ОТ ПРЕМИЕРА, Е ЗА ЦЕНАТА - 22 МИЛИАРДА ЛЕВА. ТАКАВА ЛИ Е ВСЪЩНОСТ ТЯ?

Всяка лъжа, повторена много пъти, се възприема като истина. От друга страна, многократното отлагане на проекта неминуемо води до оскъпяване.

Противниците на АЕЦ „Белене“ съзнават, че, пречейки на реализирането на проекта, той се оскъпява във времето толкова много, че може да стане неприемлив. Друга група в споровете пък разчита именно чрез сегашните сложни игри около проекта да се оскъпи същият дотолкова, доколкото биха извлекли по-голяма финансово изгода със своето участие и посредничество.

Първоначалната цена, заложена черно на бяло в документите, бе почти 4 милиарда евро (3.997 млрд. евро). Последните изчисления на ескалацията на цената през годините и предложението от руска страна в преговорите оскъпяване доведе до цена под 6,3 млрд. евро. Същата е цитирана и от премиера Бойко Борисов. И така - това е най-евтиният проект на АЕЦ в света. Измислената и многократно повтаряна цифра 22 милиарда лева е груба манипулация. Но е истина, че продължаващото отлагане на проекта със сигурност ще надхвърли и последната цифра от 6,3 милиарда. При вариант „частен инвеститор“ вече бе

посочена цена 8 млрд. евро, защото този частен инвеститор бе заложил лихва по кредита от цели 6%. Оскъпяването над 3,997 млрд. евро се получава от две неща - ескалацията на цените всяка година, по които се водиха най-трудните преговори и от лихвите по кредита. Точно заради тези два компонента се разработиха варианти, модели. Най-неблагоприятен е вариантът, ако плащането по време на строителството става със 100% кредит. Тогава дългът по главницата се увеличава. Възможно е лондонската банка HSBC да е достигнала и до ценово равнище над 11 млрд. евро, но това е само един от многото варианти и очевидно най-неблагоприятен, неприемлив и е безсмислено въобще да се дискутира. Той би се получил при залагане на над 8% лихва, над 5% оскъпяване, без гратисен период и т.н. Проблемът е, че премиерът Борисов взе на въоръжение в позицията си само този вариант, а населението в България въобще не бе запознато с останалите, които в зависимост от кредита, лихвата и ескалацията през годините могат да бъдат 5,56 млрд. евро, 6,3 млрд. евро, 7,0 млрд. евро!

30. КОГА ЩЕ СЕ ИЗПЛАТИ ТАКЪВ ПРОЕКТ? ЗАЩО СА ТОЛКОВА ПРОТИВОРЕЧИВИ АРГУМЕНТИТЕ „ЗА“ И „ПРОТИВ“?

Нееднократно, включително и от чужди консултантски фирми, е

www.duma.bg

Мисия Брюксел

Алфред Нобел и Бистришките тигри

Георги ГОТЕВ

Добре, че ЕС взе Нобелова награда, та цяла България видя какво шоу прави българският премиер Бойко Борисов на международен терен. Аз съм гледал как Борисов джитка с джипсеса си по много други поводи, сега го видяха всички.

Веднъж направих цяла серия снимки. На една среща на Европейската народна партия, на която му се беше паднало място до тогава новоизбрания премиер на Португалия Педро Пасуш Коелю, Борисов непрекъснато си пипаше тъчскрина и нито веднъж не погледна към другарчето до него. Пасуш Коелю, който тогава беше новобранец на подобен форум, гледаше необщителния си съсед под вежди.

Иначе Борисов владее малкия разговор с премиери от големи футболни сили. Бас държа, не е знаел, че Пасуш Коелю е сънародник на Кристиано Роналдо. Докато премиер на Испания беше Хосе Луис Сапатеро, Борисов го тупаше по гърба, провиквайки се „Меси, Меси!“ Няма значение, че Сапатеро не е фен на Барса, или че Меси не е испанец. Борисов си е осигурил имидж сред колегите си държавни и правителствени ръководители на ЕС на човек, способен на огромна саможертва, защото пропуска вълнуващи футболни дербита, за да ходи на срещи на върха, които са му ужасно скучни.

По време на срещата на 28 юни се играеше мачът Германия-Италия. Борисов беше убеден, че лидерите ще наредят програмата така, че да гледат мача. Не би. Да не говорим, че на Борисов не се сбъдна прогноза и не успя да се подмаже на Меркел, както беше решил, защото Германия загуби. С технократа Марио Монти Борисов определено няма приказка. Берлуסקони беше друга бира.

Борисов почти напълно игнорира пресата в Брюксел. По времето, когато все още говореше с журналистите, той се дразнеше от въпроси, свързани със съответната среща на върха, и ни съветваше, ако нещо не сме разбрали, да питаме „президента Ромпой“. Даже има такова видеоклипче в архива на ЕС (bit.ly/sRfRfh).

Имам и една друга история в архива си. Борисов се появява на срещата на върха на ЕС на 8 декември м.г., само два дни след като премиер на Белгия стана Елио Ди Рупо, след рекордната 599-дневна правителствена криза. Виждайки го за първи път, Борисов пита посланика ни дали „този“ не е „педераст“. Не ми го е разказвал посланикът. Тези пикантерии се чуват от достатъчно хора, за да влязат в златния фонд. Посланикът казва, че да, това е новият белгийски премиер социалист, който наистина е гей. Факт е, че Елио Ди Рупо е единственият премиер на страна от ЕС, който не крие, че е гей. Роден в бедно емигрантско семейство, баща му загива в автомобилна катастрофа, когато е на годинка, а майка му е принудена да го даде в сиропиталище заедно с другите си шест деца. Днес Елио Ди Рупо е високоуважаваният гарант на стабилността на Белгия, със сигурност една от най-трудните за управление страни поради федералното си устройство и напрежението между общностите. Бойко Борисов очевидно остава доволен от себе си, макар че предположението му не е плод на чак толкова голяма проникателност. Ди Рупо ходи с папийонка, с много вталени ризи и сака, и си боддисва косата гарваново-черна. Тези външни белези вдъхновяват Борисов да хване шеговито бас, че този „педераст“ е „момиче“...

Имам и други анекдоти за мемоарите си, съхраняват се на сигурно място. Но да се върнем в залата в Осло, където съседът на Борисов - холандският премиер Марк Руте, прави неуспешен опит да го накара да спре да джитка с телефона си. По-рано Борисов е питал и за Руте дали е „педераст“. Бившият ни посланик в ЕС му угодил с обяснението, че „холандците са генетично увредени“. Цитатите е автентични и се използват в правителствените среди, за да се обясни холандската позиция за приемането ни в Шенген. Неведнъж съм констатирал, че някои наши дипломати прибавят до уличен език, не само за да „скъсят разстоянието“ до Борисов, но и за да го брифират по важни международни въпроси.

Лошият пример е заразителен. Цинизмите, използвани от Вежди Рашидов пред чуждестранна публика неотдавна, не могат да бъдат повторени в печатно издание. Поразяващата уста Цветан Цветанов пък тези дни обиди не друг, а президента. Борисов пък каза, че пенсионерите няма да получат надбавки, но и не заслужават такива, защото гласуват за БСП.

Самопровъзгласилите се гурута на българската социология продължават да твърдят, че Бойко Борисов е гений на комуникацията и че ни управлява благодарение на този божи дар. Надареният обаче доста се намръщи на въпроса на Диана Наиденова какво ще прави, когато престане да бъде премиер.

„Не е ваша работа. Аз питам ли ви“, смръщено каза Великият комуникатор.

Естествено, че Борисов няма да пише книга. Но Борисов отново се издаде, че не вижда за себе си опция извън властта. Оттам и опасенията, че няма да я сдаде по нормален, демократичен път. А беше толкова просто да отговори - ще ритам топка с Бистришките тигри.

Съставил Симеон НИКОЛОВ, главен редактор на „Експерт-БДД“

ГЕРБ В Оряхово няма капацитет...

От стр. 11

Като това, че беше отхвърлена докладна на кмета за погасяване на дълговете на обявената в несъстоятелност „МБАЛ-Оряхово“ ЕООД към Вик Враца за сметка на дивидента, който общината получава от водоснабдителното дружество. Една седмица след това докладната беше внесена „на подпис“ и приета - явно е била пусната „машината за убеждаване“. Мога да продължавам с примерите още много, но мисля, че това е достатъчно, за да се разбере как се спазват законите в Оряхово.

□ Има ли община Оряхово спечелени европейски проекти, в кои области? Европейските средства променят ли живота на гражданите в общината (или просто се усвояха едни пари...).

- При новото ръководство на община Оряхово, доколкото на мен ми е известно, няма спечелени голе-

ми проекти по европейски програми. Няколко санирания на детски градини чрез фонд „Козлодуй“, една детска площадка в с. Селановци и това е. Работи се по проектите, на следни от предишното ръководство. Реконструира се историческият музей, реконструкция и ремонт на читалища в гр.Оряхово и с. Селановци, саниране и преустройство на дом за стари хора. За съжаление жителите на община Оряхово по никакъв начин не са почувствали, че са част от Европа. Единственият значим проект за ремонт на пътища, както съм изяснил по-горе, е замрял поради нарушения на обществената поръчка. Според мен сегашното ръководство на община Оряхово просто няма капацитет да промени нещата.

□ На страницата на Агенцията по обществени поръчки има много малко обяви от община Оряхово. Как ще обясните това?

- Това е лесно обяснимо. Просто се правят опити да бъде заобиколен Законът за обществените поръчки и съответните дейности да се възлагат на „правилните“ фирми. Ако направите справка кои фирми са печелили в последните години проектите в община Оряхово, ще разберете защо толкова малко са обществените поръчки. Разбира се, ползват се и всички методи, които се движат по ръба на закона. Като например раздробяване на дейностите, така че да не попадат под обхвата на ЗОП.

□ Според одитен доклад на Сметната палата (одитиран период 1.01.2010 г. - 30.09.2011 г.) участието на общината в търговски дружества не е донесло ползи. Към днешна дата това промени ли се?

- Единственото действащо търговско дружество на община Оряхово за посочения период е „МБАЛ-Оряхо-

во“ ЕООД. БКС-Оряхово отдавна е фалирало. За мен е необяснимо защо не се приенито едно от предложенията община Оряхово да извършва дейностите по сметосъбирането и сметоизвозването чрез създаване на собствено търговско дружество. Между другото предишният Общински съвет прекрати договора с фирмата, извършваща тази дейност на територията на общината, поради това, че за две специализирани машини и за стотици контейнери за боклук същата плащаше около 100 лв. месечен наем. Сегашното ръководство обаче „поправи“ грешката. През лятото без знанието на Общинския съвет е бил проведен конкурс и отново спечелен от същата фирма. В момента съм отправил питане към кмета на общината за това кой и как е определил условията на конкурса, както и договора, който е сключен.

Общество

www.duma.bg

Италия се върна към купонната система

Депутатите си докарват над 20 хил. евро на месец

Ася СТОЯНОВА

В началото на декември италианският премиер Марио Монти обяви на пресконференция обнадеждаващи данни за икономическата ситуация в страната. С нескрито задоволство той посочи, че "спредът" е паднал до под 300 пункта, което е половината от показателите му преди година, когато Монти пое управлението на Италия. Това означава, че Италия започва да си възвръща доверието. С термина "спред" финансовите експерти обясняват разликата в продажбата на ценните книжа, като летвата е доста висока и се взимат за сравнение безрисковите гер-

Октомври 2012 г. - протест на прогавачите в Италия

ра. Все по-голяма част от тях обаче са негативно настроени за бъдещето на страната, коя-

ните голяма част от италианците да са на ръба на мизерното съществуване.

на страната. Към момента безработните в Италия са общо 2,870 милиона. Серията от от-

чайващи данни се допълва и от сведената до минимум покупателна способност. Статистическите цифри показват, че повече от половината домакинства са намалили драстично месечния си разход за основните хранителни стоки. Покупките на плодове и зеленчуци са понижени с 41,4%, на месо - с 38,5 на сто, а на хляба - с 37%. Дори непрекъснатите промоции по празните магазини и супермаркети вече не са така примамливи за обеднелите италианци. Някои области обявиха отпускането на помощи за подпомагането на хората в кризата. Те ще раздават купони, с които бедните семейства ще могат да купуват хранителни продукти или да плащат част от сметките си. Например общината в Бергамо ще отпусне 500 хил. евро за семейства в затруднено финансово положение. Съществуват и организации на доброволни начала, които приготвят и раздават храна на изпадналите в неволя италианци. Те са под ръководството на католическата църква и докато допреди няколко години в тези кухни гощаваха само емигранти, то сега - цели италиански семейства.

За сметка на тях обаче депутати и сенатори получават огромни заплати, допълнения към тях, и ползват много привилегии. Те взимат 3503 евро месечно за разходи, 1331 евро за транспорт, и над 3500 евро за секретарки и сътрудници. В Италия депутатите и сенаторите са над 900. Месечното им възнаграждение е повече от щедро - по 11 283 евро. За сравнение колегите им от Франция получават 6892 евро, испанските депутати - 2813 евро плюс 1800 за жилищен наем, а в Германия по 7009 евро на месец.

Ромина и Маурицио са младо семейство с две деца. От 1995 година имат малка фабрика до Флоренция за текстил и прежда. Разказват с тъга и носталгия за времената, когато са имали годишен оборот от около 1 млн. евро, 25 работници и са произвеждали пет пъти повече от сегашните 70 000 кг месечно. В онези години не са имали възможност за отпуски и почивки заради големите поръчки и многото работа. Сега пак нямат възможност за ваканция, но поради липса на пари. Фабриката все още работи благодарение на няколкото чужди клиенти, които имаме, обяснява Ромина. Но бяхме принудени да съкратим персонала от 25 на 6 души, а оборотът ни за миналата година беше по-малко от 350 хил. евро, допълва тя. Над 60 на сто от доходите на фабриката отиват за данъци и такси, обяснява Маурицио. А ако заплатите на работниците са по 1000 евро, за плащане на осигуровки отиват по още толкова. И двамата се радват, че имат приличен договор с компанията за ел. енергия и за ток дават "само" 2000 евро месечно. Голям удар обаче им нанася преди години дружеството "Екуиталия", което събира дълговете на фирмите и частните лица към държавните институции. Така те са били принудени да теглят кредити и платят не само задължения от 33 000 евро, но и лихвите към главницата, възлизащи на близо 57 000 евро, натрупани за около година. Алтернативата е била да им бъде конфискувана продукцията и машини, възлизащи на много по-големи суми и да спрат работа. Маурицио и Ромина нямат собствено жилище и живеят под наем. Разказват, че отдавна вече са се лишили от всякакви развлечения, не ходят дори на кино, а за ресторанти не си и помислят. Техните цели са да могат да платят заплатите на малкото им останали работници и да си докарват макар и минимални средства, за да поемат грижите за децата си. А на въпроса какви са планове им в бъдеще, Маурицио казва, че не може да си позволи лукса да мисли позитивно за такава.

Маурицио сутрин оправя сметките и върши секретарска работа, а следобед работи на машините

СНИМКИ АВТОРКАТА

От началото на годината затворилите фирми в страната са над 55 000, което означава по около 200 на ден. От тях фалит са обявили 9000, като най-висок е процентът в районите Марке, Ломбардия и Пулия. Производството в страната е спаднало с над 20%.

Според италианския статистически институт безработицата до края на годината ще достигне 10,4 на сто. За 2013 година обаче данните са още по-песимистични с прогноза за 11,4%. Най-критична е ситуацията сред младите. Останалите без работа младежи до 24-годишна възраст са с рекорден за страната показател - над 36 на сто. Това са към 650 хиляди души, което е повече от 10% от младото население

Ромина е една от 6-те работници във фабриката

мански облигации. Допреди няколко месеца понятието се използваше само от икономисти, сега обаче то навлезе и във всекидневието на обикновения италианец. С надеждата за скорошно излизане от обхваналата страната рецесия, хората следят новините около спрета и резултатите от антикризисните мерки на премиере-

то доскоро бе сред водещите европейски икономики. Доста са на мнение, че програмата на Монти ще изведе Италия от рецесията, но каква е цената, която плаща народът? Отчаящо равнище на безработицата, фалиращи предприятия, ниска раждаемост, съкращение на персонал и финанси във всички сфери. Това са причи-

Валентина биоложката, която може да избере и емиграцията

ПРЕДИ ДЕСЕТИНА ГОДИНИ ВАЛЕНТИНА ЗАВЪРШВА С ОТЛИЧИЕ СПЕЦИАЛНОСТ "МОЛЕКУЛЯРНА БИОЛОГИЯ" В ПРЕСТИЖНИЯ ФЛОРЕНТИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ. ПЕЧЕЛИ И КОНКУРС ЗА ДОКТОРАНТ, НО ТАКА И НЕ ГО ЗАВЪРШВА ПОРАДИ ЛИПСА НА ПАРИЧНИ ФОНДОВЕ В УНИВЕРСИТЕТА. ВАЛЕНТИНА Е РАЗВИВАЛА НАУЧНА ДЕЙНОСТ, СВЪРЗАНА СЪС СТЕВЛОВИТЕ КЛЕТКИ В ЧОВЕШКИЯ ОРГАНИЗЪМ, И Е ИЗСЛЕДВАЛА БОЛЕСТИ ПО КОСТНАТА СИСТЕМА. ТЯ Е НА 35 ГОДИНИ, ЖИВЕЕ С МАЙКА СИ И Е ИЗСЛЕДВАЛА БОЛЕСТИ ПО КОСТНАТА СИСТЕМА. ТЯ Е НА 35 ГОДИНИ, ЖИВЕЕ С МАЙКА СИ И НЕМА СОБСТВЕНО СЕМЕЙСТВО. ПО-ТОЧНО НЯМА ПАРИ, ЗА ДА ИМА ТАКОВА. В МОМЕНТА ТЯ РАБОТИ В ЧАСТНО УЧИЛИЩЕ ЗА ПОДГОТОВКА НА НЕЗАВЪРШИЛИ СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ, КАКТО И НА СТУДЕНТИ, КЪДЕТО ВЗИМАТ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ЛЕКЦИИ. НЕТНАТА ЗАПЛАТА НА ВАЛЕНТИНА НЕ НАДХВЪРЛЯ 400 ЕВРО, КАТО ИМА 15 ЧАСА СЕДМИЧНО ПРЕПОДАВАТЕЛСКА РАБОТА. МАЙКА И ПОЛУЧАВА 600 ЕВРО ПЕНСИЯ И С ОБЩИ УСИЛИЯ СИ ДОКАРВАТ ПО 1000 ЕВРО НА МЕСЕЦ. НЕ ПРЕСТАВА ДА ПРАЩА НОВИ И НОВИ ЗАПИТВАНЯ ЗА РАБОТА, НО ВЕЧЕ МЕСЕЦИ НЕ НАМИРА НИЩО. ДВЕТЕ ЖИВЕЯТ В ДВУСТАЕН АПАРТАМЕНТ В ПОКРАИНИНТЕ НА ФЛОРЕНЦИЯ, ЗА КОЙТО ПЛАЩАТ 875 ЕВРО НАЕМ. РАЗБИРА СЕ, СМЕТКИТЕ СА ОТДЕЛНО ПЕРО. СИТУАЦИЯТА НИ СТАВА ВСЕ ПО-ТРАГИЧНА. ВЕЧЕ НЕ МОЖЕМ ДА СИ ПЛАЩАМЕ НАЕМА И РИСКУВАМЕ ДА БЪДЕМ ИЗХВЪРЛЕНИ НА УЛИЦАТА, РАЗКАЗВА ПРЕЗ СЪЗИ ТЯ. ОТДАВНА ЖИВЕЕМ В ПОСТОЯННИ ЗАЕМИ И ХАРЧИМ САМО ЗА НАЙ-НЕОБХОДИМИТЕ ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ. ЛИШИЛА СЕ Е ОТ ВЕЧЕРИ, ПРЕКАРАНИ НАВЪН С ПРЯТЕЛИ, ИЛИ ОТ ЛЮБИМИТЕ И ТЕАТЪР И КИНО. ВЪПРЕКИ ЧЕ ГЛЕДА ПЕСИМИСТИЧНО НА БЪДЕЩЕТО СИ, НЕЙНАТА МЕЧТА Е ДА РАБОТИ В ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА, СФЕРА КАТО ОБЯСНЯВА С ПАТРИОТИЧНА НОТКА, ЧЕ ИТАЛИЯ СЕ НАРЕЖДА МЕЖДУ ПЪРВЕНЦИТЕ В НАУЧНАТА РАБОТА ПО МОЛЕКУЛЯРНА БИОЛОГИЯ. ВСЕ ПАК ОСТАНАЛА И Е НЯКАКВА НАДЕЖДА И ТОВА Е РАБОТА В ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО, КЪДЕТО МИСЛИ ДА ИМИГРИРА. БОЛКАТА И ОБАЧЕ ЩЕ Е ОГРОМНА, ЗАЩОТО "ОБИЧАМ МОЯТА СТРАНА, КУЛТУРАТА НИ И ВСИЧКО ТУК", СПОДЕЛЯ ВАЛЕНТИНА.

Култура

Изложба на младата художничка Лена Костадинова в столична галерия

очаквайте

„Арабеск“ представя „Лешникотрошачката“

Танцьорите ще поднесат празнично и фантасмагорично зрелище за малки и големи

Балет „Арабеск“ представя своя коледен спектакъл „Лешникотрошачката“.

ято заедно със сценографа Борис Стойнов, художника Цветанка Петкова-Стойнова и танцьорите на „Арабеск“ създава празнично, приказно и фантасмагорично зрелище за малки и големи.

В ролята на Мари ще видим Даниела Иванова и Марина Попова, на принца - Валери Миленков и Васил Дипчиков, на братчето на Мари Фриц-Филип Миланов. В магьосника Дроселмайер

се превръща Асен Наков, а в една неочаквана роля, на принцеса Мишонка - Мариана Крънчева.

Премиерата на „Лешникотрошачката“ е на 18 декември 1892 г. заедно с операта на Чайковски „Iolanta“ в театър „Мариински“ в Санкт Петербург.

Красотите по течението на Дунав през обектива на шестима фотографи

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Изложбата „Пътешествие по Дунава“, подредена в партерното фойе на Националния дворец на културата до 31 декември, съпътства празничния новогодишен концерт под наслов „Музика, родена по течението на Дунав“ и ни води на фоторазходка по протежението на тази красива и внушителна река.

акцентира върху темата за Дунав, припомни австрийският посланик Герхард Райвегер и сподели, че следващото - през април 2013 г., ще бъде посветено на мостовете между времето, хората и изкуството.

Дунав за нас има особен смисъл - не само днес заради Дунавската стратегия, но и в исторически план, подчерта посланикът на Румъния Антон Пъкурецу. Като отбелязва, че много български исторически личности са живели в Румъния и често са преминавали реката в двете посоки.

Специални благодарности организаторите на Новогодишния музикален фестивал изказаха към WWF за предоставените изключителни фотографии в изложбата, която вече е гостувала в Русе, Силистра, Бургас, Видин. Веселина Кавръкова, програмен ръководител в

Световната природозащитна организация, припомни, че Дунав със своите почти 3000 км е една от най-големите международни реки, минава през 10 държави и животът на много хора е тясно свързан с нея. Шестима изтъкнати фотографи от Румъния, Франция, Австрия и България са автори на 39-те снимки в изложбата, сред които и нашият известен майстор на фотокамерата Александър Иванов.

кратки

Снежана Петрова реди „Кристалите на Крион“

За втори пореден път в София гостува художничката Снежана Петрова. Този път нейната провокация е насочена към езотеричното и мистичното, вдъхновена от символите „Кристалите на Крион“.

Книжовна премиера

Издателство „Кралица Маб“ и Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ представят книгата „Оглушително бяло“ от Евгения Иванова.

Ваня Костова и Боян Михайлов докоснаха сърцата в зала „България“

Надежда УШЕВА

Ваня Костова и синът й Боян Михайлов подариха на своята публика в зала „България“ една наистина вълнуваща и запомняща се вечер.

изпя песните „Родино“, „Танцувай за мен“, „Какво е любовта“ в компанията на Роси Кирилова, която беше една от гост изпълнителките на концерта.

който с Ваня изпълниха любими песни от времето на „Тоника“.

Не липсваха и нови песни, някои от които прозвучаха за първи път. Те са посветени на хора с големи сърца. На герои на нашето време, които са направили добрини, но остават незабелязани, каза Ваня Костова, представяйки песните „Три монети доброта“, „Самаряни“ отново на композитора Валери Костов.

Ваня освен с английския си глас, стопли публиката и с любов... с голямото си сърце, което се усещаше във всяка нейна песен.

Advertisement for 'Юношески Комитет' (Youth Committee) featuring a large photo of a man in a hat and a list of names. Text includes 'КООРДИНАЦИОННИЯТ СЪВЕТ „БЪЛГАРИЯ - РУСИЯ“ ПРЕДСТАВЯ' and 'ЮНОШЕСКИ КОМИТЕТ'.

Footer with logos for sponsors like 'Pera Impress', 'COTBI', 'BPK', and 'Bulgaria Air', along with event details: 'дата 17.XII.2012 понеделник - Народен театър „Иван Вазов“ - начало 19 часа'.

□ Култура

www.duma.bg

Документална филмова реабилитация на истината

19-и фестивал на българското документално и анимационно кино „Златен ритон“

Олга МАРКОВА,
доктор на кинознанието

С богата и твърде разнообразна както в тематично, така и в художествено-стилово отношение програма от над 80 творби, създадени през последните две години (някои от които показани в Пловдив за първи път) предюбилейният 19-и фестивал на българския документален и анимационен филм категорично защити своето реноме на единствения у нас значим форум на неигралното екранно изкуство. Всекидневно пълната зала в изискания, коледно украсен „Новотел“ бе доказателство за повишения интерес към този вид кино. Мнозина от зрителите оставаха след прожекциите, продължавайки да коментират разгорещено филмите; дори посещаваха сутрешните дискусии, на които се обсъждаше продукцията, показана предишния ден. Фестивалната атмосфера бе делова и плодотворна.

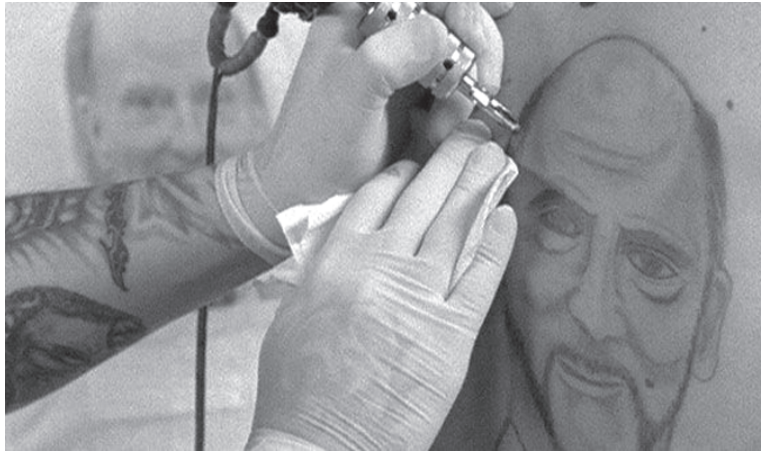
В селектираната конкурсна програма се състезаваха 61 документални и анимационни филма, от които - 15 дебютни. Някои от тях бяха завоювали вече международно признание, в очакване на нови зрителски фаворити в родината си. На този факт би трябвало да обърнат внимание ръководствата на телевизите у нас, за да предвидят своевременно ефир за излъчването на повечето наистина качествене, а не комерчески или конюнктурни творби.

За разлика от нашето игрално кино (да не говорим за телевизионните сериали, рекламирани до припадък!) съвременната ни документалистика действително откликва своевременно и отговорно на най-наболели обществени проблеми, вълнуващи всички ни: цената на човешкия живот и грижата за него („Последната линейка на София“ на Илиян Метев), апатията спрямо хищното унищожаване на природата и нейното осребряване и бетониране („Заличаване“ на Малина Петрова), неприемането на околния свят, довело едно семейство до пълното му дистанциране от него („Който тръгнал е сам“ на Ралица Димитрова и Пламен Герасимов, завоювали Специалната награда на журито), нелепия „преход“ у нас, който няма край („Преходни истории“ - сценарий: Асен Владимирова, режисьор: Елдора Трайкова). Може би тъкмо затова изискванията ни към този вид остра съвременна публицистика са най-високи. На сценарно ниво и първият, и вторият филм даваха заявка за по-аналитична, по-емоционална кино-реализация, каквато ни завеща Юри Жиров с цялото си безапелационно творчество.

Ще се опитам да набележа основните тенденции, които се очертаха в конкурсната програма тази година. Докато на предишния фестивал като главна, водеща тема се наложи цивилизационният избор на България, все още обитаващ родина, която очевидно е мащеха за него, сега тематично-художествените търсения бяха доста по-пъстри. Ще започна с най-близкия до моето мислене подход, който условно бих назовала романо-белетристичен, познат от редица филми на Иван Мла-

денов, от „Търпението на камъка“ на Константин Бонев, от „Изгубени в затворената линия“ на Константин Занков. За мен той е много важен и за бъдещото развитие на документалното кино с изследователската си мисия за проникване в неподозирани пластове на нашата народопсихология. С него направи впечатление и предизвика сериозен размисъл 74-минутната документална творба с чудесното заглавие „Вляво от пътя Лондон - Калтута“, за който Михаил Мелтев получи наградата за режисура. Това своеобразно носталгично пътуване към настоящето доказва отново колко успешен е художественият резултат, когато сценарист (Влади Киров), режисьор (М. Мелтев) и оператор (Емил Пенев) са работили в синхрон, старайки се да открият своеобразния профил на общността в едно обикновено българско селище (Тополовград), намиращо се встрани от магистралата... от съвременната глобализация. Деликатно, ненадрапчиво камерата потъва в този свят, населен с потомци на бежанци от Беломорска Тракия и Македония; в една колоритна, почти забравена от Бога минивселена, която сега тлее, въпреки богатата ѝ история. Същият подход е налице и в почти едновременно увлекателен и същевременно дълбоко емоционален филмов разказ „Манчестър Юнайтед от Свищов“, с който актьорът Стефан Вълдобрев успешно дебютира в документалното кино, подпомогнат от оператора Крум Родригес. С присъщи тъкмо на този вид средства той ни убеждава в смисъла на една странна, дори нелепа човешка мечта: да бъдеш кръстен на любимия си отбор, поточвайки ни в света на обикновен строителен работник с цялото му колоритно обкръжение. Постепенно на екрана оживява органичен колективен портрет на днешна България с нейните лутащи се в различни крайности обитатели. Разочаровани от безкрайния, безмозъчен преход, осребрен от търгаша и политици, те духом живеят в мечтите си. Същата атмосфера на разочарование, покруса и апатия ни предлага „Преходни истории“ на Елдора Трайкова, която е избрала любовитно място на действието: гараж, превърнат във фризьорски салон. В него клиентите излизват натрупаната в душата им горчивина от всичко онова, което разби надеждите и очакванията ни след 1989 г. На тази творба ѝ бе необходим по-голям режисьорски размах, за да напусне констативността и да навлезе в по-задълбочен размисъл за причините, довели до катастрофалния ни преход.

Втората тенденция е свързана с един нов, ироничен, някак дистанциран и в общи линии светъл поглед върху заобикалящата ни действителност, изразяващ мирогледа на едно по-младо поколение към съдбоносни за нацията ни личности, събития и ситуации, какъвто видяхме в „Момчето, което беше цар“, удостоен с голямата награда „Златен ритон“ за документален филм, 2012 г. Тук вече - с познатата ни от дебюта на режисьора Андрей Паунов „Георги и пепелурдите“ (обходил над 80 фестивала и спечелил 13 междуна-

„Момчето, което беше цар“ взе голямата награда „Златен ритон“ за документален филм, 2012

„Нашата стока е най-голямата реклама!“

родни отличия) и от „Проблемът с комарите и други истории“ (с 19 награди), своеобразна остроумна, ситуационно изобретателна стилистика, изпъстрена с точни, интригуващи детайли, сме ввлечени в 90-минутно забавно филмово приключение, разкриващо как миналото преследва настоящето, фактът се изправя срещу фикцията, а митът влиза в единоборство с реалността. Пред очите ни е удивителната история за Симеон Саксбургготски: от изгнаническото му детство на момче-цар, през славното му завръщане като министър-председател, до категоричния политически провал в един от най-големите експерименти на демокрацията в наши дни. Въпреки мудното, някак лениво действие авторската позиция е защитена убедително: чрез съпоставки, паралели, аналогии и инсказателност става дума за момчето, което беше и си остана Никой. Подобен ведър подход към героите и действията им долавяме и в 79-минутната творба „Правилата на ергенския живот“ - талантлив дебют на Тонислав Христов (завършил режисура в Хелзинки) в пълнометражното документално кино. Позволявам си да споделя, че неговата заявка пред Националната комисия бе най-добрият сценарий, който съм чел, представен изключително прилежно и изчерпателно и одобрен единодушно от всички. В него бе очевидна ясна творческа концепция, изложена от първо лице, единствено число като интимна изповед. Драматургията предлага модерна амалгама от игрално, документално кино и реалити, в която режисьорът снима себе си и трима свои приятели, регистрирайки опитите им да срещнат истинската любов във Финландия, където живеят от години. Интригуващото повествование (за съдбата на младежите - емигранти на прага на тридесетте, преживе-

ли вече любовно разочарование, но вместо да изпадат в отчаяние и негативизъм, заедно се опитват да намерят верния път към стойностната любов) е излято във формата на романтична „драмедия“, както я наричат самите автори. Този рядък тип кинодраматургия, наградена на фестивала „Златен ритон“, се хареса и на публиката, която явно идентифицира своя опит с преживяванията на героите.

Тревожният, бих казала трескав поглед, отправен към всеобщата в нашата страна ситуация на разпад на обществото и крушение на ценностите, е характерен за третата, много съществена тенденция в съвременното ни документално кино. Тя се изяви красноречиво в най-провокативния и най-дискутиран по време на форума филм - „Който тръгнал е сам“, завоювал Специалната награда на журито. В течение на 74 минути, по изключителен кинематографичен начин, без авторска намяса, режисьорката Ралица Димитрова и операторът Пламен Герасимов проследяват всекидневието на едно четиричленно семейство, заложило единствено на развитието на Духа; самоналожило си изгнание в различността, шокираща консервативното българско общество, на което то не желае да се хареса. Става дума за избор на живот извън матрицата с всичките му драматични последици; за усвояване на нови територии извън педагогиката; за различна екзистенциална философия; за многопластова реалност, далеч от нашата. Несъвместимите знаци и културни модели през цялото време на прожекцията привличат и отблъскват зрителя, стъпсан от извода, че децата винаги изкупват грешките на родителите си. Патология или екзотика? Или просто необикновена човешка история, встрани от Голямата история и някак срещу нея, която звучи нестандарт-

но, на границата с клиничното. Затова на пресконференцията отбелязах, че за мен това е кино за пораснали хора, които на екрана не търсят само себе си...

Една от най-важните функции на филмовата ни документалистика е стремежът към осветляване на неизвестни територии от нашата история, за да се реабилитира истината за нея като „Горяни“ (в две части по един час) на Атанас Киряков за първата въоръжена съпротива в Източна Европа срещу комунистическата диктатура, която до ден-днешен не се изучава нито в училищата, нито в университетите; „Спасеният град“ на Явор Бобев - безспорно свидетелство за героично събитие, извършено от шепя български смелчаци от екипажа на парахода „Княгиня Мария-Луиза“, останали завинаги в прегръдката на морето при изпълнение на своя дълг на 30 май 1941-а, за да я има Пирея, както и за примера на капитан Томов, защитавали правото ни на национална гордост; „Случайни гости от случаен влак“ на сценарист-режисьора Антоний Дончев и оператора Иван Тонев за съдбата на руските бежанци у нас след болшевишката революция от 1917 г.

Специално внимание заслужават и документалните портрети „Филмова орис“ на известния ни режисьор Никола Корабов и на оператора Иван Тонев, фиксиращ майсторски състоянието на човешкия Дух в неговото календарно Време; „Стоичков“ на Борислав Колев; „Хубен рисува пари“ - пръв пълнометражен документален филм на Георги Тенев; „Иван Радоев“ (в две части, по идея на Боян Палазов) на Анна Горанова и Георги Чолаков; „Човека и народа“ на Светослав Овчаров. Цялостната картина на съвременната ни документалистика се обогатява и разширява с творби като „Загадката „Веда Словена“, наградена от СБФД (сцен. Борис Христов, реж. Анри Кулев, опер. Светла Ганева); „Дългият път на крокодила“ на Панчо Цанков; „Нашата стока е най-голямата реклама!“ на Ралица Димитрова и Пламен Герасимов; „Татко снима мръсни филми“ на Йордан Тодоров; „Freedom2dance“ - документален дебют на младата журналистка Ина Сотирова.

Финалният акцент ще поставя върху анимацията. След дълъг период на застой сега фестивалната програма откри една нова смяна от млади търсещи творци, за която тепърва ще се говори. Сред 22 анимационни продукции със „Златен ритон“ бе удостоен „Баща“, по сценарий на Иван Богданов и Фил Мълой. Режисьорът на този документално-анимационен филм Ив. Богданов (завършил Художествената академия в Ротердам и многократно награждаван) майсторски реализира на екрана един несъстоятел се и невъзможен диалог между дете и баща. Тук реалността на живота е обърната наопаки: похват, присъщ на мисленето на младите хора. И „въпреки това“ вълнува. Удоволствие за всички възрасти поднесе 10-минутната чиста анимация „Пианистът“ на сценарист-режисьорите Ася Кованова и Андрей Кулев. Тази изискана романтична творба (спечелила наградата на Гилдията на кино-критиката към СБФД) за мечтата, наречена любов, потопява зрителя във вълнуваща баладична атмосфера, която го „хваща за гушата“.

АМЕРИКАНСКА КРЪСТОСЛОВИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	

РЕЧНИК: Okmog, „Осрам“.

СКАНДИ

ВИД КРЪСТОСЛОВИЦА /МН.Ч./	ДЕПАРТАМЕНТ ВЪВ ФРАНЦИЯ	НЕЧЕТНО ЧИСЛО	ФИБИ ЗА КОСА	ПРАВДА
КЛАВИШНИ МУЗ.ИНСТРУМЕНТИ	ЖИТЕЛИ НА ОСТРОВИ	ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ		
ПОЛСКИ ПОЕТ			ГЕОМЕТРИЧНА ПРАВА	
СТАРИ РУСКИ САМОЛЕТИ		ГРАД В САЩ, ОКЛАХОМА	ЖЕНСКИ ПЕВЧЕСКИ ГЛАС	ЧАСТИ ОТ ОПЕРА
			ЧАСТ ОТ ИГРА НА КЪРЛИНГ	
НАКЪДРЕНИ ЗАВЕСИ				
ЕЛ. ЛАМПА С ДВА ЕЛЕКТРОДА			КОРЕЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА	БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОР И ПИАНИСТ /1911-1971/
ГРАД В СЛИВЕНСКА ОБЛАСТ				
СТРЪМНИНА			ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ „ГОЛЯМ ГАЛЪВНИК“	НЕМСКИ ФИЗИК И ХИМИК
			ОПЕРАТА ОТ П.ХАДЖИЕВ	РЕКА В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА
ЖЕНА, БОЯДИСВАЩА НЕЩО	ГРАД В КАЗАХСТАН	ПРЕДНИНА ПРИ СЪСТЕЗАНИЕ		
ПРИТОК НА РЕКА ДУНАВ		НАШ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР /1939-2009/		
ЧОВЕК, КАРАЩ СКИ			ЯПОНСКИ КЛАСИЧЕСКИ ТАНЦ	

РЕЧНИК: Ава, Агър, Диеп, Енд, Орн.

Думите се попълват последователно, като се разделят от тъмни квадратчета, които вие трябва да поставите. Цифрите в скоби показват техния брой:

ВОДОРАВНО:

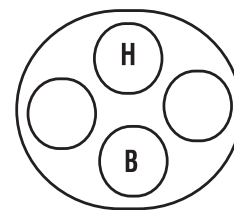
- 1.Български цар-Населено място-Драма от С.Альошин/2/.
- 2.Портативни радиоприемници-Колбас/1/.
- 3.Стари руски самолети-Електронна лампа с 8 електрода-Разговори/2/.
- 4.Корейска мярка за дължина-Персийски бог на злото-Израелски писател /"Скритият дар"/-3/.
- 5.Стари немски мотоциклети-Отрицание-Буен кон-Китайска мярка за площ/5/.
- 6.Героиня в едноименен роман от Ш.Бронте-Продълговат зеленчук/3/.
- 7.Стар руски литературен вестник-Сбогом /итал./-Мярка за тежина - Електронно-изчислителна техника/съкр./-4/.
- 8.Великани, гиганти-Кухненски съд/2/.
- 9.Благотворително дарение-Народност в Камбоджа-Ферма за добитък в американските прерии/4/.
- 10.Вреди-Нота-Фирма за немски осветителни тела-Град в Унгария/3/.
- 11.Испански благородник-Създатели, творци-Старо административно деление в Гърция/2/.
- 12.Автомобилно състезание-Основен вид храна-Място в магазин за излагане на стоки/2/.

ОТВЕСНО:

- 1.Наш вестник-Вид бурен/1/.
- 2.Легендарен прабългарски хан-Наша погруппа/1/.
- 3.Шахматен термин-Новина-Прочут латвийски шахматист /2/
- 4.Департамент Във Франция-Древно туркменско племе/4/.
- 5.Превръщане на кислорода в озон/2/.
- 6.Герой в пиесата "Мигове от живота" на У.Сароян-Свидетелство за награда в състезание/3/.
- 7.Размери на заплащания-Български телефони/3/.
- 8.Обогатител на почвата-Войсково подразделение-Карта за игра/3/.
- 9.Период от време-Град в Нигерия/2/.
- 10.Сръбски телевизори-Някакво определено място/2/.
- 11.Опера от Дж.Верди-Генералният директор на БНР/1/.
- 12.Десен приток на р.Дунав-Герой в оперетата "Дъщерята на мадам Анго" от Ш.Лекок-Наша илюзионистка/3/.
- 13.Мароканска мярка за обем-Еврейски месец-Френски математик/3/.
- 14.Съд за сервиране на салата/2/.
- 15.Руски кинорежисьор-Соли на циановодородната киселина/1/.
- 16.Хижа в Калоферска планина-Лице, членуващо някъде/1/.
- 17.Съединения, производни на амоняк-Поетична творба/2/.

АНАГРАМА

Поставете в кръжчетата гласни и чрез разместване на 4-те букви ще получите:

1. Френски поет.
2. Алкохолно питие.
3. Войник.
4. Хотел в Несебър.
5. Мъжка овце.
6. Град в Италия.
7. Равнище.
8. Корейски парични единици.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
 ВОДОРАВНО: ДИМИТРОВГРАДЧАНИ - СИПЕИ - АТР - БЕНКИ - АРМ - СЕНЕКА - РУА - МАКАК - СТРОМ - ЕКС - КАРАКУМ - СИЛИ - МОМА - АМОН - КОД - БРАЙЛА - ОРИСИИ
 ЕА - ОДРА - АБОРТ - НИЗ - ЕВРО - ИНЕНИ - ИЗИДА - АМАТИОНАТ - ПИСАТЕЛИ - НРАВ - ЧО - НА - АНИ - БАГИО - ЕТНА - АЗНАВУР - ИКИ - ЕТАП - ЛЕН - АТОС - АГИЛАР - МАС - ВЛАСТ-ЕМАН - ЛИНЕАЛ - БИРНИК - МА - ТРИАС - РЕ - ДИЗАЙНЕР - ЯРА - ВАЗА - ЯНАКИ - ИТ - ЕР - НЕРВ - АНАК - ЛИПСА - СЕНКИ - КЕ - АЛОПАТИ.
 ОТВЕСНО: БИСЕР КИРОВ - ИНТЕГРИРАНЕ - МИНУС - АДРЕСАНТИ - РЕЗЕН - ШИПКА - МИРО - ААЛЕН - АРК - ТЕИ - КОЛА - АТА - ПАМИД - ВИ - ТРИ - МАМА - ИМЕНА - РАКИЯ - ААРА - АНАЛИЗИ - ЗНАК - СВИРКА - ОБЕТИ - МААНЕ - МАКАРОНИ - БАЛАЛАЙКА - УРА! - КУМИРИ - НАВЕСИ - НИКА! - АТС - МОСТ - АРГУН - АДРЕС - НИ - АИР - ВЕТРИЛО - НТС - ИНЗОВО - АЛАР - ТИП - МАТЕРИК - ИИН - ИТАЛИЯ - ПА - КОЛОЕЗДАЧ - КОС - АРЕСТ - ПИРАМИДА - АТОМИСТ - САРАИ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Театър „ХаХаХа“ влиза в битка със себе си

3 а да отбележат подобаващо 100-ното си представление, създателите на единствената професионална група за импровизационен театър у нас - „ХаХаХа“, ще се изправят в епична битка срещу най-голямата си конкуренция - самите себе си. В учебния драматичен театър на НАТФИЗ ще се проведе първият професионален батъл. Ще има само едм победител - вие.

Създадена през 2009 г., с над 90 представления на всевъзможни места, „ХаХа-

**В представлението няма сценарий и предварително
загадени роли, всичко е импровизация**

Ха“ е първата и единствена професионална група за импровизационен театър в България. В него няма сценарий и предварително зададени роли. Каквото и да се случи, ще се случи само веднъж, само за вас и само заради вас. Буквално. Всяко ИмПро е застрашено от провал във всяка секунда. И тъкмо затова е толкова възбуждаващо. Актьорите изпълняват много и различни роли. Не се използват

реквизит и костюми. Опитват се да не правят смешки, а да разказват истории. В ИмПро няма „аз“, има „ние“. Всеки играе за другите. Най-важният принцип се нарича „Да, и...“. Съгласяваш се, каквото и да ти сервират на сцената. Ако партньорът ти изневиделица реши, че имаш две деца и преди операцията си бил жена-сериен убиец, имаш две секунди да станеш точно това, безусловно.

В батъла ще участват - Ивайло Рогозинов, Тони Карабашев, Петър Мелтев, Леонид Йовчев, Живко Джуранов, Васил Бовянски, Златин Цветков, Константин Лунгов, Владислав Виолинов, Александър Митрев, Драгомир Симеонов, Дилана Георгиева, Алиса Атанасова, Гери Турийска и още 2 асистентки избрани чрез националния конкурс „Стани част от „ХаХаХа“ - ИмПро #100“.

Две приятелки си говорят.
- Моя мъж обича след хубав обяд да запали една цигара.
- Е, предполагам, че една-две цигари годишно не му вредят.

АНДРЕЙ ЦВЕТКОВ, режисьор на анимационни филми
БОГДАНА ЗИДАРОВА, поетеса и преводачка
ВАЛЕНТИН ВЪЛОВ, член на НС на БСП
ГЕОРГИ ГЪОКОВ, учредител на клуба „Приятел на ДУМА“ в Стара Загора
ГЕОРГИ ЦАНКОВ, писател
ЛИЛЯНА КЪНЕВА, актриса
НИКОЛАЙ ЛАМБРЕВ, театрален режисьор и преподавател
ОЛЕГ ЧУЛЕВ, член на СД на ПОК „Съгласие“ АД
ПЕТЪР СЛАВОВ, председател на УС и изпълнителен директор на ПроКредит Банк
РОСИЦА ГАНЕВА, естрадна певица
СТОЯН ИЛИЕВ, художник, живописец

Стефан Вълдобрев добавя още гати към турнето си

Клубното турне на Стефан Вълдобрев и „Обичайните заподозрени“ - Иван Лечев, Миро Иванов, Стунджи и Еко, навлиза във финалната си фаза, като добавя още гати към обиколката в страната. По предварителен план концерти ще има на 14 декември във Велико Търново и на 15-и в Плевен - в Galaxy Bowling. Силният отзвук от първата подобна обиколка от 10 години насам нареди формацията сред най-атрактивните на родната сцена за тази есен. Вълдобрев и „Обичайните заподозрени“ получават все повече предложения за гостувания в различни градове от страната. Към серията от дестинации се добавят още две. Така днес Вълдобрев и компания ще направят акустичен лайв в клуб Splash, Свищов. Групата ще свири на 22 декември, събота, в Пловдив - клуб Polinego, където музикантите ще ударят обичайния си сет. За първи път от години насам публиката в 4 града ще има възможност да види и чуе на живо „Рай“, „Към“, „Тя“, „Да“, „Пропаганда“, „Хромозоми“, „Аз ли съм или не съм“, „Едно“, „Не“, „Фойерверк“ и много други, включително новите „Хеликоптер“ и „Сняг над Сахара“. Билети за концертите ще се разпространяват на място - на входовете на самите клубове.

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

13

Св. мъченици Евстратий, Авксентий, Евгений, Мардарий и Орест (284-305). Св. мъченица Лукция (Лучия) девица († 304). Св. Арсений Латрийски (VIII-X век)

Евстратий бил един от най-знатните и богати градски сановници и военачалници. Повярвал в Господ, той започнал да слави подвига на християните. Това му коствало високото воинско звание. Подложили го и на изтезания. Евстратий с радост изтърпял най-ужасните мъчения, прославяйки Бога. Авксентий, Евгений, Мардарий и Орест, както и св. Лукция също пострадали заради вярата си в Христос.

ОБАМА СТАНА КРЪСТНИК НА ПРАИСТОРИЧЕСКИ ГУЩЕР

Праисторически гущер, наскоро открит от учени от университета на Иейл, беше кръстен обамадон в чест на американския президент Барак Обама. Николъс Лонгрич открива влечугото в щата Монтана. Според него както и повечето други динозаври обамадон е убит от сблъсъка на астероида със Земята преди около 65 милиона години. Гущерът е бил дълъг 30 см и имал тънки и остри зъби, за да може без проблеми да си хапва растения и насекоми, съобщава USNews, цитирана от БГНЕС. По-рано Барак Обама стана кръстник и на малка сладководна риба - Etheostoma obama.

Изложба-базар на творби на корейски майстори

Николая ИВАНОВА

На 14 декември от 17.30 ч. в Дома на изкуствата към Музеен комплекс - Банско, ще бъде открита изложба-базар, съобщиават от общинската администрация. Ще бъдат представени произведения на корейски майстори на приложното изкуство: гоблени, акварели, картини от миди и пера, вази от охлюви, сламени чанти и др.

ВИНОТО ВДЪХНОВИ ВИЗУАЛНИТЕ АРТИСТИ

100 визуални артисти представят своите творби, вдъхновени от темата „Виното“, на националната изложба-конкурс „Графика - малък формат“. Забележителната експозицията е подредена в столичната галерия „Сезони“ до 15 януари и показва многообразието от автори и техники в съвременното изкуство. Участват както утвърдени художници, които определят облика на графиката през последните няколко десетилетия, така и младежи, за част от които събитието е и творчески дебют.

Заради международното участие в промята се дава възможност за общуване между български и сръбски автори. Това е в духа на по-мощната програма на галерия „Сезони“ за представяне на чуждестранни художници, по която вече е показана изложбата „Удоволствието е мое“ на Весна Павлович (Сърбия) и Едуардо Алварардо (Испания). През януари 2013 г. предстои експозиция на Ракеш

Бани (Индия), през април - на автори от „Център за графика“, Белград, през май - с белгийско участие.

1

ПЕРВИЙ КАНАЛ ВСЕГДА С ВАМИ

**АКО ИМАТЕ ПРОБЛЕМИ С
НАМИРАНЕТО НА ПРОГРАМИТЕ,
ОБЪРНЕТЕ СЕ КЪМ ВАШИЯ
КАБЕЛЕН ИЛИ САТЕЛИТЕН
ОПЕРАТОР**

ДОМ КИНО

МУЗИКА

ВРЕМЯ

ТЕЛЕКАФЕ

ПРЕДСТАВИТЕЛ
ЗА БЪЛГАРИЯ

STAR TV
0888 79 28 03

справочник

ВРЕМЕТО

Изгледи за

14

максимални
-8°/-2°

15

максимални
-7°/0°

Петък и събота ще бъде ясно, почти тихо и много студено. През деня ще бъде слънчево, с разкъсана облачност, предимно средна и висока. По поречието на Дунав и в западната част от Дунавската равнина ще има и ниска облачност и мъгли. В Източна България вятърът ще се ориентира от юг и дневните температури слабо ще се повишават.

ДУМА

www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия
България

MOND
дипломатик

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Павлиета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215

ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Аълана Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на "Пегас" - 244; Неделик: Богдан Иванов - 225; Пардон: Чавдар Шинов; Художник: Анатолий Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245

ФОТО: Благоевста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен
номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226,
факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатер: 91975 в. 112; Печат: ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; "Национална агенция за разпространение - АД" - 02/962-23-23; "Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 208, 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

1 БНТ

06.30 Денят започва - сутрешен блок
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва в библиотеката
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо
11.00 Денят отблизо с Мария-магазинно предаване
12.00 По света и у нас
12.30 Малки истории
13.00 Открито с Валя Ахчиева
13.30 В кадър/п/п
14.15 Сен Тропе - тв филм
15.25 Ангели приятели-аним. филм
15.50 Частен случай
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Апартаментът с Марта Вацкова - ток шоу
17.05 Дързост и красота - тв филм
17.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
18.00 По света и у нас
18.25 Зелена светлина
18.30 Телне тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.45 До утрото на новата ни среща - тв филм /5 еп./
19.40 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Момчетата от „Медисън“ авеню - тв филм /8 еп./
22.00 Виж БиБиСи: „Великите влюбени на XX век: Кандис Бъргън и Луи Мал“ - документален филм
22.30 Икономически новини
22.55 Зелена светлина - еко рубрика на „По света и у нас“
23.00 Денис и приятели - късно вечерно шоу

b tv

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
11.30 „Кухнята на Звездите“ - кулинарно шоу с Иван Звездите
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Женско царство“ - сериал, еп. 51
15.00 „Някой те наблюдава“ - сериал, еп. 92
16.00 „Горките родители на богатите деца“ - сериал, еп. 131
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публичностично предаване с водещи Цветанка Ризова и Димитър Цонев
18.30 „Любов извън закона“ - сериал, еп. 63
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Времето лети“ - сериал, еп. 51
21.00 „Революция Z: Секс, лъжи и музика“ - сериал, еп. 8
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „По средата“ - сериал, еп. 12
00.00 „Излъжи ме“ - сериал, с. 2, еп. 20

NOVA TELEVISION

06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Малки жени“ - сериен филм, 3 сезон
13.00 „Женски царство“ - сериал
13.30 „Забраненият плод“ - сериен филм
15.00 „Доктор Куин Лечителката“ - сериен филм
16.00 „Часът на Милена Цветков“ - предаване на НТВ
17.00 „Черешката на тортата - Ти си звездата!“ - тв шоу
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 BIG BROTHER: ALL STARS 2012 - реалити шоу
21.00 „От местопрестъплението“ - сериен филм, 12 сезон
22.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
22.30 „Фирмата“ - сериен филм
23.30 Новините на Нова
23.45 BIG BROTHER: ALL STARS 2012 - реалити шоу
00.30 „Магнитико“ - тв игра
01.45 „Черешката на тортата - Ти си звездата!“ - тв шоу /п/

1

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
10.40 „Контролна покупка“
11.05 „Живей здравословно“
12.05 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.15 Сериал: „Годещен пръстен“
14.10 „Евтимо и хубаво“ с Дария Донцова
15.00 Още новини
15.30 „Време за обяд!“
16.00 Новини
16.30 „Крепко здраве“ с Геннадий Малахов
17.15 Сериал: „Смъртоносна сила“
18.10 Сериал: „Неравен брак“
19.00 Новини
19.40 „Да разбереш. Да простиш“
20.10 „Хайде да се оженим“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Отражение“
23.30 „Историята на един съд“
00.15 Нощни новини
00.30 Игрален филм: „Хокеисти“
02.05 „Хайде да се оженим“
03.00 „Модна присъда“
03.50 Сериал: „Неравен брак“
04.40 „Контролна покупка“
05.05 Сериал: „Отражение“
06.00 Новини

ОВЕН
Ще си спестите разочарования и неприятни външения, ако ограничите общуването си и се съсредоточите върху задачите си.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
Делови срещи и постигане на договорености по проекти. Вие също трябва много да внимавате, особено при шофиране.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Ако се почувствате пренебрегнати или подражани от нечие поведение, си отговорете дали сте обективни.

22 май - 21 юни

РАК
С колегите си бъдете общителни, но не разкривайте пред тях интимния си живот. Вземете мерки срещу простуди и преохлаждане.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Ще ви занимават въпроси, имащи отношение към реализацията на важен проект, чрез който очаквате да подобрите бюджета си.

23 юли - 23 август

ДЕВА
Заради натовареността ви със служебни ангажименти може да се почувствате изнервени и пролепени от битов характер.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ
Каквито и трудности да срещнете, е сигурно, че ще работите за своя професионален, личен и финансов просперитет.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
Не се конфликтнирайте с никого, съсредоточете се върху задачите си и ще напреднете в намеренията и целите си.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Каквито и трудности да срещнете, не бързайте да униавате, защото ще имате сили да се справите успешно с тях.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ
Осланяйте се на истината, за да направите правилния избор в подкрепа на бъдещите си проекти и личностно развитие.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ
Самостоятелните занимания ще ви предпазят от заблуди и разочарования. Мислете позитивно и ще се справите с всичко.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
По-малко предлагайте съветите си и не се разплилвайте в много посоки, за да не хабите нервите и силите си напрасно.

20 февруари - 20 март

ВЕСТИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВЪРЩАТ

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR 1.95583	USD 1.49987	GBP 2.42133	CHF 1.61519

Шахмат

Карлсен завърши годината със супер победа

Той е пръв в космоса, а аз - на земята, шегува се Крамник

Ново върхово постижение записа в шахматната си биография Магнус Карлсен, спечелвайки четвъртия поред супертурнир в Лондон и осигурявайки си огромна преднина от над 50 точки на върха на световната ранглиста. Норвежецът завърши турнира и последен, и пръв: партията му във финалния кръг с Вишванатан Ананд продължи повече от всички останали, но това не повлия на общия му резултат. Той стана краен победител в момента, в който Крамник направи реми с Адамс, с което двамата се разделиха с теоретичните шансове да спечелят състезанието. Първенецът финишира с пет победи и три ремита, като само той и Владимир Крамник останаха без загуба. След края на надпреварата най-удовлетворен от представянето си изглеждаше бившият световен шампион Крамник. "Аз съм много-много доволен, не скри радостта си той. - Представих се така, както и миналата година - четири победи и четири ремита. С тази разлика, че миналия път това ми бе достатъчно за първото място, а сега за малко не ми стигна." Руският гросмайстор не пропусна да коментира и темата за рекордния рейтинг на Карлсен. "Догодина празнувам 20-годишно присъствие в световния топ 10, пресметна Крамник. - През 1993 г. станах осми в света и оттогава не съм излизал от десетката. И ето - след 20 години съм на втори ред - това е много

приятно. В известен смисъл аз дори не съм втори, а първи, тъй като Карлсен има някакъв извънземен рейтинг и е извън всякакви класации. Той е някъде в космоса, а тук на земята пръв съм аз", завърши с присъщото си чувство за хумор руснакът.

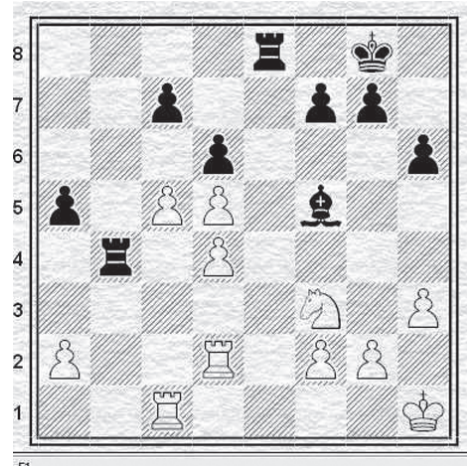
На церемонията по закриването участниците получиха не само основните парични награди (първа - 50 хиляди евро, втора 25 хиляди), но и допълнителни премии за борбеност. Така например беше предвиден отделен награден фонд от 21 хиляди евро за тези, които побеждаваха. И тъй като се случиха общо 19 резултатни партии, цената на всяка точка бе 1105 евро. С петте си победи Карлсен оглави и това подреждане, следван от Крамник с 4 и Накамура и Адамс с по 3.

Крайно класиране: 1.Карлсен 18, 2.Крамник 16, 3-4.Адамс, Накамура - по 13, 5.Ананд 9, 6.Аронян 8, 7.Полгар 6, 8.Макшейн 5, 9.Джоунс 3. При стандартно брое на точките подреждането би изглеждало така: Карлсен 6,5 (8), Крамник 6, Адамс, Накамура - по 5, Ананд 4, Аронян 3,5, Полгар 2,5, Макшейн 2, Джоунс 1,5.

М. КАРЛСЕН (НОР) - Л. АРОНЯН (АРМ)

1.e4 e5 2.Kf3 Kc6 3.Ob5 a6 4.Oa4 Kf6 5.d3 b5 6.Ob3 Oc5 7.Kc3 0-0 8.Kd5 Kd5 9.Od5 Tb8 10.0-0 Ke7 11.Ke5 Kd5 12.ed5

Te8 13.d4 Of8 14.b3 Ob7 15.c4 d6 16.Kf3 Df6 17.Oe3 Oc8 18.Dd2 Dg6 19.Ch1 h6 20.Tac1 Oe7 21.Kg1 Og5 22.Og5 Dg5 23.Tfd1 bc4 24.bc4 Dd2 25.Td2 a5 26.h3 Tb4 27.Kf3 Of5 28.c5

28.Ecf8 29.Kh2 Te8 30.Kg4 Tb1 31.Tb1 Tb1+ 32.Ch2 a4 33.Ke3 Og6 34.Cg3 Tb4 35.Cf3 Ce7 36.Ce2 Cd7 37.f3 Tb5 38.Kd1 Tb4 39.c6+ Cc8 40.Kc3 f6 41.Ce3 Tc4 42.Ke2 a3 43.h4 Tb4 44.g4 Tb1 45.h5 Oh7 46.f4 f5 47.g5 Th1 48.Kg3 Th3 49.Cf3 hg5 50.fg5 g6 51.Te2 Cd8 52.hg6 Og6 53.Te6 Of7 54.g6 Og8 55.g7 f4 56.Cf4 Th2 57.Kf5 Ta2 58.Tf6 Te2 1:0.

Норвежкият гений пое от Каспаров щафетата на самотен безач

В световния шахмат се случи историческо събитие - 22-годишният Магнус Карлсен постави феноменален световен рекорд, като фиксира най-високия рейтинг, постиган някога от шахматист - 2861! Откакто през 1970 г. ФИДЕ въведе формулата на американския физик Арпад Ело за подреждане на шахматистите по рейтинг, бяха записани няколко забележителни постижения. Първото от тях установи Робърт Фишер, след като надигра с фантастични "сухи" резултати претендентските мачове срещу Марк Тайманов, Бенг Ларсен и Тигран Петросян, а през 1972 г. - и мача за световната титла срещу Борис Спаски. Рейтинговият "алпинизъм" на Фишер тогава достигна кота 2785 т. Този рекорд беше подобрен от 26-годишния Гари Каспаров едва 17 години по-късно. През 1989 г. той постигна невиджани дотогава турнирни победи в Тилбурт (+10) и Белград (+8) и "закова" ЕЛО 2805 т. Десет години по-късно, спечелвайки последователно су-

пертурнирите във Вайк-ан-Зее (+7), Линарес (+7) и Сарраево (+5), той вдигна левтата до нова, немислима дотогава височина - 2851 т. По времето, когато останалите му съперници не можеха да доближат отметката 2800, световният шампион се бе откъснал от тях на цели 50 точки. Тогава това и изглеждаше, и беше невероятно. В тогавашно свое интервю Каспаров с напълно оправдана самоувереност заяви: "Е не си представям кой е способен да се добере до този рекорд в обозримо бъдеще". И ето, 13 години по-късно, "обозримото бъдеще" настъпи. В интерес на истината Каспаров бе сред първите, поздравили новия рекордьор. Минутни, след като стана ясно, че Карлсен вече има 2681 т., в туйтъра на Каспаров се появи съобщение: "Поздравявам Магнус Карлсен! Можеше ли рейтинг-рекордът ми да трае повече от 13 години?! Това винаги е било "моето" число. И възрастна 22 години беше успешна за мен". Шахматните нумеро-

Водачите в мъжката и женската ранглиста Магнус Карлсен и Юдит Полгар в Лондон

лози веднага припомниха, че Каспаров е роден на 13-о число, стана тринадесетият световен шампион, при това спечелвайки мача за титлата с 13:11 т. На 22 години пък великият шахматист стана световен шампион.

Самият Карлсен с присъщата си ненатрапчива непретенциозност отказа да се нарече "най-силният шахматист

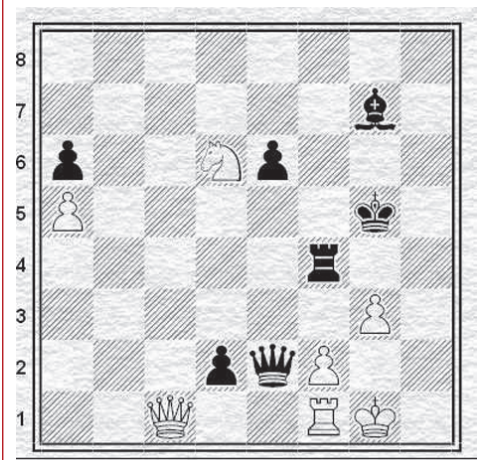
в историята", както напоследък медиите се опитват да го титулуват. Той смята, че засега играта му не е на нивото на Каспаров и Фишер в годините на разцвета им. С нетърпяща възражение искреност той обаче призна преди време: "Когато поставя този рекорд, вероятно ще си намеря друга цел. Например да стана световен шампион".

"Кокичетата" гръмнаха "старите пушки"

Дамският състав на "кокичетата" започна с убедителна победа мача срещу "старите пушки", който се играе в Чехия. В първия кръг на традиционното състезание младите шахматистки в състав Валентина Гунина, Тая Сагчев, Алина Кашлинская и Кристина Хавликова надиграха с 3,5:0,5 опитните гросмайстори от старата школа Волганг Улман, Фридрих Олафсон, Властимил Хорт и Олег Романишин. След като миналата година претърпяха разгром с 21:11, сега "кокичетата" имат реални шансове да се преборят за крайната победа. През втория и третия ден на надпреварата те спечелиха с 2,5:1,5. Единствената победа на "старите пушки" дойде в четвъртия кръг, когато бившият президент на ФИДЕ Олафсон надигра Хавликова и донесе първия отборен успех на своите. Така резултатът след първата половина на турнира е 10:6 в полза на дамите, а след вчерашния почивен ден днес приятелският мач продължава.

А. КАШЛИНСКАЯ (РУС) - ВЛ. ХОРТ (ЧЕХ)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Kc3 Kf6 4.e3 g6 5.Kf3 Og7 6.Od3 0-0 7.0-0 a6 8.Dc2 b5 9.b3 Kbd7 10.Od2 Ob7 11.Ke2 bc4 12.bc4 dc4 13.Oc4 c5 14.Kg5 Od5 15.Od5 Kd5 16.e4 Kb4 17.Db3 Tb8 18.a3 Kc6 19.Dh3 h6 20.Ke6 fe6 21.De6+ Ch7 22.Dc6 cd4 23.Kf4 Tb6 24.Dd5 Tb5 25.Da2 Kc5 26.a4 Tb8 27.Tab1 Tb1 28.Db1 Dd7 29.a5 Oe5 30.Kd5 e6 31.Kb6 Db7 32.Oh6 Ch6 33.Dc1+ Tf4 34.Dc5 De4 35.Kc4 Og7 36.Kd6 De2 37.Dc1 g5 38.h4 d3 39.hg5+ Cg5 40.g3 d2

41.gf4+ Ch4 42.Dd1 Dd3 43.Kf7 Od4 44.Kg5 Dg3+ 45.Ch1 Df4 46.Kf3+ Ch3 47.Tg1 1:0

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Ушенина явно ще бъде социално ангажирана световна шампионка

Ушенина получи само \$2000 за титлата

Украинската шахматна федерация реши да наградя новата световна шампионка Анна Ушенина с 3 хиляди долара за спечелването на титлата. Треньорите на 27-годишната украинка Геннадий Кругов и Антон Коробов пък ще вземат половината от тази сума. Ушенина стана първата украинка световна шампионка по шахмат, след като надигра нашата Антоанета Стефанова във финала на световното първенство в Хантимансийск. За победата си Ушенина взе и 60 хиляди долара от наградения фонд на надпреварата. Новата шахматна кралица вече успешно използва амплото си за социалноблаготворителна дейност. След завръщането си в Харков шампионката посети местна изправителна колония за жени, където сподели със затворничките впечатления от първенството в Хантимансийск, а след това им изнесе сеанс. И докато от родната шахматна федерация засега не

съобщават да планират подобен финансов жест към вицешампионката Стефанова, тя замина за Пекин, където от утре ще участва във второто издание на Световните интелектуални игри. Форумът включва надпревари от 5 вида игри, които се явяват и спортове - шахмат, бридж, шашки, го и китайски шах. В шахматните състезания участва 16 мъже и 16 жени, които се доказват в различни категории - ускорен шахмат, блиц и блинд. Дамската селекция се оглавява от наскоро загубилата световната титла Хоу Ифан и завършва с друга бивша шампионка - Александра Костенюк, №24 в ранглистата. В първото издание на турнира, което се проведе през декември 2011 г., нашата шахматна прима завоюва сребърен медал. В мъжката листа начело е №2 в света Левон Аронян, а компания му правят още 10 от първите 18 в света. Както и миналата година, и сега Веселин Топалов също е сред участниците.

Спорт

Силва: На „Герена“ не ми дават шанс за изява

Мони ГЕОРГИЕВ

Централният нападател на Левски Жоао Силва заяви, че не е получил достатъчно шанс за изява през есенния полусезон и малкото прекарано време на терена е причината да не е вкарал повече попадения. Играта допълни, че се е адаптирал към живота в България и футбола в „А“ група, като двата му гола за победата над Славия в последния кръг (3:1) няма да го направят по-уверен, тъй като той отдавна се чувства в достатъчна степен такъв.

Именно заради попаденията срещу „белите“ Силва получи наградата на в. „Футбол“ и пресклуб „България за „Играч на XV кръг“ в „А“ група, като събра гласовете на 13 от общо 24 гласували треньори и специалисти. След тарана на „сините“ останаха Тодор Неделев (Ботев Пд) и Георги Миланов (Литекс) с по 4 гласа, Любомир Гулдан (Лу-

догорец) с 2 и Рангел Абушев (Локо Пд) с 1. Играта на Левски каза, че първият му гол срещу Славия не е дошъл след заучена ситуация, а при втория негов не е имало засада, за каквато претендират от щаба на „белите“. Той определя наградата си като резултат от положението труд през целия полусезон и би се самоощенил с 8 по 10-балната система за свършеното през тези няколко месеца.

„100% Левски ще е шампион, ако работим както трябва през пролетта. Мачовете срещу Лудогорец и ЦСКА бяха много тежки, трябва да показваме повече срещу основните опоненти. Ако играем срещу някой от тези два тим друга седмица, съм сигурен, че ще победим, сега сме по-добри и статуквото е по-различно“, уверен е Силва. Футболистът допълни, че в България единствен проблем му остава езика, а празниците ще прекара в родината си със своята фамилия.

Жоао Силва

Снимка: Благоевска ЦИВЕТКОВА

Левски праща Гаджев в Китай

„Сините“ чакат решението на играча

Ръководството на Левски е одобрило оферта за националния халф Владимир Гаджев, който е искан от китайски клуб. Пратеници от най-многолюдната страна в света са били в София преди няколко дни и са се договорили със „сините“ босове. Очаква се само последната дума на националния полузащитник. Халфът останал доволен от личните условия, които му предложили китайците, но поискал няколко дни за раз-

мисъл. Владо се притеснявал от огромното разстояние до най-многолюдната държава в света, както и от коренно различния стандарт на живот в Азия. Той трябва да даде отговор най-късно до началото на следващата седмица.

През лятото интерес към Гаджев имаше от Далиен, където доскоро игра Мартин Камбуров. Тогава обаче китайците така и не извадиха конкретна оферта, а сега клубът фалира.

Преди време менидж-

рска агенция предложи Гаджев на 3 клуба от Чемпиъншип. Бяха водени преговори с Нотингам, Хъл Сити и Лестър, но до трансфер така и не се стигна. За втория си капитан „сините“ искаха около 500 000 паунда.

От „Герена“ се принудиха да търсят нов отбор на юношата на тима заради последните изцепки. Първо халфът си изкара червен картон срещу Локо Сф и с човек помалко „сините“ изтърваха победата и завършиха 1:1. Така отборът изпусна 2 т., които им костват 1-ото място в класирането. Именно зара-

ди този хикс тимът на Илиан Илиев зимува 2-ри в „А“ група. Гаджев бе на път да бъде изгонен и срещу Локо Пд, когато пробва да тресе лакът в главата на Николай Дюлгеров.

Освен това националът, играл за кратко в гръцкия гранд Панатинайкос, тормозел и някои от играчите, които открито го недолюбували заради надменния му нрав. Той сам призна, че чувства напрежение в съблекалната и иска трансфер, но досега нито един тим не е готов да плати поставената му цена.

ЛИТЕКС ПРЪВ НА 1/4-ФИНАЛ, ГЕОРГИ МИЛАНОВ КОНТУЗЕН

Литекс е първият 1/4-финалист в турнира за Купата на България, след като отнесе Спартак Вн със 7:1 в реванша. Тимът на Христо Стоичков заслужи място в топ 8 с общ резултат 8:1. Асът на ловчанлии Георги Миланов обаче се контузи и бе заменен принудително още в 15-ата минута.

Все още не е ясно колко е сериозен проблемът със звездата на тима, който е спряган за трансфер в Русия. Влезлият на негово място Герасим Заков (20, 51 и 73) отбеляза хетрик. Другите попадения вкараха Исмаил Иса (21 и 38), Томи Костадинов (44) и алба-

Георги Миланов (вляво) се контузи в последния мач на Литекс за годината

нецът Армандо Ваюши (86). Почетно за втородивизионния тим от Варна се разписа Георги Димитров (57).

БОБИ ВОДИ ПЛАТИНИ ПРЕДИ БИТКАТА ЗА БФС

Цялото ръководно тяло на УЕФА начело с президента Мишел Платини може да гостуват в София преди изборите за шеф на БФС. Очаква се само да се приеме едно от следващите заседания на Изпълкома на УЕФА да се проведе в българската столица. Първото събиране за новата 2013 г. ще бъде на 25 януари в централата на асоциацията в Нион, Швейцария. След това, през март, е следващото заседание, което може да се състои у нас. Както е известно, Борислав Михайлов е член на Изпълкома. Някъде през март би трябвало да кипи трескава подготовка за Конгреса на БФС. Евентуално идване на Платини и всички ръководители в УЕФА ще бъде изключително полезен ход за настоящия президент на футболната ни централа. На заседанията през 2013 г. ще бъде обсъдена най-новата идея на Платини - Евро 2020 да няма една страна-домакин, а да се проведе в няколко държави в цяла Европа. Последното идване на Платини в София беше през ноември 2010 г.

МЪРИ ИСКА И С БОТЕВ В ЕВРОПА

Станимир Стоилов си постави цел да играе в Европа с новия си отбор Ботев Пд. За това бившият селекционер на България трябва да класира „канарчетата“ в топ 3 на „А“ група или да спечели Купата на България. След есенния дял на шампионата пловдивчани са на точка от заветното място, където е Литекс.

„Наясно съм с историята, традициите, успехите на Ботев. Знаем какво изисква този клуб в исторически план. Ще отговоря на това предизвикателство с работа. Не съм човек на големите приказки и обещания. Имам опита, а и резултати, и успехи, най-вече когато се работи в дългосрочен план. Искам от играчите да са професионалисти. Моите футболисти трябва да знаят, че думата дисциплина е закон - по отношение към тренировките, към самата игра. Трябва да имаме колегиялно отношение към съдии и противници. Искам да изградим стил и начин на игра. Който играе правилен футбол, рано или късно постига резултати. Не обичам футбол на надлъгане. Може да загубим даден мач, но няма да изневеряваме на нашето верую. Имам желание да направим прилично представяне в Европа. Не съм тук да побеждавам само в България“, каза Мъри, който вчера бе представен като треньор на новата в елита.

злегайте

ФУТБОЛ
ПО ЕВРОСПОРТ 2
12.30 Монтерей - Челси
ПО ФИЛМ +
21.00 Леванте - Сарагоса

кратки

Съдия №1 свири на Черноморец и Локо Сф

Станислав Тодоров, обявен за съдия №1 в България за годината, ще ръководи 1/8-финалния реванш за Купата на България Черноморец - Локо Сф (1:3). Мачът е в събота от 13.00 часа на ст. „Лазур“. За помощници на шуменеца са назначени Иво Колев и Мартин Димитров, а 4-ти ще е Радан Мирянов. Останалите нареди: събота, 13.00: Черно Море - Левски (Георги Кабаков); ЦСКА - Чавдар Етр (Георги Димитров); Миньор - Банско (Георги Игнатов); Локо Мз - Берое (Вихрен Манев); неделя, 13.00: Нефтохимик - Пирин ГД (Радослав Станев); Ботев Пд - Славия (Георги Йорданов).

Камбуров подписва с ЦСКА до гуи

До края на седмицата Мартин Камбуров ще подпише с ЦСКА. В момента футболистът тренира по самостоятелна програма, като води преговори с „червените“. Именно ЦСКА е отборът, който към този момент има най-сериозен интерес към бившия голмайстор на „А“ група. От други тимове има само запитвания, а реалните преговори са само с ЦСКА. „Червените“ преговаря и с таланта на Чавдар Етр Ивайло Чочев, който също е желан на „Армията“.

7-мина разтрогнаха с Монтана

7 футболисти разтрогнаха своите договори с Монтана. Всички вече са свободни агенти, след като се договориха с ръководството на тима да напуснат по взаимно съгласие. Освободените играчи са Георги Мечечиев, Андон Гуцеров, Димитър Воденичаров, Димитър Петков, Петър Петров, Валери Беров и Денислав Петров.

Благо най-добър в Терек

Благой Георгиев беше избран за най-добър футболист на Терек за ноември и декември. Бившият национал събра най-много гласове в допитването на феновете. Юношата на Славия получи от привържениците специална купа. Освен това, запаланковците го призоваха да остане в Терек. Договорът на 30-годишния полузащитник изтече, а той още не се е споразумял с ръководството за подновяването му.

Генков в престижна класация в Полша

Цветан Генков попадна сред номинираните играчи за нападател №1 на полската Екстракласа. Българският национал се конкурира с още 10 футболисти за престижния приз. От началото на годината нападателят на Висла Краков има 8 гола в първенството и още толкова за Купата на Полша. Българинът има и 1 попадение в Лига Европа. Най-добрият нападател ще стане ясен на 7 януари.

НЯМА ДА ОТМЕНЯТ МАЧОВЕТЕ

Всички 1/8-финални срещи-реванш от турнира за Купата на България ще се изиграят по предварителна програма, независимо от снеговалежите в страната, съобщи БФС. Спортно-техническата комисия към централата все още очаква решението на ЦСКА къде ще домакинства двубоя с Чавдар Етрополе (2:0). „Червените“ до снощи трябваше да заявят стадион за срещата, която ще се играе в събота от 13.00 часа и ще бъде предавана по БНТ 1. „Червените“ първоначално са предложили 3 варианта за мача с втородивизионния тим - Благоевград, Етрополе и да бъде отложен за пролетта. И 3-те опции обаче са били отхвърлени от СТК. Причината е, че има действащо решение, което гласи, че софийските отбори трябва да играят своите домакински мачове само на територията на София. Това важи само за столичните отбори, като тимовете от провинцията могат да променят своето домакинство.

Комисията определи Градския стадион в Нова Загора за домакин на двубоя Нефтохимик - Пирин ГД (0:1). Бургазлии изтърпяват наказание лишаване от домакинство, а реваншът е в неделя от 13.00 ч.

ПО БНТ СВЯТ БАСКЕТБОЛ
17.55 Левски - Куманово
ПО РИНГ
08.30 Световни игри по интелектуални спортове
ПО ЕВРОСПОРТ СКИ
11.45 СК за жени във Вал г'Изер (тренировка)
13.00 СК за мъже във Вал Гаргена (тренировка)
БИАТЛОН
15.00 СК в Поклюка (10 км мъже)
ПЛУВАНЕ
19.00 СП в малък басейн

Волейболът стана на 90 г.

От федерацията опитаха да залечат Матей Казийски от историята

Владимир НИКОЛОВ

Българската федерация по волейбол ознаменува 90-годишнината от пренасянето на спорта в страната с откриването на нов офис на централата и с награждаването на някои от паметните състезатели и треньори. Паралелно бяха чествани още 70 години от създаването на държавното първенство и 60 години от спечелването на бронзовите медали на Световното първенство в Москва през 1952 г.

Само двама от бившите председатели на централата - Димитър Златанов и Венцислав Върбанов уважиха честването. Златанов, единственият българин във волейболната Зала на славата беше отличен и като един от тримата волейболисти с най-много (9) държавни титли. Легендата от Ихтиман бе почетен и за сребърния олимпийски медал от Москва 1980 заедно с част от съотборниците си, спечелили най-високия връх в историята на волейбола ни. Плакети получиха и волейболистите, които пак на Олимпиадата в Москва заслужиха бронзови медали.

Посмъртно бе отличен легендарният волейболист и треньор Борис Гюдеров. Мнозина от славните волейболисти, треньори и деятели обаче дори не бяха споменати на церемонията. Сред забравените беше и най-добрият волейболист в момента Матей Казийски, който преди Олимпиадата обяви, че напуска националния отбор заради несъстоятелни решения на ръководителите на федерацията и отстраняването на националния селекционер Радостин Стойчев.

По стените на новия офис в парк-хотел "Москва" са поставени снимки на мъжкия национален отбор от последните години, но на нито една от тях не присъства образът на звездата на италианския Тренто. От общо 25 снимки 5 са на целия тим, но Казийски отсъства от всички тях. Само един негов фотос се кипри в едно от помещението, където са изложени и част от купите, спечелени от волейболистите ни. България е спечелила 18 медала от големите първенства - 1 златен, 3 сребърни и 14 бронзови, отбелязва водещият церемонията Асен Минчев. Матей Казийски и Радостин Стойчев се очакват днес в София на основаването на сдружение за спасяване на българския волейбол. Двамата гостуваха с Тренто в Белград в протоколен мач с Цървена звезда от последния кръг в група С на Шампионската лига.

По стените на новия офис в парк-хотел "Москва" са поставени снимки на мъжкия национален отбор от последните години, но на нито една от тях не присъства образът на звездата на италианския Тренто. От общо 25 снимки 5 са на целия тим, но Казийски отсъства от всички тях. Само един негов фотос се кипри в едно от помещението, където са изложени и част от купите, спечелени от волейболистите ни. България е спечелила 18 медала от големите първенства - 1 златен, 3 сребърни и 14 бронзови, отбелязва водещият церемонията Асен Минчев. Матей Казийски и Радостин Стойчев се очакват днес в София на основаването на сдружение за спасяване на българския волейбол. Двамата гостуваха с Тренто в Белград в протоколен мач с Цървена звезда от последния кръг в група С на Шампионската лига.

Снимка БГНЕС

Михаил Александров плува като представител на САЩ в сериите на 100 м брст на световното първенство в малък басейн в Истанбул

Желев с нов рекорд на 100 м гръб

Мартин Желев подобри собственения си национален рекорд на 100 м гръб на световното първенство по плуване в малък басейн в Истанбул. Състезателят на Дамини финишира за 53,89 сек и зае 33-то място от 63-ма участници. Досегашното му върхово постижение бе 53,97 сек. Най-добро време в сериите гаде Роберт Хърли (Авл) с 50,22 сек.

АБОНАМЕНТНИ ПУНКТОВЕ В СТРАНАТА

Избери **ДУМА**

1. БЛАГОЕВГРАД	2700 ул. "Шишман" №2; п.к. 412, Общ. съвет на БСП	ВАЛЕНТИНА РАНГЕЛОВА	073/833310
2. БУРГАС - ГРАД	8000 ул. "Фердинандова" №60, Общ. съвет на БСП	ИРИНА НИКОЛЧЕВА	056/844315/16
3. ВАРНА	9000 ул. "Братя Миладинови" №102, Обл. съвет на БСП	МИЛКА КУЗМАНОВА	0889748016
4. ВЕЛИКО ТЪРНОВО	5000 ул. "Хр. Ботев" №2ет.3 ст. 305, Общ. съвет на БСП	РУМЯНА ДЕНЧЕВА	0884300741 - сл.
5. ВИДИН	3700 ул. "Градинска" №7, Общ. съвет на БСП	АНАТОЛИЙ КРЪСТЕВ	094/606499, 0887328253
6. ВРАЦА	3000 ул. "Мито Цветков" №2, Обл. съвет на БСП	ХРИСТИНА АЛЕКСАНДРОВА	0892443069
7. ГАБРОВО	5300 ул. "Чардафон" №19, Общ. съвет на БСП	ЕМИЛИЯ ДЖЕНКОВА	066/807747, 0896640130
8. ДОБРИЧ	9300 ул. "България" № 11, Общ. съвет на БСП	ДОНКА КЮПРИБАШИЕВА	058/605456, 0889158356
9. КЪРДЖАЛИ	6600 ул. "Екзарх Йосиф", бл. "Момина сълза", Общ. съвет на БСП	ТЕОДОРА КАРАКОСТОВА	0361/62268, 0897939160
10. КЮСТЕНДИЛ	2500 ул. "Патриарх Евтимий" №3, Общ. съвет на БСП	НИКОЛАЙ ЧАВДАРОВ	078/550911, 0887386109
11. ЛОВЕЧ	5500 ул. "Търговска" №65, Обл. съвет на БСП	СТОЯНКА МАРИНОВА	068/603955, 068/603957, 0884300530
12. МОНТАНА	3400 ул. "Арх. Младен Кръстев" №1, п.к. 205 Общ. съвет на БСП	НЕЛСОН ПЕТКОВ	096/306635, 0877807473
13. ПАЗАРДЖИК	4400 ул. "Втори януари" № 8, Общ. съвет на БСП	ЕЛЕНА НЕШЕВА	034/445840-факс, 0894228873
14. ПЕРНИК	2300 п.к.412; ул. "Радомир" №1, Общ. съвет на БСП	ДОРОТЕЯ ВАСИЛЕВА	076/604636, 0878892000
15. ПЛЕВЕН	5800 пл. "Възраждане" №1; ет.3; ст. 334, Обл. съвет на БСП	ДАМЯНА ХРИСТОВА	064/800090 тел. и факс: 0889274345
16. ПЛОВДИВ	4000 ул. "Кръстьо Пастухов" №18, Обл. съвет на БСП	ИВАНКА ПЕТКОВА	0884245113, 032/622239
17. РАЗГРАД	7200 ул. "Хр. Балкански" №3 п.к. 302, Общ. съвет на БСП	ЦЕКО КОСТАДИНОВ	084/660278, 0899854450
18. РУСЕ	7000 ул. "Църковна Независимост" №18 ет.9, Общ. съвет на БСП	МАРИЯ РАЧЕВА	082/825086, 082/825083, 0894443623
19. СИЛИСТРА	7500 ул. "Любен Каравелов" №1, Общ. съвет на БСП	РУМЯНА ТРЪНЧЕВА	0888609484, 086/822362
20. СОФИЯ ГРАД	1111 ул. "Лега" №10, Гр. съвет на БСП	ТАНЯ ТОДОРОВА	02/9872086, 0898571924
21. СОФИЯ ОБЛ.	ул. "Позитано" №20 стая 507, Обл. съвет на БСП	ВАЛЕНТИНА ТРАЙКОВА	02/8107327, 0884501127
22. СЛИВЕН	8800 ул. "Димитър Добровиц" №1, Общ. съвет на БСП	РАЛИЦА ПАШОВА	044/625049, 0883439200
23. СМОЛЯН	4700 бул. "България" №69, Общ. съвет на БСП	ЕФИМИЯ ТУНЕВА	0301/63565/тел. и факс 0884748152
24. СТАРА ЗАГОРА	6000 ул. "Цар Иван Шишман" №83, Общ. съвет на БСП	МИРОСЛАВ ГЕОРГИЕВ	042/629164, 0899351997
25. ТЪРГОВИЩЕ	7700 ул. "Св. св. Кирил и Методий" №3, п.к. 34, Общ. съвет на БСП	СВЕТЛА СТЕФАНОВА	0601/65195
26. ХАСКОВО	Бизнесцентър стая 214 и стая 218, ул. "Стефан Караджа" №23, ет.2 Общ. съвет на БСП	ЮЛИЯ ТОНЧЕВА	038/624460, 0899066156, 038/664414-факс
27. ШУМЕН	9700 ул. "Цар Иван Александър" №108, п.к. 50, Общ. съвет на БСП	СТЕФКА МАВРОДИНОВА	0882885701, 054/876902
28. ЯМБОЛ	8600 ул. "Цар Александър" №7, Общ. съвет на БСП	МАРИЯ СТОЙЧЕВА	046/663310, 0882291271